Budapest, 1903. Nyolcadik évfolyam. 158. szám. Csütörtök, junius 11.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Felelet.

Budapest, junius 10.

(v.) A Babó Mihálynak odadobott keztyüt ma Mezei Ernő, a függetlenségi tábornak e törhetetlen lelkesedésü és nagy tudásu publicistája veszi fel. Az obstrukció vállszallagjával feldiszitve terem a porondon s meg is kezdi tüstént a mérkőzést. Csapást csapás után mér az én szerény okfejtésemre s kivált arra törekszik, hogy polgári intézményeink nemzetivé tételéről szóló théziseimnek értékét a lehető legcsekélyebb mértékre szállitsa le. Azt mondja, hogy aki most a népiskolák és a községházának megmagyarositásáról beszél, az megkerüli az obstrukció vitaanyagát. Hát ez igaz. De hiszen én nem is az obstrukció vitaanyagáról akartam beszélni, hanem azt bizonyitottam, hogy ez a vitaanyag s a belőle táplálkozó parlamenti küzdelem a nemzet figyelmét és energiáját sokkal fontosabb és sokkal sürgősebb feladatoktól vonja el, feladatoktól, amelyeknek elhanyagolása nemzeti fejlődésünket problematikussá teszi s magát a véderőnek nemzeti átalakitását is a meddő erőfeszitések sivár birodalmába szoritja. Én azt mondtam, hogy a közös hadsereg nem tudott elnémetesiteni egyetlen magyar fiut sem s tehát nem lesz képes egyetlen idegennemzetiségü fiut sem megmagyarositani. Ha ez igaz, akkor rossz helyen kereskednek azok, akik a nemzeti állam kiépitését a közös hadseregen akarják kezdeni. És mondtam továbbá azt, hogy amire a közös hadsereg alkalmatlan s amire az önálló magyar hadsereg is alkalmatlan lenne, azt a feladatot könnyen és gyorsan tudná megoldani a nemzetivé tett népiskola, mely a zsenge és fogékony gyermeklelkeket a tanitás és a nevelés révén ugy át tudná gyurni, hogy mire az ifjuság a kaszárnya küszöbére jut, érzésében és gondolkozásában, törekvésében és nyelvében már teljesen át volna alakitva magyarrá. S ha ez igaz, akkor nemcsak az van bebizonyitva, hogy a nemzeti állam kiépitését nem a hadseregnél kell megkezdeni, hanem be van bizonyitva az is, hogy a nemzeti asszimilációnak s az államélet nemzeti tartalommal való megtöltésének egyetlen alkalmas és hatékony szintere: az iskola.

Szolgálunk erre ma két ujabb érvvel. Az egyik negativ, a másik pozitiv. A negativ érv az, hogy amint a honvédség, amelynek szolgálati nyelve a magyar, egyetlen fikarcnyival sem enyhitette harminchétéves fennállása óta sem a nemzetiségi ellentéteket, sem az ezen ellentétekből eredő centrifugális mozgalmat, azonképp a nemzeti irányban alakitott hadsereg sem tudná ezt a hatást kifejteni. Az idegenajku honvéd, amig tényleges szolgálatban áll, megtanulja ugy ahogy a magyar vezényszavakat. Aztán ha hazamegy, ismét elfelejti őket. Ámde szolgálata közben a kioktatását s a vele való szolgálati érintkezést a honvédségnél is a maga idegen nyelvén kell a felebbvalóknak teljesiteniök, még pedig amaz igen egyszerü okból, mert a magyar nyelvet nem érti. Az oláh és tót vidéken lévő honvédcsapatok és az ugyanott lévő közös csapatok közt az egész különbség csak az, hogy az egyik kaszárnyában habt acht-ot, a másikban pedig vigyázz-t vezényelnek. De a kaszárnya-udvaron, a rapporton, a legénységi iskolában s a szolgálat és kiképzés minden egyéb szinterein itt is, amott is az oláh és a tót nyelv uralkodik. Megvallom: én azért a gondolatért, hogy habt acht helyett vigyázz-t harsogjunk a tót vagy oláh bakának, de egyéb szerepe a magyar állam hivatalos nyelvének ne jusson s hogy e miatt jussunk esetleg közjogi konfliktusba a felségjogaiban megtámadott koronával — a legjobb akarattal sem tudok tulságosan lelkesülni. Ellenben igenis a fantáziámat fel tudja heviteni, a nemzeti becsvágyamat erősen tudja serkenteni az a gondolat, hogy neveljen az iskola és a községháza e magyar földön minden gyermekből magyar embert s hogy az imigyen az egész vonalon magyarrá lett ifjuság a lelkében lakó egységes nemzeti érzés ellenállhatatlan dinamikus hatásánál fogva alakitsa majd át a ma még részben osztrák szellemü és egészen német szolgálati nyelvü hadsereget egészen magyar érzelmü és minden izében magyar nyelvü hadsereggé.

A pozitiv érv pedig az, hogy a magyar népiskola széles ez országban mindenütt, ahol az állam, a község vagy egyik-másik felekezet felállitotta, máris a legragyogóbb sikerrel érvényesiti azt a hatást, amelyet tőle várok. Hogy egyéb példát ne emlitsek, itt van a városok örvendetes és rohamos magyarosodása. Ezelőtt negyedfél évtizeddel, mikor visszakaptuk alkotmányunkat, városaink nagy része még németajku volt. S ma — egy-két kivételtől eltekintve — városaink nemcsak szinmagyarokká lettek, hanem egyuttal a nemzetiségi vidékeken hatékony gócpontjai is a nemzeti kultura hóditó hadjáratainak. Ezt a meglepő átalakulást vajjon mi hozta létre? Semmi egyéb, csak az iskola. Azok a tanitómesterek, akik negyedfél évtizeden keresztül a felcseperedő ivadékok formálható gyermeklelkét hatalmukba keritették, valóban eredményesebb, jelentősebb, mélyebbre és messzibbre kiható nemzeti munkát miveltek, mint az egész honvédsereg, pedig félannyiba sem kerültek.

Azt mondja erre az én tisztelt irótársam,

TÁRCA

Mese.

Volt egyszer egy vándor az álmodók közül.

S egy este, mikor a nap már nyugovóra dűl
S ezer sugár hinti szét aranyát,
Sétálni indult a városon át.

Mint széttutott nyáj odafönn az égen,
Bárányfelhők szálltak az alkonyi fényben
S a városon tul a hegy, rengeteg
Biborzománctól csillog és remeg.

Kicsiny ház látszik a hegy oldalán,
Oh mint ragyog . . . Tündér lakja talán?
Fala fehér és égő ablaka
A hűnyó napból egy sugár maga.

Körülte lombok, nagysudaru fák,
Szelid, békés, barátságos világ.
— Csak ott szeretnék élni egyedül . . .
Szól a vándor az álmodók közül . . .

És nekivág a messzi hegyvidéknek,
A tünő napban házak, lombok égnek,
Rózsaszegély borul a fellegekre . . .
Titokban, lopva itt van már az este.

De ő csak megy. Leszállanak az árnyak,
Káprázata látszik csak a napsugárnak,
Halvány kis csík . . . Ott messze valahol,
Nyugat felé, az alkonyárba foly.

Hűs szellő surran . . . Kósza fellegek
És sötét, bús haddá tömörlenek,
Mindenfelé csönd, sötét, mély, néma gyász . . .
. . . Előtte van a messzi csodaház.

Ütött-kopott . . . A szürkülő falat
Eső verdeste . . . Hull a vakolat.
Papir a folt az ablak üvegén.
— Ó hova lett a túlvilági fény?
Súg a vándor az álmodók közül.

A küszöbön egy öreg asszony ül,
Az arca ráncos, a szeme bemélyedt
S ajka halkan sóhajtja: — Élet! Élet!

Pásztor Árpád.

Semper idem

vagy:

A társadalom oszlopai.

(Dráma két időszakban.)

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Yartin.***

I. szakasz: Ó-kor.

I. JELENET.

(Szinhely: egy pogány templom sekrestyéje. A főpap öltözködik s azonközben a segédkezőkkel egyről-másról beszélget.)

A vice-fő: Mester! a tömeg türelmetlenül zajong a templom előtt.

A fő: Hadd várjanak. A várakozás után annál becsesebbek lesznek az orákulum igéi. Meg van gyujtva a nafta?

Egy talpnyaló: Meg, ó főpap!

A fő: Add rám a tunikámat, de vigyázz, nehogy hátul fölfeseljen a slicce, mint a multkor.

A talpnyaló: Már megstoppoltam, de jobb lenne uj tunikát venni.

A fő: Meglesz az is, ha az istenek néhány napi földrengést és vizáradást küldenek.

A vice-fő: A multkori földrengés jól becsapott. A nép vallásossága a nagy bőség és nyugalom folytán lanyhulni kezdett utóbbi időben. Nem törődött az istenekkel, kivált hogy még az a gazember Szokratesz is arra tanitja a népet, hogy nincsenek istenek. A nem különben gazember Heraklitosz tanitványai pedig a mi szent hagyományaink ellen izgatnak s azt mondják, hogy a természetben minden változás és evolucio, mindennek megvan a maga kérlelhetlen oka, amikhez semmi köze az Olympus isteneinek. A nép egyre azt bőgi: *πάντα ῥεῖ*! s mikor multkor az agorán egy csoportnak azt magyaráztam, hogy ne hallgasson a filozofusok vakmerő uj tanitásaira, mert minden ugy van jól, amint az istenek elrendezték s a földi törvényhozók megállapitották, a csőcselék egyre csak azt bőgte: fölvilágosodás! fölvilágosodás! No de most az elemi csapások és az éhinség hatása alatt a nép ismét felénk kezd fordulni, mert ha ezt nem tenné, szétzüllenék Athén társadalma.

A fő: Felénk fordul? Hála a hatalmas Zeusznak és az ő villámainak. Kösd föl lábamra a szagos sarukat; de vigyázz, mert fáj a tyukszemem.

(Gyönge földrengés. — A tömeg kint rémülten ordit s az istenekhez rimánkodik.)

A vice-fő: Siess, mester! Pompás alkalom kinálkozik.

A fő: Készen állanak a dobok?

A talpnyaló: Készen.

A fő: Ha a nép csökönyös lenne, vagy szavaim nem keltenék a kellő hatást, oly erősen doboljatok, mint ha maga Zeusz mennydörögne.

Lapunk mai száma huszonkét oldal.

hogy ez nem nemzeti irányu hadsereg-politika, hanem kultursovinizmus. És hozzáteszi, hogy a kultursovinizmus kényelmes dolog ama gyáva lelkek számára, akik nem mernek Bécscsel szembeszállni. Hát én erre csak azt felelem, hogy sovinizmus mind a kettő: az ő politikájuk is, az enyém is. Csakhogy az övéjük meddő, holott az enyém termékeny. S én azt tartom, hogy előbb Nagyszebennel, Fehértemplommal, Balázsfalvával és Turócz-Szent-Mártonnal akarok szembeszállni: s ha itt megtörtem a nemzeti haladásnak utjába álló ellenséges áramlatokat, akkor ejtem sorát a Bécscsel való küzdelemnek. Mert akkor e nemzet nemcsak jogára, hanem hatalmára is fog hivatkozhatni. És akkor az a felségjog, amely ma akadálya a hadsereg nemzetivé tételének, vagy önként visszaszáll a nemzetre, vagy pedig, ha a királynál marad, a dinasztia létösztönénél fogva alakul majd át a véderő nemzeti átalakulásának erősen lüktető kutforrásává. Ámde minek ostromolnók ma e felségjogot, mely ha most dőlne meg, semmi áldás nem fakadhatna romjaiból? Mért akarjuk csúcsára állitani a piramist s ha ezt a dőreséget akarjuk, mért várjuk tőle azt, hogy szilárdabbul fog állani, mint amikor még a talpán állott? Miért akarják a nemzeti állam kiépitését a háztetőnél kezdeni, holott egyetlen kapavágást sem tettünk még az alap kiásása érdekében s holott hijján vagyunk a kulturtégláknak s a nemzeti egység vakolatának? Ez az obstrukció barbár és bolond egy obstrukció: a fejük bubjára állitja a dolgokat s kiforgat mindent a maga természetes sulyegyenéből. Elszalasztja a sürgőst s hajhászsza a halaszthatót. Elmulasztja a helyrehozhatatlant és csökönyösen követeli a jelen pillanattól azt, amire az alkalom minduntalan visszatér.

Ezeket az egyszerü igazságokat még a Mezei Ernő ragyogó dialektikája sem tudja megdönteni.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, junius 10.

Ma kiderült, hogy akik tegnap az Urmánczy-féle incidensnek valami különösebb jelentőséget tulajdonitottak, azok legalább is elsiették a dolgot. Az egésznek csak annyi volt a kézzelfogható következése, hogy az obstruáló szélsőbal ma sietett kihasználni az esetet az obstrukció javára, ami tudvalevőleg nem nagy sor, mert az obstrukciónak egészen mindegy, hogy mivel töltse az időt. Ha egyéb nincs, jó neki a székelykérdés is. Kivezényelte hát mára *Vertán* Endrét egy kis napirend előtt való feljajdulásra, ami szabályszerüen meg is történt. Egyébként is napirend előtt történt a dolog elintézése, ugy, hogy *Bedő* felszólalására *Lukács* László pénzügyminiszter kiegészitette tegnapi válaszát, amelyet most már a székely képviselők is teljes megnyugvással vettek tudomásul.

A szavazás előtt volt egy kis csetepaté, amely az obstrukciónak hallatlanul izléstelen elfajulását produkálta. A kérdés feltevésénél *Polónyi* Géza és *Lengyel* Zoltán — már Lengyel Zoltán is! — valósággal dirigálni akarták az elnököt, aki azonban igen energikus visszautasitásban részesitette az otromba próbálkozást.

Volt még egy személyes felszólalás is a napirend előtt: *Gajári* Géza kért számon egy közbeszólást *Holló* Lajostól, aki nem volt ott.

Az ülés piéce de resistance-a *Lukács* László pénzügyminiszternek tegnapról elmaradt válasza volt a sóhivatalok megszüntetése dolgában beterjesztett interpellációra. Az ellenzék, különösen annak fekete árnyalata erősen készült arra, hogy ezt az odiózusnak hirésztelt ügyet Lukács László ellen más irányban is kiaknázza. A nagy készülődésből azonban mindössze egy pár zajos jelenet lett a miniszter beszéde alatt, a lárma azonban tisztára vaklárma volt. A pénzügyminiszter válasza tisztázta az ügyet minden vád és minden gyanusitás ellen, különösen pedig azt, hogy a kormány eljárása föltétlenül kifogástalan, megokolt és célszerü volt. A sójövedék üzletének uj rendezése ellen azzal csináltak leginkább hangulatot, hogy monopóliumot adott egy magánvállalatnak a fogyasztóközönség rovására. Konstatáljuk először is, hogy ezt a legnagyobb graváment a miniszter tökéletesen lerontotta, kimutatván, hogy a sóeladásból nem lett monopólium, hanem maradt továbbra is éppen olyan szabadkereskedés tárgya, mint eddig volt; minden kereskedő éppen ugy árulhat sót ezután is, mint eddig. A másik nagy gravámen az volt, hogy a miniszter nem járt el törvényesen, mikor a sójövedék képviseletének létesitése után több sóhivatal megszüntetett. Ez is összeomlott. Lukács László egyszerüen hivatkozott a törvényre, amely erre kifejezetten felhatalmazza a minisztert, és azután hivatkozott még sok egyébre, amelyek minden egyéb graváment halomra döntöttek, legfőképpen pedig azokat, amelyeket a közönség érdekeinek szempontjából támasztottak. Hogy a sóhivatalok megszüntetéséből magából milyen kevéssé származott kára a közönségnek, azt egyszerüen megvilágitotta az az egyetlenegy adat, hogy voltak sóhivatalok, amelyek évenként annyi sót sem adtak el, hogy bruttóbevételükből a hivatal fenntartásának a költsége kitelt volna. Hogy ettől a só ára nem lett olcsóbb, az egészen evidens.

Ellenben arról beszélt a fáma és ezt ismételte *Kecskeméthy* tiszteletes ur is az interpellációjában, hogy drágább lett a só. Mindennél beszédesebb számadatokkal bizonyitotta be a miniszter, hogy a sólogyasztás a reform óta jelenté kenyen megnövekedett és hogy a közönség köréből soha, egyetlenegy panasz sem érkezett a miniszterium-hoz. A közönség pedig nyilván panaszkodnék, ha panaszra oka volna. Ami az iparsót illeti, itt egyenesen kiáltó valóságokra hivatkozhatott a miniszter, mikor a reformnak ezen a téren való eredményeiről számolt be. Az iparsó használatának roppant megnövekedése, az iparsót igénybe vevő iparosok számának meghatszorozódása a bizonyság rá, hogy ha valahol, ugy itt fényesen bevált az ujitás. És hogy ennek ipari szempontból mekkora a jelentősége, azt Kecskeméthy tiszteletes, meg a parlamenti macskazene kórusa kérdezze meg azoktól, akik jobban értik.

Azt az üzleti vállalatot, amely a sójövedék képviseletét kezeli, nem kell épen szeretni, hogy ezeket az egyszerü igazságokat meglássa az ember. Mi sem szeretjük csöppet se azt a nagy részvénytársaságot, amely sokfelé elágazó üzleteiben tökéletesen eltért attól a rendeltetéstől, amelyet Baross Gábor szánt neki, mikor roppant akaraterejével megalapitotta. Ez a vállalat, melynek eredeti rendeltetése a magánkereskedelem felpezsdítése s a tengerentuli forgalom létesitése lett volna, a szubvenció-harácsolásokra adta fejét és kockázatok nélkül ragadott magához mindenféle üzleteket a privát kereskedés rovására. De végre is, ami igaz, az igaz és nem teheti nemigazzá sem — jogosult, vagy jogosulatlan — antipatia, sem ellenzéki elfogultság, legkevésbé pedig az olyan féktelen és izléstelen turbulencia, amelyet ma rendezett az ellenzék. Amire egyébként bizonyiték az is, hogy az interpelláló ma nem is felelt a válaszra, hanem — amire eddig interpellációnál nem volt példa — engedelmet kért és

---

Talpnyaló: Bizd csak rám, mester, értem a magam dolgát.

A vice-fő: Mit fogsz felelni a népnek, mester? Poseidon nevében fogsz-e hozzá szólani, vagy a kalásztadó Demeter nevében?

A fő: Egyiknek a nevében sem. A mellékistenekben nem igen akaródznak hinni a gazemberek. Az ezek nevében tett jóslatot multkor is meghazudtolták a tények. Zeuszra fogok szoritkozni. De siessünk, ma korán akarok ebédelni, mert máris korog a gyomrom. Nálam ebédel az archon is.

(Kint a nép zajongva esdekel az istenekhez, hogy távoztassák el az elemek haragját s az éhhalált.)

A vice-fő: Már régóta vár a nép.

A fő: No akkor gyerünk. (Elindul, de nyomban visszafordul.) . . . Hohó! . . . Hát a szócső? . . . hol a szócső? E nélkül nem lesz elég erős Zeusz hangja.

A vicefő: Itt van. Ez a szemtelen templomszolga az imént babot csépelt vele.

A fő: Még most is van benne néhány szem. (Kirázza.) Menjünk.

(Fölhuzzák a frigiai függönyt s a főpap megmutatja magát teljes diszében. A tömeg arcra borul.)

II. JELENET.

Az orákulum templomában.

A fő (a lépcsőről): Nép! megharagitottad Zeuszt, a hatalmast, a mérhetetlent.

A tömeg (siralmas üvöltéssel): Megharagitottuk! Ó mi nyomorultak!

A fő: Zeusz ezért megbüntet benneteket. Boruljatok arcra és sirjatok!

(A tömeg arcra borul.)

A fő: A csapások csőstől hulltak rátok. Árviz, földrengés, éhség! Ugy-e nincs kenyeretek? Ugy-e fiaitoknak nincs kenyere? Ugy-e asszonyaitoknak nincs kenyere? Igy akarja ezt Zeusz.

A tömeg: Irgalom! irgalom!

A fő: Nagy a ti bünötök sokasága. Kérdezzétek meg Zeuszt, hogy mivel engesztelhetitek meg.

A tömeg: Megkérdezzük, megkérdezzük!

A fő: S ő felelni fog az orákulum szájával. Dörgő szózata már morajlani kezd a templom apszisában. (Hátraszól a függöny mögé.) Erősen doboljatok. (A népnek): Halljátok? (A függöny mögé.) Jobban verjétek, az áldótokat. (A tömeg rémülten hasra veti magát s eközben a főpap eltünik.)

A tömeg (megdermedve a rémülettől): Irgalom! Irgalom! Mivel engesztelhetjük meg haragodat, ó Zeusz?

A fő (Zeusz szobra mögött, szócsővel): Égessétek el Szokratesz és Heraklitosz könyveit, kergessétek ki a filozofusokat az iskolából s csak a templom papjaira hallgassatok. Azonkivül — hogy el ne felejtsem — hozzátok holnap százezer drachmát a főpaphoz s hajtsatok száz ökröt az udvarába. Majd ő átadja Zeusznak.

II. szakasz: Modern-kor.

Személyek:

Vászonkeöy, keresztényszocialista képviselő.
Eulália, a felesége.
Agost, a fiuk (szabadgondolkozó.)
Livia, a leányuk (az anyja elveiben nevelkedve)
Rudi, *Nikli*, gondolat nélküli uracsok.
A plébános ur.

I. JELENET.

(Reggeli után, a képviselő ur ebédlőjében, mely drágán, de meglehetős zagyvalékosan van berendezve. Egy kalitkában papagáj. A falon a családnak és a szent-családnak az arcképei, nemkülönben Lionardo „Utolsó vacsorá"-ja. Ez már csak igazán ebédlőbe való.)

Vászonkeöy: A te kételyed valóságos szentségtörés. Az egész mindenség istenről beszél. Ki teremtette volna az eget, a földet, a tengereket, ha nem egy legfőbb lény?

Agost: És a legfőbb lényt ki teremtette?

Vászonkeöy: Elég. Ne káromkodjál.

Agost: Persze, persze, az anyagnak szüksége van egy teremtőre, de a teremtő magamagától van. Már kétezeresztendős is elmult az az igazság, hogy πάντα ῥεῖ, hogy minden örök változás, átalakulás a világon, s ti ennek dacára görcsösen ragaszkodtok a lex in perpetuum valitura-hoz s oly hagyományokhoz, penészes elvekhez, melyeknek magatok is belátjátok a helytelenségét. Azt kell hinnem, hogy a reakciónak, az obskurantizmusnak fiziológiai oka van. Hozzászoktunk 30 év óta a nyugalomhoz, beleéltük magunkat a szellemi kényelembe. Aki ezt megbolygatja, az tiszerintetek már mind szociáldemokrata, szabadkőmüves, hogy egyebet ne mondjak. Pedig fiatalkorodban magad is . . .

Vászonkeöy: Fiatalkoromban még zöld volt a fejem. Csak évek mulva jön meg az ember esze s csak akkor látja be, hogy az evolucionizmus fékevesztett töff-töffjével nem szabad átgázolni a hagyományokon s a törvények évszázadok szentesitette szellemén. Ha megengedjük nektek és Somló Bódogotoknak, meg akik a hátatok mögött állnak, hogy a legkonkrétebb gorombasággal traktáljátok intézményeinket, akkor szétzüllik a társadalom.

Agost: Már pedig a mai formájában szét fog zülleni, mert ti ugysem tudjátok összetartani.

Vászonkeöy: Bizd csak ránk. Hogy egyebet ne is említsek, itt van a valláserkölcsi nevelés, meg a hit. A hit nem árt meg senkinek, különösen a családapának nem, kinek példát kell adnia magzatainak.

Az asszony (a szomszéd szobában): Siess, Livia, már beharangoznak.

Livia (a szobájából): Rögtön. A szürke ruhámat vegyem föl?

Az asszony: A feketét. Ennek jobb effektusa van a templomban.

Agost: Azt hiszem, hogy Livián nem igen fog a te példád.

Vászonkeöy: Az nem tesz semmit. Ha az

kapott arra, hogy a legközelebbi — pénteki ülésen felelhessen.

A képviselőház ülése junius 10-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: gróf *Apponyi* Albert.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, báró *Fejérváry* Géza, *Plosz* Sándor, *Darányi* Ignác, *Wlassics* Gyula, *Cseh* Ervin.

Joannovics Szilárd, mint a biráló-bizottság tagja, letette az esküt.

Elnök jelenti, hogy Gajáry Géza, Vertán Endre és Bedő Albert napirend előtt kértek szót.

(Személyes kérdés.)

Gajáry Géza: T. Ház! A tegnapi esti és a ma reggeli lapok egynémelyikében Holló Lajos t. képviselőtársamnak egy reám vonatkozólag tett oly kijelentését olvastam, amelyet én, jóllehet akkor a Házban jelen voltam, nem hallottam, mely a naplóban nincs benne. Ha én ezt a Házban akkor hallom, lehetetlenség, hogy azt szó és megjegyzés nélkül hagyhattam volna. Hogyha pedig ezen megjegyzés a naplóban foglaltatnék, már eddig is magánuton a kellő lépéseket megtettem volna ezen nyilatkozattal szemben.

Ezek után csak arra szoritkozom, hogy felkérem Holló Lajos t. képviselő urat, sajnálatomra nincs jelen, nyilatkozzék abban a tekintetben, hogy mondotta-e azt, hogy Gajáry Géza a főispánt denunciálta, és ha mondotta, miként érti azt, hogy én a főispánt denunciáltam és hogy ezt az utálatos tényt, a denunciálást minő értelemben vette. Ez a kérdésem a t. képviselő urhoz. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

(A székely vasut.)

Vertán Endre azt tartja, hogy a most bekövetkezendő szavazás el fogja dönteni a székely akció kérdését. Erdély védőbástyája a magyarságnak. Ha el hagyjuk veszni a székelyeket, akkor elvesztjük Erdélyt. Az égő sebet be kell gyógyitanunk. A székely kérdést nem lehet kormánybiztossággal, meg egy par csirkével elintézni. Tudatlanság uralkodik a székely akcióban. Még a határait sem ismerik a székelységnek. Az 1000 állami népiskolából legkevesebbet a székelység kapta. Pedig a magyar kulturát a székelység megerősitésével lehet előmozditani. Közgazdasági tekintetben sem tettek semmit. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Bedő Albert: Urmánczy Nándor t. képviselőtársamnak a székely vasutak ügyében a pénzügyminiszter urhoz intézett interpellációjára adott válasz alkalmával magam is kötelességemnek tartom a t. Ház nagybecsü figyelmét néhány percre röviden igénybe venni napirend előtti felszólalással. Mielőtt azonban az interpellációval kapcsolatos feleletre és a székely képviselőknek ezen alapon leendő eljárására vonatkozólag nyilatkoznám, szükségesnek tartom Vertán Endre t. képviselőtársamnak előbbi felszólalása alapján röviden nyilatkozni arra nézve, hogy én és székely képviselőtársaimnak azon része, akik a szabadelvüpárthoz tartozunk, általában meg vagyunk nyugodva arról, hogy a kormány (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.), amely a székely kérdést kezébe vette, teljes jóakarattal, teljes odaadással, a székely nép érdekeinek meleg felkarolásával jár el. (Helyeslés jobbfelől. Zaj a szélsőbaloldalon.) E tekintetben mi a kormány iránt a legteljesebb bizalommal viseltetünk, mert meg vagyunk győződve, hogy éppen olyan jól tudja, hogy mennyire szükséges ennek a népnek vitális érdekeit a magyar nép közérdekéből felkarolni, épp oly jól tudja, mint t. képviselőtársaim és mi, székely képviselők, hogy Magyarországnak egyik vállerőssége a Székelyföld és a székely nép. Épp ezért, mert ezen tudat vezeti a kormányt és mert ugy a földmivelés, mint az ipar és a kultura tekintetében minden alkalommal, az ország pénzügyi viszonyainak megfelelőleg, készséggel bocsátja az eszközöket rendelkezésre a célból, hogy annak a népnek segitségére legyen: (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hoch! Hoch! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) ennélfogva senki sem kételkedhetik abban, hogy a székely akció ügye, ugy amint ma áll, legelső sorban, leghatályosabban mégis csak a jelenlegi kormány részéről lett felkarolva, (Igaz! Ugy van! jobbfelől. Ellentmondás a szélsőbaloldalon.) mert hiszen hosszu időkön át jártak el a székely képviselők és mások is a székely ügyben, de csak a jelenlegi kormány alatt történtek oly hathatós intézkedések, melyekből kifolyólag el kell ismerni azt, hogy a kormány a székely nép érdekei iránt a legteljesebb odaadással és melegséggel viseltetik. (Zaj a szélsőbaloldalon.) Ezek után áttérek magára az interpellációra adott válaszra. Nem is tettem volna ezt a kitérést, ha nem láttam volna t. képviselőtársamnak azt a szorgalmazását, amelyet a kormány irányában tanusitott. Tény az, hogy a székely vasutak kiépitése a székely nép elsőrangu érdeke. El nem zárkózhatunk az elől, hogy a mai financiális erőhöz képest ezen székely vasutak kiépitésére a kormány a beruházási törvényjavaslatban a rendelkezésre álló anyagi erőhöz képest a megfelelő összegről gondoskodjék. A kérdés csak az, hogy vajjon ez kielégitő-e, vagy nem? (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) Teljesen igazat adok t. képviselőtársamnak és éppen azért szólalok fel én is most ugy a magam, mint a szabadelvüpárthoz tartozó székely képviselőtársaim nevében, kivéve Urmánczy Nándor t. képviselőtársamat (Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon.) és felszólalásomnak célja az, hogy kijelentsem a következőket: Mert nézetem szerint egy konkrét kérdésben tett interpellációra az interpelláció kérdéseinek megfelelőleg adott konkrét válasz alkalmából nem lehet helye annak, hogy a beruházási törvényjavaslat lényegéről, elfogadásáról, vagy birálásáról beszéljünk: (Helyeslés a jobboldalon.) ennélfogva, miután az interpellációra adott választ magam és székely képviselőtársaim kielégitőnek tartjuk és tudomásul veszszük . . . (Helyeslés a jobboldalon. Hosszantartó nagy zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Tudomásul veszik?) Bizonyára tudomásul fogjuk venni, legyenek t. képviselőtársaim megnyugodva; az én szavazatom vonatkozik az interpellációra adott válasz tartalmára, de nem a beruházási törvényjavaslatra. Ennélfogva — ismétlem — a magam és szabadelvü székely képviselőtársaim nevében van szerencsém kijelenteni, hogy abból az eljárásunkból, hogy mi a miniszter ur válaszát tudomásul veszszük, semminemü következtetés nem vonható arra, hogy mi a beterjesztett beruházási törvényjavaslat irányában milyen eljárást fogunk követni. (Helyeslés a jobboldalon. Mozgás a szélsőbaloldalon.) Miután mi magunk sem tartjuk kielégitőnek a beterjesztett törvényjavaslatnak a székely vasutakra vonatkozó intézkedéseit, (Zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Ez kijátszása a házszabályoknak!) ennélfogva fenntartjuk szabadságunkat a jövőben követendő eljárásunkra nézve. (Helyeslés a jobboldalon.)

Lukács László: Annyira természetesnek tartom azt az álláspontot, melyet Bedő Albert t. képviselő ur ebben a kérdésben kifejtett . . . (Zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Elnök: Méltóztassanak csendben lenni a Ház minden oldalán, akkor meg fogják hallani!

Lukács László: . . . hogy ahhoz részemről és azt hiszem, t. társaim részéről is minden nehézség nélkül hozzájárulhatok. Magam is azt fejtettem ki tegnap, amit itt t. képviselőtársam ma hangsulyozott, hogy a két dolog közt semmiféle összefüggés nincs. Bátor voltam már tegnapi válaszomban kiemelni, hogy egészen más dolog tudomásul venni az interpellációra adott választ, és egészen más dolog vélekedést alkotni arra a dologra nézve, hogy a beruházási törvényjavaslat, amely ma nincs szőnyegen, és amely ma nem tárgyaltatik, kielégitő-e vagy sem. (Helyeslés a jobboldalon. Egy hang a szélsőbaloldalon: A válaszban benn van az intenció!) Az intenció benne van a beruházási törvényjavaslatban, de nincsen benn az interpellációban. Éppen azért bátor voltam megjegyezni, hogyha valamely képviselő urnak partkülönbség nélkül a dolog természetéből kifolyólag van valamely kifogása vagy észrevétele a beruházási törvényjavaslat ellen, amint valószinüleg lesz a székely vasutaktól eltekintve más kérdésekben is, ezt a nézetét teljes joggal érvényesitheti akkor, midőn a törvényjavaslat napirendre kerül, akár a bizottságban, akár a képviselőházban. (Helyeslés a jobboldalon.) De ebből abszolute nem következhetik az, hogy egy konkrét interpellációra adott és a tényeknek teljesen megfelelő és másképp meg sem adható választ valaki tudomásul ne vegyen (Helyeslés a jobboldalon.) azért, mert egy, ezzel össze nem függő kérdésben véletlenül más nézetben van. (Helyeslés a jobboldalon.)

Volt szerencsém arra is rámutatni a t. kételkedő képviselő urak megnyugtatására, hogy abból a körülményből, hogy a beruházási törvényjavaslatba nincs felvéve az egész székely vasut kiépitésére való öszszeg, abszolute nem lehet azt következtetni, hogy a kormány nem szándékoznék az egész hálózatot kiépiteni! (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.) Sőt ellenkezőleg, rámutattam arra, hogy az a körülmény, hogy a most kiépitett vonalrész után a további vonalrész kiépitésének első költségei már be vannak illesztve ebbe a törvényjavaslatba, elég bizonyitéka annak, hogy a kormány e tekintetben tovább is akar menni, ki akarja építtetni a vasutat a leghatározottabban és kötelezi magát az egész hálózat kiépitésére (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.) és tisztán a beruházási törvényjavaslat ökonómiája szempontjából állottunk meg itt, mert nem tiz esztendőre, hanem csak 5—6 esztendőre szóló programmot állapitottunk meg. Ismétlem, hogy teljesen korrektnek tartom azt az álláspontot, amelyet Bedő Albert képviselő ur kifejtett. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Polonyi Géza szerint a házszabály nem engedi meg, hogy a szavazás előtt a szavazást egyes képviselők indokolják vagy hogy a miniszter válaszát megfejelje. De ilyen esetben az interpelláló képviselőnek is joga van a felszólalásra. Az történt, hogy a szabadelvüpárton levő székely képviselők egyszerüen kijátszották Urmánczyt. Szóló azt hiszi, hogy a pénzügyminiszter megbánta tegnapi nyilatkozatát. (Ellentmondás jobbfelől.) Reméli, hogy az egész kérdés legközelebb napirendre kerül.

Elnök: T. képviselőház! Mivel a házszabályok szempontjából történtek megjegyzések az utolsó pillanat eseményeire vonatkozólag, erre nézve nekem is nyilatkoznom kell. (Halljuk! Halljuk!) Először is semmiképpen nem áll, hogy megsértetett volna a házszabályoknak az a szakasza, a mely azt mondja, hogy szavazás közben beszédet tartani, vagy a szavazatot indokolni nem szabad. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Felkiáltások: Csürés-csavarás volt!)

Vészi József: Valóságos propeller! Csavargőzös! (Derültség jobbfelől.)

Elnök: A házszabályoknak ezt a szakaszát nem sértette meg Bedő képviselő ur felszólalása. Azonban megengedem, hogy kivételes természetü mindaz, ami most itt történt. Történt abban a keretben, amely keretben a Ház elnökének diskrécionárius joga van, hogy tudniillik első sorban határozzon a fölött, megengedtessék-e a napirend előtti felszólalás, nyitva állván természetesen annak a képviselő urnak, akitől ezt esetleg megtagadnám, az a jog, hogy a Házhoz forduljon és a Ház effölött határozzon. Tehát, t. képviselőház, a dolog ugy történt, hogy Vertán Endre képviselő ur kért először tőlem felhatalmazást arra, hogy a székely-kérdésben napirend előtt felszólaljon. En őt arra kértem, hogy ettől a szándékától álljon el, mert az ezen kérdésben interpellációra adott válasz feletti szavazás előtt nem tartottam helyesnek, hogy ebben a kérdésben bármi hangulatot csináljon. (Zaj.)

Kubik Béla: És hangulatot keltsen. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök: Ezt mondom én is. (Zaj.)

Kubik Béla: Tessék csak meghallgatni az elnököt.

Elnök: Azután Bedő Albert képviselő ur fordult hozzám hasonló kéréssel, megindokolván ezen kérését a képviselő urak egy részének ebben a Házban kényes helyzetével. Már most, t. képviselőház, ha ezen a cimen indokolva a Ház bármely oldaláról fordulnak hozzám, jobbról és balról egyarant, én mindig meg fogom adni a felszólalásra az engedélyt. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Azonban kijelentettem, hogy miután ezen kivételes körülmények folytán Bedő Albert képviselő urnak megadtam a felszólalási engedélyt, megadom Vertán Endre képviselő urnak is. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza: Hát Urmánczy Nándor beszél-

---

asszonyoknak nincs is vallásos buzgalmuk, legalább mutatniok kell. A vallás az ő erkölcsi örökségük. Egy kis buzgóság mindig jól áll a leányoknak.

Ágost: Hogyne! A vallás olyan, mint a staffirung. A ti táborotokból kikerült férjek nemcsak 48 lepedőt, 10 tucat zsebkendőt és 10 tucat inget követelnek a leánytól hozományul, hanem néhány méter vallást is.

Vászonkeőy (fölháborodva fölkel): Az én időmben nem beszéltek ily borzasztóságokat. (Benéz a szobákba.) Szerencse, hogy a hölgyek elmentek s nem hallották.

II. JELENET.

(Egy nagyváradi templom belseje. A plébános misézik. Vászonkeőyné és leánya a padban. Rudi és Niki megosztják figyelmüket az oltáron lévő Szüzanya és a padban térdelő szüz és anya közt.)

Az asszony (halkan): Ne fordulj vissza minden pillanatban! . . . (Imádkozik.) *Im arcunkra borulunk.*

Livia: Azt nézem, hogy Rudi hova néz.

Az asszony: Bélteky Rudi? Láthatod, hogy az Ostorházy-lánynyal flirtel.

Livia: Azzal a kacérral? Számitásból vette föl a fraise-ruháját. Holnap én is rendelek egyet Monaszterlynél, juszt is. Nem nyugszom, mig szert nem teszek egy sokkal szebb fraise-ruhára . . . (halkan.) *Ki elveszed a világ büneit.*

Az asszony: Inkább vőlegényre tégy szert.

Livia: Tiz nap alatt meglesz, különben nem jövök a templomba többet. Nem akarok háttérbe szorulni e kokett leány előtt . . . *De szabadits meg a gonosztól.*

A pap (az oltárnál) *Emitte lucem tuam!*

Rudi (Nikihez): A Vászonkeőy-lány se kutya.

Niki: Kicsit sovány. A mamája sokkal kiadóbb.

A pap: *Ab homine iniquo et doloso erue me* . . .

(Sanctusra csöngetnek. A hölgyek lehajtják fejüket.)

Rudi (Nikihez): Sőt határozottan szép leány.

Livia (az anyjához): Nem ide szólt valamit Bélteky? . . . *Vigy be uram hajlékodba.*

A pap: *Adduxerunt ad tabernaculum tuum.*

Az asszony: Nem hiszem. Az apja notórius szabadkőmüves, közeledni sem mer a mi családunkhoz.

A pap: *Sursum corda.*

Livia: Az még nem következés. A Nikié meg a katholikus kaszinó elnöke s Niki mégis a Lipótvárosba akar házasodni, hogy kifizethesse az adósságait . . . *És ne vigy minket a kisértetbe.*

A pap: *Ite, missa est.* (Megáldja a hiveket.)

III. JELENET.

A prédikáló-székben.

A pap: . . . „biz' ugy, szeretett hiveim az Urban. Tartsunk össze mi, jobb elemek, mert végveszedelem fenyegeti az emberi társadalmat. Az egyház sziklaját mindenfelől ostromolja a piszkos áradat, a sötétség emberei fölforgatni akarják intézményeinket, szabadkőmivesek és ugynevezett szabadgondolkodók megmételyezni igyekeznek az ifjuság lelkét ugy a katedrákon, mint az életben, s el akarják ütni a tanitástól a szerzeteseket és apácákat, Istennek e tiszta edényeit, kiket ez egyedül illet meg, mert pozitiv vallás nélkül nincs üdv e földön, s hogy az istentelen nevelés mit müvel, mutatja a szociáldemokrácia káros irányzata. Miért nyomorog a nép? Miért van mindenfelé gazdasági és ipari pangás? Miért szaporodnak az öngyilkosságok? Mert az isten büntetni akarja az ő örök törvényeitől és az általa rendelt földi tekintélyektől eltávolodó emberiséget. Azt kérdezitek, hogy mivel engesztelhetitek meg az Urat? Azzal, ha erősititek az egyházat, pénzzel támogatjátok az ő intézményeit (mert amit ezeknek tesztek, magának az istennek teszitek) s ha ellene dolgoztok a szabadkőmüveseknek s az ugynevezett fölvilágosodás sötétben bujkáló egyéb alakjainak . . ."

---

het-e? Ez a kérdés! (Nagy zaj a jobboldalon. Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök (Csenget.): Bocsánatot kérek, t. képviselőház és nagyon kérek mindenkit ebben a képviselőházban, hogy engem ne méltóztassék dirigálni. (Élénk helyeslés a jobboldalon és a néppárton.) Így történt tehát, t. képviselőház, hogy a napirend előtt felszólalt ugy Vertán Endre, mint Bedő Albert képviselő ur. Azután felszólalt a miniszter ur azon a jogcimen, amelyet neki a törvény ad és amelylyel szemben nekem semmi hatalmam és semmi ellenőrzési jogom nincsen. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Egy hang a szélsőbaloldalon: Nem áll!) A házszabályok, t. képviselőház, nem tartalmaznak semmiféle rendelkezést arra nézve, hogy a miniszterek felszólalása mit tartalmazhat és mit nem tartalmazhat. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Hogyha azonban Urmánczy Nándor képviselő ur ugy fogná fel a dolgot, hogy a miniszter urnak mai nyilatkozata az ő tegnapi válaszát módositotta volna és hogyha Urmánczy Nándor képviselő kérne felszólalási jogot ezen a cimen, én nekem nem volna ugyan hatalmamban azt neki megadni, de én a Házat arra kérném, hogy ezt az engedélyt Urmánczy képviselő urnak adja meg. (Általános, élénk helyeslés.) Az a kérdés tehát, t. Ház, kiván-e Urmánczy képviselő ur felszólalni, igen vagy nem?

Urmánczy Nándor: Nem! (Hosszantartó, nagy derültség és helyeslés a jobboldalon. Mozgás a szélsőbaloldalon. Fölkiáltások jobbfelől: Na, mit szól ehhez Polónyi Géza? Nagy derültség a jobboldalon.)

Gajáry Géza: Az expenznóta hiába lesz elküldve! Nem vette igénybe az ügyvédi tanácsot!

Elnök: Én azt hiszem, t. képviselőház, (Folytonos, hosszantartó zaj. Elnök csenget.) Méltóztassanak engem meghallgatni. (Urmánczy Nándor feláll.) Kérdem a t. Házat, megengedi-e, hogy Urmánczy Nándor nyilatkozzék, igen vagy nem? (Halljuk! Halljuk! Felkiáltások jobbról: Megengedjük! Folytonos zaj.) A Ház megengedi. (Zaj.)

Urmánczy Nándor: T. képviselőház! Ismételten kijelentem, hogy nyilatkozni nem kivánok. (Élénk derültség a jobboldalon és felkiáltások: Nem tudjátok neki szuggerálni, ugy-e?)

Makkai Zsigmond: Hát a székely becsület hol van? (Folytonos zaj. Felkiáltások jobbfelől: No, Polónyi! Elnök többször csenget. Halljuk! Halljuk!)

Elnök: Ezekután, t. képviselőház . . .

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz kérek szót.

Elnök: Jól van, t. képviselő ur, de én még nem fejeztem be, amit mondani akarok. (Derültség jobbfelől. Halljuk! Halljuk!) Ezekután, gondolom, megállapithatom azt, hogy nemcsak a házszabályok megsértése nem történt, hanem a magam részéről az előre nem látható fejlemények folytán megtettem mindazt, amit a legmesszebbmenő méltányosság megkövetel. (Általános élénk helyeslés.) Lengyel Zoltán a házszabályokhoz kiván szólani. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Lengyel Zoltán: A napirend előtti felszólalásra vonatkozólag a házszabályok 206. szakasza intézkedik, ezt megelőzőleg pedig a 197. szakasz rendeli azt, hogy a jegyzőkönyv hitelesitése után az elnök a beérkezett előterjesztéseket és hivatalos beadványokat mutatja be. Ez a napirend első tárgya. A második tárgy, szerdán és szombaton, az inditvány- és interpellációskönyv felolvasása és ezt követi azután a napirend előtti felszólalás. A Ház gyakorlata, hogy szavazások, amelyek az előző napról maradtak, megelőzték a napirend előtti felszólalásokat. (Nagy zaj.) Hogy ilyen házszabályellenes dolog ne fordulhasson elő, azt szeretném, ha a t. Ház kimondaná, hogy mivel a tegnapi napról elmaradt szavazás a mai napirendet megelőzi, a napirend előtti felszólalások mindig csak a tegnapi napról elmaradt szavazás megejtése után történhessenek, hogy a házszabályok ilyen kijátszása többé elő ne fordulhasson. (Nagy zaj és ellentmondás a jobboldalon.)

Elnök (Csenget): A házszabályok kijátszásával való vád ellen a leghatározottabban tiltakozom. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Lengyel Zoltán: Nem az elnök urról volt szó!

Elnök: Az elnök intézkedett, ez tehát csak az elnök intézkedésére vonatkozhatott! Én valamivel régebben vagyok tagja ennek a Háznak, mint a t. képviselő ur (Éljenzés a jobboldalon.) én ennek folytán hivatkozom . . .

Lengyel Zoltán: A házszabály még régibb!

Elnök: . . . csak a házszabályok alkalmazása és ismerete tekintetében. És azonfelül is, hogy a Ház bizalma engem jogosit fel . . . (Élénk tetszés a jobboldalon. Felkiáltások a jobboldalon: Nem pedig Lengyel Zoltánt!)

Gróf **Andrássy** Tivadar: Még az is bekövetkezhetik, hogy Lengyel Zoltán felé fordul!

Elnök: . . . ezenfelül hivatkozhatom a jogcimre is, amelyet nekem harmincévi praxisom adott. (Élénk tetszés és helyeslés a jobboldalon.) Az állandó praxis mindig az volt ebben a Házban, amióta én tagja vagyok, hogy a napirend előtti felszólalások az irományok előterjesztése után következtek. Mindig az volt a praxis. Az pedig, hogy az egyik napról a másikra halasztott szavazás megelőzze az inditvány- és interpellációs-könyvek felolvasását, szintén nem felel meg a Ház praxisának; e felett a Ház határozhat, amint kivánja. De különben is a Ház tegnap a napirendet ebben a sorrendben állapitotta meg, tetszett volna akkor hozzászólani. (Helyeslés a jobboldalon. Mozgás a szélsőbaloldalon.) Én nagyon sajnálom, hogy a képviselő ur kivánságának gyarló tapasztalatlanságomnál fogva nem vagyok képes eleget tenni, (Derültség és élénk éljenzés a jobboldalon. Mozgás a szélsőbalon.) de én ugy fogok eljárni, amint azt az én belátásom legjobbnak tartja. (Élénk tetszés és helyeslés a jobboldalon és a középen.)

(Inditvány, interpellációk.)

Szőts Pál jegyző jelenti, hogy Hollő Lajos inditványt jegyzett be a gazdasági ismétlőiskolák szervezése tárgyában. Egyszersmind jelenti azt is, hogy a mai ülésre 5 interpellációt jelentettek be.

Elnök: Az inditvány napirendre tüzése felett később fog határozni a Ház. Javaslom egyuttal, hogy tekintve, hogy a mai ülésre két miniszteri válasz is ki van tüzve, a névszerinti szavazás után térjen át a Ház az interpellációk tárgyalására. Most következik a szavazás, melynek céljából kihuzom a betüt.

Polónyi Géza: Halljuk a kérdést! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Mindjárt meg fogom mondani, mi a kérdés. Bocsánatot kérek, t. Ház, én ezen kérdésben egyénileg igazán mindenféle érzékenykedéstől távol vagyok, de ennek a széknek tekintélyét tartozom megóvni. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Nem tudom, hogy vajjon igazán olyan gyámoltalanul láttatnak-e el itt a teendők, hogy szükség volna minduntalan figyelmeztetésekre. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.) Méltóztassék megengedni: én tudom a kötelességemet. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon.) és mindaddig, amig a kellő intézkedést annak módja szerint itt kifejezésre nem juttatom, méltóztassék ezen állásnak tekintélyét és talán az enyémet is megkiméln attól, hogy járszalagot akarnak velem szemben alkalmazni. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon. Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon.)

Vészi József: Tiszteletlenség és izléstelenség!

Elnök: Az „I" betüt huzom ki. A kérdés az, tudomásul veszi-e a Ház a pénzügyminiszter urnak Urmánczy Nándor képviselő ur interpellációjára adott válaszát, igen vagy nem? (Igen! Nem!)

Polónyi Géza szerint a betü kihuzása a kérdés föltevése után történt. Különben is nem tudja, melyik válasz van föltéve szavazásra. A tegnapi, vagy a mai. (Zaj és derültség.)

Rakovszky István az elnök felfogásának ad igazat Polónyiéval szemben.

Kubik Béla szerint a függetlenségi párt szavazást fog provokálni a fölött, hogy a kérdés hogy tétessék föl, hacsak az elnök nem szóló pártjának ad igazat. (Derültség.)

Elnök: T. Ház! Reasszumálom a vitát, a mely a kérdés feltevése körül fejlődött ki. Arra nem fogok visszatérni, hogy mennyiben jártam el a házszabályok szerint, a mikor előbb huztam ki a betüt és azután készültem a kérdést feltenni. A miről most kell dönteni, az a következő kérdés: Én a kérdést ugy tettem fel, aminthogy másként nem is igen lehetett fel tenni, hogy „tudomásul veszi-e a t. Ház a pénzügyminiszter urnak Urmánczy képviselő ur interpellációjára tegnap adott válaszát." (Zajos felkiáltások a szélsőbaloldalon: Tegnap! Élénk éljenzés és taps a szélsőbaloldalon.)

Gajáry Géza: Mindenki ezt akarja, mára nem volt más kitüzve! (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.)

Pozsgay Miklós: Igy is kell! (Nagy zaj!)

Elnök (Ismételten csenget.): Csendet kérek, tisztelt Ház! (Halljuk! Halljuk!) Ez lapsus linguae volt!

Nessi Pál: Igazság volt!

Elnök: Kérem, azt reasszumálom, hogy én hogyan állitottam fel a kérdést, hogy tudomásul veszi-e a t. Ház a pénzügyminiszter urnak Urmánczy képviselő ur interpellációjára adott válaszát, igen vagy nem? (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Tegnap!) Kérem, arról van szó, hogy én hogyan tettem fel a kérdést; helyesen-e, vagy nem, az más kérdés, de én igy tettem fel. Ezzel szemben Polónyi Géza képviselő ur inditványozza, hogy a kérdés akként tétessék fel: „Tudomásul veszi-e a Ház a pénzügyminiszter ur tegnap adott válaszát?" (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Felesleges talán e felett szavazást kérni, mert én hozzájárulok Polónyi Géza képviselő ur inditványához, (Élénk helyeslés, éljenzés és taps a szélsőbaloldalon.) és igy teszem fel a kérdést. (Éljenzés és taps a szélsőbaloldalon.)

Vészi József: Nagy diadal! (Zaj és tapsok a jobb- és baloldalon. Elnök ismételten csenget.)

Elnök az ülést felfüggesztette.

Szünet után

a Ház névszerinti szavazás utján, 143 szavazattal 68 ellen, 80 szavazattöbbséggel tudomásul vette a miniszter válaszát.

(A sóhivatalok eltörlése.)

Lukács László: Kecskeméthy Ferenc képviselő ur interpellációt intézett hozzám a házszabályok állitólag tömeges beszüntetése és a sójövedéki országos vezérügynökség létesitése tárgyában. Erre az interpellációra már tegnap óhajtottam válaszolni, egyes képviselő urak kivánságára azonban ma adom meg arra a választ. Ha csak arra szoritkoznám, hogy az interpellációban foglalt kérdésekre válaszoljak, igen rövid lehetnék és a t. képviselőház becses türelmét nem kellene valamivel hosszabb időre igénybe vennem. (Halljuk! Halljuk!) Minthogy azonban a t. képviselő ur szükségesnek latta az interpelláció bevezető beszédében oly állitások hangoztatását, amelyek alkalmasak arra, hogy a valódi tényállást hamis világitásban tüntessék fel és miután a t. képviselő ur, midőn interpellált, még a tényállás ismerete előtt itélt, elitélt, sőt bizonyos homályos és burkolt gyanusitásokat is hangoztatott: ennélfogva kétszeres kötelességem, hogy foglalkozzam bővebben ezzel a kérdéssel, talán bővebben, mint ahogy ezt az interpelláció fontossága és belső érdeme indokolná. (Mozgás a szelsőbaloldalon.)

Első kérdése a t. képviselő urnak az volt, hogy miután a sóhivatalok szervezéséről törvény intézkedik, minő alapon szüntetem be a sóhivatalokat, hányat és mily célból szándékozom fe oszlatni. Hát ha az én t. képviselőtársam, aki, ugy látszik, foglalkozik a sóügyekkel, elolvasta volna első törvényünket, amely a sójövedékről intézkedik, amelyet különben ő maga idéz, tudniillik az 1868: XI. törvénycikket, annak mindjárt 3. §-ában megtalálta volna a választ erre a kérdésre és igy önmagának válaszolhatott volna. Megtalálta volna tudniillik azt, hogy a törvény azt mondja, hogy a pénzügyminiszter felhatalmaztatik ott, ahol szükséges, sóhivatalokat állitani fel. Azt hiszem, hogy a törvény ezen intézkedése józanul másképp nem magyarázható, mint ugy, hogy ott, ahol szükséges, akkor, amikor szükséges, állithat fel a miniszter sóhivatalokat, amiből következik az is, hogy ott, ahol nem szükséges valamely sóhivatal, ahol az feleslegessé válik, ott fel is oszlathatja. De, ha t. képviselőtársam ebben nem talált volna megnyugvást, csak egy lépéssel kellett volna tovább menni: el kellett volna olvasnia az erre vonatkozó második törvényt, az 1875. L. törvénycikket, amelyből még világosabb választ talált volna, amennyiben ez azt mondja hogy az 1868: XI., tehát az általam imént emlitett törvénycikk akképp bővittetik ki, hogy a pénzügyminiszter a fennálló sóhivatalok közül azokat, melyek a viszonyok fejlődése folytán feleslegesekké válnak, megszüntethetni. Azt hiszem, ennél világosabb felhatalmazás nem képzelhető és igy igazán csodálkozom, hogy a t. képviselő ur tőlem kérdi, hogy minő törvényes alapon járok el, amidőn a törvény e tekintetben világosan intézkedik.

A t. képviselő ur azonban, ugy látszik, nem szereti az egyenes utakat és magyarázatokat. (Nagy zaj és mozgás a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Micsoda dolog ez? Halljuk! Halljuk! jobbfelől) és keresi azon titkos indokokat, melyekből a miniszter kiindulva, eljár a sóhivatalok beszüntetésénél, amennyiben azt mondja, hogy igen ám, feleslegesekké válnak az állami sóhivatalok azért, mert a kormány ezeket mesterségesen feleslegesekké teszi. Ugy-e kérem, ezt mondja? (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Igen!) Feleslegessé teszi pedig az által, hogy mindenféle privilégiumokat osztogat magánsókereskedőknek akik azután magukhoz ragadják a sóforgalmat, ennek képezi következményét az, hogy az állami sóhivatalok forgalma csökken, csakhogy ürügye legyen a miniszternek a sóhivatalokat feloszlatni. Ime tehát titkos okokat, ürügyeket keres. Hát ha Békés városának képviselője, aki a sóügyekkel foglalkozik, egy kicsit visszatekintett volna a sójövedék történetére, meggyőződhetett volna arról, hogy ez nem uj jelenség, hogy tudniillik az állami sóhivatalok forgalma csökken, hanem visszavezethető igen régi időkre és igen természetes okokra. Tudniillik azzal, amit a t. képviselő ur állitott, hogy tudniillik a törvény nem engedi meg a sóval való üzérkedést, egészen ellentétben áll a dolog, amennyiben a törvény világosan megengedi a sókereskedést mindenkinek ebben az országban, a sót tehát szabad forgalom tárgyává teszi. Azt mondja ugyanis a törvény, hogy mindenki annyi sót vásárolhat amennyit akar, akár fogyasztásra, akkár azzal való kereskedés céljából; tehat meg van adva a lehetőség minden magyar állampolgárnak az ország határain belül sóüzletet állitani és sókereskedést folytatni. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Nem mi állapitottuk meg ezt a szabályt, igy volt ez a sójövedék felállitása óta mindig. Ennek azután az lett a természetes következménye, hogy sok ember ráadta magát a sókereskedésre és nagy számban létesültek magánsóüzletek. Az igen természetes, hogy a magánkereskedők agilisabbak, mozgékonyabbak és nincsenek azoknak a nehézkes administrativ szabályoknak és ellenőrzésnek alávetve, amelyeknek az állami sóhivatalok, aminek ismét természetes folyománya volt az, hogy lassanként magukhoz ragadták a sóforgalom nagyobb részét, amiből az állott elő, hogy már az utóbbi időben abból a 18.000 kocsi sórakományból, amely az országban eladás tárgyát képezi, körülbelül csak 7000 kocsi só adatik el az állami sóhivatalok által, 11.000 kocsi eladása pedig már régóta a magánforgalom által közvetittetik. Ilyen körülmények között, midőn ezt különben meg sem lehetett akadályozni, bekövetkezett az, hogy egyes sóhivatalok a szó szoros értelmében feleslegesek voltak. Bekövetkezett ez különösen annak következtében is, hogy a kereskedés ma már egész más utakon halad, mint ezelőtt 40—50 esztendővel. Ezek a sóhivatalok ott, ahol állanak, abban az időben állittatnak fel, amidőn vasutaink még nem voltak, amidőn a sót folyóvizeken szállitották és igy a vizek mentén létesitettek imitt-amott sóhivatalokat. Ma, amidőn a vasut egészen más utakat jelöl ki a forgalomnak, természetes, hogy ezek a sóhivatalok igen kis forgalommal birnak, ugy hogy vannak sóhivatalaink, amelyek évenként 5000, 3000, 2000, sőt 1000 mm. sónál többet nem tudnak eladni. Hát, t. képviselőház, hogy ilyen sóhivatalokat fenntartsunk, hogy fenntartsunk a tisztviselők részére helyiséget, hogy szállitási költségeket számitsunk és fizessünk, valóban feleslegesen dolog, ami nemcsak az államkincstárt terheli ok nélkül, hanem terheli a magánfogyasztást is, ugy hogy nemcsak az államkincstár érdekében járok el akkor, amidőn a fölösleges sóhivatalokat feloszla-

A szépség titkai: VIRULÓ ARCSZINT, ÜDE SZÉPSÉGET, ÖRÖK IFJUSÁGOT, BÁRSONYFINOM KEZEKET biztositanak a felülmulhatatlan, hivatalosan megvizsgált, TÖKÉLETESEN ÁRTALMATLAN szépitő különlegességnek elismert, VALÓDI PÁRIZSI Dr. LEJOSSE-féle RAVISSANTE-CRÈME (eredeti porcellán tégely ára 2 korona). RAVISSANTE-ARCPOR (eredeti doboz ára 1 kor. 20 fillér), RAVISSANTE SZÉPITŐ (eredeti üveg 5 és 3 kor.) RAVISSANTE-SZAPPAN darabja 1 korona. — Értéktelen utánzásoktol óvakodjunk. — Kérjük határozottan a párizsi, valódi dr. Lejosse-féle, számtalanszor kitüntetett RAVISSANTE-különlegességeket. — Ezek az elegáns hölgyek, művésznők kedvencei. — Vidéki rendelések postafordultával eszközöltetnek. — Magyarországi szétküldési főraktár Budapesten Török József és Török Sándor urak gyógyszertárában Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. szám.

tom, hanem egyenesen a magánközönség érdekében. Mert a t. képviselő urnak azt is tudnia kell, hogy a sónak árát ugy állapitjuk meg, hogy a termelési költséghez a törvény értelmében hozzászámitjuk a szállitási és kezelési költségeket is, amely kezelési költség alatt éppen ezeknek a sóhivataloknak fenntartási költsége értendő. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Már most igen világos dolog, t. képviselőház, hogy ha valamennyi sóhivatalnál nincs meg a kellő forgalom, a fenntartási költségeknek annál több hányada esik minden métermázsa sóra, és igy nagyon természetes, hogy azon a vidéken a közönség a sót drágábban kénytelen vásárolni csak azért, mert fölösleges sóhivatalt kénytelen az államkincstár fenntartani. Ebből kiindulva tartottam szükségesnek, hogy egyes sóhivatalokat feloszlassak és pedig már régebben, és most is a 43 sóhivatal közül 12 sóhivatalt szándékozom feloszlatni, amelyeknek ilyen csekély forgalmuk van, ami által évenkint 108.000 koronát fogok az államkincstárnak megtakaritani. (Helyeslés a jobboldalon. Mozgás a szélsőbaloldalon.) A sóhivatalok feloszlatása a sóügynek legujabb rendezésével semmiféle összefüggésben nincs, mert a sóhivatalok feloszlatása már azelőtt is gyakorlatban volt és egyáltalában egészen független attól a másik kérdéstől, amelyet a t. képviselő ur felvetett. De különben is, bocsánatot kérek, nagyon sajátságosnak tartom azt, hogy midőn a t. képviselő urak és különösen a tulsó oldal panaszkodik az állami tisztviselők nagy száma miatt és azon teher miatt, amely ebből az államháztartásra nehezedik, (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) akkor, amikor a kormány teljesen fölöslegeseknek bizonyult hivatalokat feloszlat, emiatt támadást intéznek a kormány ellen. (Ugy van a jobboldalon.)

A második kérdése a t. képviselő urnak az, hogy az ugynevezett kir. sójövedék országos vezérügynökségét minő törvényhozási intézkedésből kifolyólag létesitettem és miután az ő véleménye szerint a nagyközönség e felől az intézmény felől nincs tájékozva és ezzel szemben bizalmatlanságának ad kifejezést és károsnak itéli, de nincs róla tájékozva a törvényhozás sem; szándékozom-e a társulattal kötött szerződést a törvényhozásnak bemutatni? (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Engedje meg a t. képviselőház, hogy először is ennek a kérdésnek második részére válaszoljak. Nekem nincs tudomásom róla, hogy a közönség ne volna tájékozva erről a dologról, sőt az ellenkezőről van tudomásom, amennyiben ismerek oly ipartestületeket, amelyek köszönetet szavaztak azon müködésért, amelyet kifejt. Ez azt bizonyitja, hogy igenis az érdekeltek tájékozva vannak erről...

Barta Ferenc: A törvényhozás sincs tájékozva!

Lukács László: ... és hogy nem viseltetnek iránta bizalmatlansággal. Ami a törvényhozást illeti, erre nézve is megtörtént az, ami a dolog természete szerint megtörténhetett, mert adminisztrativ intézkedésről lévén szó, én ezt nem hozhattam más alakban a törvényhozás elé, mint abban a hivatalos jelentésben, amelyet minden esztendőben a miniszterelnök ur a kormány müködéséről a törvényhozás elé terjeszt. És ha a t. képviselő ur azt a fáradtságot vette volna magának, hogy ezt megnézze, abban megtalálta volna per longum et latum ennek a dolognak genezisét, indokait, jelentőségét és következményeit, megtalálta volna az 1901. évi kormányjelentésben és megtalálja az 1902. évre szóló kormányjelentésben is. Ennélfogva, ismétlem, adminisztrativ intézkedésről lévén szó, más módon azt nem volt alkalmam a törvényhozás elé hozni. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Beöthy Ákos: Itt az ország vagyonáról van szó! Az nem Csáky szalmája! (Zaj jobbfelől.)

Lukács László: Hivatalos alakban az a törvényhozás elé terjesztetett és azzal foglalkozhatik mindenki, aki azzal foglalkozni akar. Ennélfogva nem is vagyok abban a szerencsés helyzetben, hogy a t. képviselő urnak egyoldalu kivánságára kijelenthetném, hogy az erre vonatkozó szerződést, amely különben nem is létezik, mert nem szerződés alakjában, hanem csak miniszteri leiratok alakjában létesittetett ez az intézmény...

Beöthy Ákos: Annál rosszabb!

Lukács László: ... a képviselőház elé terjeszthessem. (Nagy zaj és mozgás a szélsőbaloldalon.)

Beöthy Ákos: Hallatlan! (Folytonos zaj.)

Elnök (csenget): Csendet kérek!

Lukács László: Ha a t. képviselőház mint ilyen elhatározza bármire nézve, hogy előterjesztessék, nagyon természetes, hogy az meg fog történni. De egy képviselő urnak kivánságára az adminisztráció körébe tartozó irományok előterjesztését... (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Kubik Béla: Tiszta vizet önteni a pohárba! (Folytonos zaj.)

Beöthy Ákos: Hát nincs jogunk ellenőrizni? Azt akarják tagadásba venni! (Zaj. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Lukács László ... miután az adminisztrációt megbénitó intézkedésekre precedenst alkotni, vagy ilyennek alkotásához hozzájarulni nem szándékozom, nem teljesithetem. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) De miután a dologban semmi eltitkolni való nincsen, (Folytonos zaj a szélsőbaloldalon.) igen szivesen kész vagyok, akár az interpelláló képviselő urnak, akár bármely más képviselő urnak ugy a miniszteri leiratokat...

Beöthy Ákos: Le kell tenni a Ház asztalára! (Élénk helyeslés a néppárton és a szélsőbaloldalon. Ellentmondás jobbfelől.)

Gabányi Miklós: Tessék minden gyanut elháritani! Tessék nyilvánosságra hozni! (Folytonos zaj és mozgás. Halljuk! Halljuk! jobbfelől. Elnök csenget.)

Lukács László: ... kész vagyok akár az interpelláló képviselő urnak, akár bármely más képviselő urnak az erre vonatkozó iratokat rendelkezésére bocsátani.

Beöthy Ákos: Nem egyes képviselőknek, hanem az egész Háznak! (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon. Ellentmondás jobbfelől.)

Molnár Jenő: Az interpellálás a Ház joga! (Folytonos zaj.)

Kubinyi Géza: Ha a Ház elhatározza, le fogja tenni a miniszter ide az iratokat?

Lukács László: Akkor igen! Már most, t. képviselőház, hogy válaszoljak a második kérdés első részére (Halljuk! Halljuk! Elnök csenget.), erre vonatkozólag van szerencsém a következőket előterjeszteni, arra a kérdésre t. i., hogy minő törvényhozási intézkedések alapján létesitettem ezt az intézményt. (Halljuk! Halljuk!) Erre mindenekelőtt azt mondhatnám, t. képviselőház, hogy abból a kötelességből kifolyólag létesitettem, amely feladatává teszi a kormánynak és igy a pénzügyminiszternek is, hogy a kezelésére bizott minden agazat ügyét lehetőleg előmozditsa és igy a jövedékeknek az ügyét fejleszsze s azt az államkincstár és a közönségre nézve is lehetőleg előnyössé tegye. (Helyeslés a jobboldalon. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Frázis!) De ezenkivül, t. képviselőház, volt még törvényes alapom is erre az eljárásra, mert ha t. képviselő ur ismét megtekinti a sójövedéki törvényeket, ezekben meg fogja találni azt, hogy a pénzügyminiszter fel van hatalmazva arra, hogy bizományi sóüzleteket is állitson fel és hogy a bizományosok részére munkájuk és költségeik megtéritése fejében kiszámitandó üzletdijakat is biztositson. Hát t. képviselőház, ha a törvény felhatalmazza a pénzügyminisztert arra, hogy bizományi üzleteket létesitsen, amiből a dolog természete szerint az következik, hogy ezen üzletek az állam kockázatára és veszélyére fognak müködni, akkor szerény nézetem szerint sokkal inkább fel van hatalmazva arra, hogy ezt az üzletet olyképp létesitse, hogy abból a kincstárra semmiféle kockázat, semmiféle veszély ne származhassék. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Rigó Ferenc: De arra nincsen felhatalmazva, hogy a templomok mellé korcsmákat állitson! (Helyeslés a szélsőbaloldalon. Felkiáltások jobbfelől: Ez más! Zaj. Elnök csenget.)

Lukács László: Igy jutottam, t. képviselőház, a sóhitelezés engedélyezésének eszméjéhez azzal a koncepcióval, hogy azt a sóhitelt, melyet az állam bizonyos egyéneknek, vagy cégeknek engedélyez, ezek kötelesek legyenek tovább adni, hogy az a nagykereskedőről a kiskereskedőre a kiskereskedőről pedig a fogyasztóra ruháztassék át. A hitelezés eszméje, t. képviselőház, a mi adózási, általában pénzügyi rendszerünkben egyáltalalában nem ismeretlen. Köztudomásu dolog, hogy összes fogyasztási adóinknál a hitelezési rendszer be van hozva. Ami specialiter a sóhitelezést illeti, ez nálunk eddig nem volt szokásban, de a többi civilizált államok mind ismerik a sóhitelezés eszméjét. Be van az hozva Franciaországban, Németországban, be van hozva Ausztriában, ahol ha valaki 500 métermázsa sót vesz évenként az államtól, már hitelben részesül. Ennélfogva, t. képviselőház, olyan cégeknek, egyéni és társas cégeknek, amelyek ebből a célból nálam jelentkeztek, amelyeknek megbizhatósága minden kételyen felül állott és amelyek hajlandók voltak nagyobbmérvü sóüzletet folytatni és egyszersmind az államkincstárral szemben teljes garanciát tudtak nyujtani az igénybe vett sóhitelért, megadtam a sóhitelengedélyt bizonyos ellenszolgáltatások mellett és azzal a kikötéssel, hogy ezt a sóhitelt ruházzák át mindaddig, mig a fogyasztóig eljut. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) Azonban, t. képviselőház, sem akkor, amidőn többen foglalkoztak ezzel a közvetitéssel, sem ma, amidőn csak egy cég foglalkozik vele, nem foglalt az magában monopóliumot, nem foglalt magában semmiféle kizárólagosságot azon egyszerü oknál fogva, mert mindenki, aki sószükségletét ki akarja elégiteni, ott elégitheti ki, ahol akarja, senki sincsen kötelezve sóvásárlás végett ehhez a céghez fordulni, nincs kizárólagosság, nincs monopólium s hogy ez ki se fejlődhessék, erről gondoskodva van az által. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! Elnök csenget.) hogy megvannak a sóbányák, amelyeknél mindenki vásárolhat sót, megvannak az állami sóhivatalok elég nagy számban, az ország minden részében és meglesznek a jövőre is, ugy hogy itt kizárólagosságról, monopóliumról vagy a közönség érdekeinek magáncég részére való kiszolgáltatásáról beszélni egyáltalán nem lehet (Élénk helyeslés a jobboldalon.) De, t. képviselőház, valaki a tulsó oldalról azt a kérdést kiáltotta közbe, hogy hát miért csináltam ezt tulajdonképpen?

Trubinyi János: Olcsóbb lesz-e a só, az a kérdés!

Lukács László: Méltóztassék közbeszólásra jelentkezni a jegyzőnél és csak azután közbekiáltani! (Zaj.) Hosszabb idő óta tapasztaltuk azt, hogy Magyarországon a sófogyasztás stacionárius, vagyis eltekintve attól a csekély évi emelkedéstől, amely a népszaporodással kapcsolatos, tulajdonképp nincs emelkedés, mert az egyénenkénti sófogyasztás nemcsak hogy nem emelkedik, hanem némely esztendőben visszaeséseket mutat. Az eddig fennállott állapot szerint tehát a sófogyasztásnál tisztán csak extenziv emelkedésről beszélhettünk, amit a nép évenkinti szaporodása idézett elő, intenziv emelkedés azonban, vagyis az egyéni fogyasztásban való emelkedés nem mutatkozott. Igy 1898-ban, midőn az erre vonatkozó tanulmányokat megindítottam, Magyarországon az egyénenkénti sófogyasztás 10·1 kgrammot tett, holott Ausztriában 13½ kilogramm volt az egyénenkénti sófogyasztás, e tekintve a külföldtől, Franciaországtól és Angliától, ahol hasonlithatatlanul nagyobb volt akkor az egyénenkénti fogyasztás, mint nálunk. (Zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) Ennélfogva arra a meggyőződésre jutottam, hogy a sófogyasztás alakulása a legszorosabb kapcsolatban áll az alsóbb néposztály vagyoni viszonyaival, ezzel javul és ezzel csökken. És miután — fájdalom — nálunk az utolsó évek mostoha gazdasági viszonyai következtében nem lehetett arra számitani, hogy ezen természetes uton a sófogyasztás növekedjék, — ami pedig nemcsak a kincstarnak az érdeke, hanem a közegészségügynek is egy igen eminens érdeke, mert például az oroszországi statisztika bebizonyitotta, hogy a közegészségügyi állapotok ugy alakulnak, amint a só ára megállapittatik — ennélfogva arra az eredményre jutottam, hogy ha a sófogyasztást a gazdasági viszonyok természetes javulása nélkül emelni akarjuk, ezt másképpen elérni nem lehet, mint ha a hitelezés rendszerét behozzuk, ami más államban is behozatott és eredményre vezetett.

Beöthy Ákos: Nem kell emelni a katonai terheket! (Helyeslés a baloldalon.)

Zboray Miklós: Kamatmentes hitelt a részvénytársaságnak! (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Lukács László: Ugy gondolkoztam, t. képviselőház, hogy ha sikerül ezen intézkedések által a sófogyasztást évenkint és egyénenkint csak egy fél kilogrammal is növelni, ami egy napra 1·32 gramm, tehát egy elenyésző csekély mennyiség, ez már egy igen jelentékeny eredményt fogna mutatni, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) amennyiben az államkincstárba 1·8 millió koronával több fog befolyni. (Mozgás a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) Ezért tettem meg azon intézkedéseket, amelyek az interpelláció tárgyát képezik. De nagyon téved a t. interpelláló képviselő ur, midőn azt állitja, hogy ennek következtében valamelyes emelkedés állott be a só árában, mert erről szó sincs és nem is lehet. Az 1870: L. törvenycikk értelmében — amint bátor voltam emliteni — a só Magyarországon szabadkereskedés tárgyát képezi. Ennéltogva minden kisérlet, amelyet valaki a só árának emelésére vonatkozólag tenne, természetes ellensulyozását találja a konkurrenciában, a kis sóárudáknak természetes versenyében, mert nagyon világos, hogy mihelyt valaki a só árát emeli, a közönség nem megy hozzá vásárolni, hanem elmegy a máskikhoz, ahol olcsóbban kapja meg a sót.

Rigó Ferenc: Kisül, hogy panama! (Mozgás és derültség a jobboldalon.)

Lukács László: Azután a t. képviselő ur beszél kicsinybeni és nagybani árakról és azt mondja, hogy én feljogositottam a részvénytársaságot, hogy a 12 kilón alul lévő elárusitásnál magasabb áron adja a sót. Hát hallott a t. képviselő ur valamit harangozni, de nem tudja, hogy hol. (Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon.)

Beöthy Ákos: Le kell tenni a Ház asztalára!

Leszkay Gyula: Tessék letenni a Ház asztalára a szerződést! Hadd lássuk, hogy milyen! (Zaj. Elnök csenget.)

Rakovszky István: Mindent igy csinálnak! Titkosan! Nem mertek idejönni vele egyszer sem. (Nagy zaj a jobboldalon. Felkiáltások: Halljuk a minisztert! Elnök csenget.)

Beöthy Ákos: Tessék letenni a Ház asztalára a szerződést!

Lukács László: (A Ház asztalára tesz egy könyvet.)

Pozsgay Miklós: Micsoda az?

Ballagi Géza: Ott van a titok, tessék megnézni. (Nagy zaj a jobb- és a baloldalon.)

Zboray Miklós: Ez az évi jelentés! Ezt ismerjük! Hol a szerződés? (Felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Hol a szerződés? Elnök csenget.)

Elnök: Csendet kérek!

Zboray Miklós: Mi lesz a 13 százalék különbséggel, amely a részvénytársaság zsebébe megy, mert a kősó könnyebb, mint a denaturált só! (Nagy zaj.) Ugy lesz vele mint a vicinálisokkal! (Zaj a bal- és a szélsőbaloldalon. Elnök csenget. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Lukács László: A t. képviselő ur azt állitja... (Zaj.)

Nessi Pál: Szép hangon kezdenek itt beszélni.

Lukács László: A t. képviselő ur azt állitja, hogy felhatalmazást adtam volna arra, hogy az a részvénytársaság a 12 kilogrammon aluli elárusitásoknál magasabb árat követelhessen a sóért, mint a nagyban való eladásnál. Hát a t. képviselő ur hallhatott arról, hogy van az országban főtt só is, amely leginkább a felső vármegyékben kerül eladásra. E tekintetben megvolt ősidőktől fogva, mióta a jövedék fennáll, mindig az a különbség, hogy a 12 kilogrammon felüli eladásoknál körülbelül 2 fillérrel olcsóbban adta a kincstár a sót, mint a 12 kilogrammnál kisebb mennyiségü eladásnál. Ezt az állapotot fenntartottuk mind a mai napig, ezen változás nem történt és igy arról szólni, hogy itt valakinek uj engedély adatott sóáremelésre, semmi alappal nem bir, mert ugy az a részvénytársaság, mint a kincstári elárusitók egy és ugyanazon áron adják el a sót, vagyis körülbelül 2 fillérrel drágábban kicsinybeni elárusitásnál, mint nagybaninál.

Rakovszky István: Hát Mansfeldék? (Nagy zaj a baloldalon. Zaj a baloldalon.)

Gabányi Miklós: Ez már a második panama!

„THERAPIA-PALACE" Dr. Ebers Henrik főorvos szakavatott vezetése alatt. CIRKVENICÁN, Fiume mellett. Nyáron tengeri-fürdő. Télen hidegvizgyógyintézet. Egyetlen homokos tengerpart a Quarneróban. — Magyar konyha. — Magyar levelezés. — A tengerpart fövenye Kneipp kura.

Az első az osztálysorsjáték volt! (Zaj és mozgás jobbfelől.)

Ballagi Géza: Rendre!

Elnök: Kérem Gabányi képviselő urat, hogy ilyen közbeszólással ne méltóztassék élni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Kubik Béla: Lássuk az aktákat! Hol vannak az akták?

Pozsgay Miklós: Még egyetlen miniszternek se merték mondani, hogy panamázik.

Elnök: Megmondottam, hogy ily közbeszólásokkal ne méltóztassék élni; a képviselő urat ezért most rendreutasitom. (Nagy zaj a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Rakovszky István: Kik a közbeszólók?

Beöthy Ákos: Ez igy nem lehet! Parlamenti vizsgáló-bizottság kell. (Folytonos nagy zaj a baloldalon. Elnök csenget. Felkiáltások a jobboldalon: Müharag! Haragszanak, mert nincs igazuk! Folytonos zaj.)

Elnök (csenget): A t. képviselő urak a házszabályok keretében inditványozhatnak annak idején... (Nagy zaj a baloldalon.) Zboray képviselő urat rendreutasitom. Mikor az elnök beszél, azt sem akarják meghallgatni. Bocsánatot kérek, ez már a rendzavarásnak netovábbja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) A képviselő urak a házszabályok keretében annak idején inditványozhatnak mindent, most azonban a szónokot meg kell, hogy hallgassák. (Helyeslés a jobboldalon.)

Rakovszky István: Meg is teszszük. Ha tiszta a dolog, tessék megvizsgáltatni. (Folytonos zaj a bal- és a szélsőbaloldalon.) Ha képviselők vannak érdekelve, bünhődjenek szintén. (Helyeslés balfelől. Zaj.)

Lukács László: T. képviselőház! Azt állitotta az interpelláló... (Folytonos zaj balfelől. Egy hang jobbfelől: Tiszta dolog!)

Beöthy Ákos: Ha tiszta dolog: akkor tegyék le a Ház asztalára! (Nagy zaj a bal- és a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Elnök: Csendet kérek!

Kubinyi Géza: Tessék rendreutasitani, akkor csend lesz! (Folytonos nagy zaj a bal- és a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Kubik Béla: Még csak ez kellene! (Nagy zaj a Ház minden oldalán. Rendre! kiáltások jobbfelől.)

Elnök: Csendet kérek! t. képviselő urak! Ha folytonosan közbeszólnak, akkor egy szót se értek. Kérem a t. képviselő urakat, méltóztassanak csendben meghallgatni a szónokot. (Zajos felkiáltások a szélsőbaloldalon. Nem lehet! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Lukács László: Állitotta a t. képviselő ur azt is, hogy az ipari só az általam tett intézkedések következtében megdrágult. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) szükséges ennélfogva, hogy az ipari só kérdésével is foglalkozzam. Nálunk Magyarországon az ipari só a bányákból... (Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Kubik Béla: Tessék az aktákat letenni!

Elnök (csenget): Csendet kérek!

Lukács László: ... a bányákból a lehető legolcsóbb áron bocsáttatik forgalomba, amennyiben annak ára nálunk... (Zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Elnök: Csendet kérek:

Sréter Alfréd: Minek kérdeznek, ha nem tudják meghallgatni! Ez nevetséges! (Halljuk! Halljuk!)

Lukács László: Ha azt kivánják a t. képviselők, akkor méltóztassék meghallgatni. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Tegye le az aktákat és ne válaszoljon. Majd megadjuk magunknak a választ! Nagy zaj. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Beöthy Ákos: Nem kell kertelni! Zaj jobbfelől.)

Lukács László: Az ipari só nálunk a bányáknál a szerint, amint nem tiszta, vagy tiszta ipari só hozatik forgalomba, 38 kr.-ban és 58 kr.-ban van megállapitva. Ezzel szemben pl. Ausztriában az ipari só mm.-jának ára 1 frt 23 kr s 1 frt 79 kr közt váltakozik, tehát a mienk hasonlithatlanul olcsóbb... (Mozgás balfelől.)

Zboray Miklós: De most drágább!

Elnök: Csendet kérek, Zboray képviselő ur!

Lukács László... Azonban dacára annak, t. Ház, hogy az iparsó nálunk sokkal olcsóbb, a mi ipari sófogyasztásunk más államok iparsó-fogyasztásához majdnem egyenlő a sémmivel, ugy hogy 1898-ban, amidőn az erre vonatkozó tanulmányokat megindittottam, egész Magyarország területén 45.000 métermázsa iparsó adatott el, mig Németországban ugyanabban az időben 4 millió métermázsa, Ausztriában pedig 1 millió métermázsa volt az iparsó-fogyasztás, (Egy hang a szélsőbaloldalon: Mert ott van ipar!) ugy hogy habár mi ipari tekintetben Ausztriához nem hasonlithatjuk magunkat, mégis aránytalanul csekély volt nálunk az iparsó-fogyasztás, amit tisztán és kizárólag arra a körülményre lehet visszavezetni, hogy először nehéz volt a hozzájutás, másodszor azok a közvetitők, akik eddig az iparsó eladásával foglalkoztak, azt olyan nagyon megdrágitották, hogy az iparos kénytelen volt inkább lemondani a sófogyasztásról, semhogy e magas árakat megfizesse.

Gabányi Miklós: O du mein Herz! (Nagy derültség. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Elnök (csenget): Csendet kérek!

Lukács László: Azonban t. Ház! (Halljuk! Halljuk!) ezen az okon kivül még volt másik ok is, amely arra kényszeritett, hogy az iparsó kérdésével foglalkozzam, az t. i. hogy nálunk „gyári só és „apró só" elnevezések alatt 160.000 mm. olyan hulladékso termeltetik, amely melléktermény képez, és miután ebből csak 45.000 mm. volt eladható... (Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Elnök: Csendet kérek!

Lukács László: ... ennek következtében az államkincstár ezen a cimen évenkint 100.000—120.000 K. veszteséget szenved. Mindezen körülmények arra vezettek, hogy az iparosok ügyét... (Nagy zaj.)

Elnök: Az interpelláló képviselő urnak érdekében áll, valamiat az egész Háznak meghallgatni a választ, kérek tehát csendet.

Lukács László: Mindezen körülményeknél fogva megtettem azokat az intézkedéseket, amelyek következtében denaturáló-telepek állittattak fel a modern követelményeknek megfelelőleg, elrendeltetett a denaturálásnak száraz uton való keresztülvitele megfelelő gőzgépek segitségével. A denaturálás költségei évenkint közhirré tétettek. Hogy a közönség könnyebben hozzáférhessen az iparsóhoz, raktárak állittattak fel az ország főbb városaiban, ugy, hogy ma már 15 ilyen raktár működik. Azonkivül az iparosok felmentettek a 20 százalékos biztositék letétételének kötelezettsége alól; mert eddig a vásárolt iparsó árának 20 százalékát voltak kénytelenek letenni; és végül limitáltatott az eladási ár és pedig minden esztendőben hivatalosan közhirré tétetik, hogy mindenki tudhassa, hogy mennyit kell fizetnie, ha denaturált iparsót akar vásárolni, ugy hogy az 1903. évi *Pénzügyi Közlöny*ben közzétett hivatalos hirdetmény szerint megállapittatott a denaturált iparsó ára kicsinyben, — a szerint, amint tisztátalan vagy tiszta — 2 korona 97 fillérben, illetőleg 3 korona 37 fillérben, a nagybani eladásnál pedig 2 korona 60 fillérben, illetőleg 3 koronában. Már most, t. Ház, ha valaki ismeri azt és tudja, milyen árban adatott el eddig az iparsó, mennyire felemelték a közvetitők az iparsó árát, az nem mondhatja, hogy az iparsó megdrágult, mert aki kételkedik ebben, annak én eredeti számlákkal fogom bebizonyitani, hogy eddig az ipari só... (Felkiáltások a szálsőbaloldalon: Lássuk a szerződést!)

Kubinyi Géza: De nincsen szerződés! (Zaj. Elnök csenget.)

Lukács László: ... mondom, hogy eddig az ipari só 140—150 koronával volt drágább, mint a mennyi most az ára. Nagyon természetes, hogy a kicsinybeni eladásnál még drágább volt és a kicsinybeni eladásnál még nagyobb volt a különbség a régi árak és a mostani árak között. Hogy mi volt ezeknek az intézkedéseknek az eredménye, arra rögtön rá fogok térni. Előbb azonban válaszolnom kell a t. képviselő urnak többi kérdéseire. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Azt kérdi a t. képviselő ur továbbmenve, hogy igaz-e, hogy a sókezelés albérletbe adására engedélyt adtam volna a részvénytársaságnak? Hát miután a sókezelés egyáltalában nem adatott bérbe, tehát albérletről nem is lehet szó és igy a képviselő ur kérdésére azt kell válaszolnom, hogy nem igaz. Bővebben nem akarok kiterjeszkedni azon fejtegetésekre, amelyeket a t. képviselő urtól hallottunk az illető részvénytársaság óriási nyereségeiről és a kincstár veszteségeiről ebből a tranzakcióból kifolyólag. Nem akarok kiterjeszkedni azért, mert a t. képviselő ur számításaiban teljesen hibás, téves adatokból indult ki. Először is a t. képviselő ur nem számit fél százalékkal másodszor azon feltevésből kiindulva számit, hogy az egész magyarországi sóforgalmat ez a részvénytársaság közvetiti. Azonkivül nem tudom megérteni, hogy a t. képviselő ur micsoda körből meritette azt az adatát, hogy Magyarországon 18 millió métermázsa só adatik el. Hiszen, ha az eladás ennyi volna, akkor minden emberre Magyarországon négyszerte annyi só esnék, mint egy felnőtt marhára. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) Mert Magyarországon egy felnőtt marhára 25 kilogramm só számittatik, a tisztelt képviselő ur számitása szerint pedig egy métermázsa só esnék minden emberre. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Hol vannak az akták?) Itt vannak a naplóban. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Az akták hol vannak? Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Hát t. Ház, hogy a számitási alapokból kiindulva a t. képviselő ur a részvénytársaság nyereségének kiszámitásánál nem vehet helyes eredményekre, ez, azt hiszem, világos. Epp oly kevéssé jut helyes eredményre, mikor azt állitja pozitivitással, hogy a szerződésnek első évében az államkincstár 10 millió korona kárt szenvedett. Nem vagyok képes megmagyarázni, honnan meriti a képviselő ur ezen állitását. Ha megnézi, az állami zárszámadásokat, amelyek kétségkivül a legautentikusabb forrásai az állami bevételeknek és kiadásoknak, meg fog győződni arról hogy az államkincstár nem 10 millió és nem egy millió, de még egy fillérnyi veszteségről sem tud. Az pedig, amit az állam hitelez va akinek és amely összeg a hitelezési idő végén fog be, addig pedig értékpapirok letételével teljes mértékben fedezve van, — ezt csak nem fogja a képviselő ur józanul az állam veszteségének tekinteni. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Azt is kérdi a képviselő ur, hogy miképpen járunk el a feloszlatott sóhivatalok tisztviselőivel, hogy az alkalmazva volt hivatalnokok szerzett jogaik és igényeik fenntartásával helyeztetnek-e át más hivatalokba? Hát a t. képviselőtársam, ugy látszik, foglalkozott ezekkel a kérdésekkel; tehát kell, hogy ismerje a hivatalnokok szolgálati szabályzatát és a nyugdijtörvényt is és ha ismeri, akkor tudni fogja azt is, hogy az állami hivatalnokokra nézve ki van mondva a szolgálati szabályzatban és a nyugdijtörvényben, hogy a hivatalok feloszlatása alkalmával és uj szervezés alkalmával, ha valamely hivatalnok nem alkalmaztatik, az rögtön rendelkezési állapotba helyeztetik, amely nem tarthat tovább egy évnél, és ha egy év alatt sem helyeztetik el, akkor nyugdijaztatik. Én, t. Ház, nem szeretem a nyugdijazást alkalmazni oly esetben, amikor az nem okvetlenül szükséges; mert nem szeretem az államkincstárt megterhelni oly tisztviselők nyugdijával, akik még szolgálatra képesek. Ennélfogva minden uj szervezés alkalmával csakis azok nyugdijaztatnak, akik szolgálatképteleneknek bizonyulnak, vagy tul vannak a törvényben megállapitott időn és be bizonyult hogy már nem alkalmasak az állami szolgálatra. A többiek azonban szabályszerü elbánásba vétetnek, vagyis áthelyeztetnek más hivatalhoz. De ebből rájuk nézve semmiféle hátrány nem származhatik, mert az ily áthelyezésnél, igaz ugyan hogy az illető tisztviselő az uj státusban, amelybe jutott, a dolog természeténél fogva az utolsó helyre soroztatik, mert az ott levők szerzett jogait megsérteni nem lehet, de ebből rájuk nézve anyagi veszteség nem származhatik, met a tisztviselő-törvény értelmében ily esetben a korábbi fizetés és az uj állással összekötött fizetés közötti különbözetet személyi pótlékként megkapják a hivatalnokok, és ez uj pótlék a nyugdij-kiszámitásnál is alapul szolgal. Abban az esetben pedig, ha az illető — ami szintén megtörténik — egy fizetési osztálylyal alacsonyabb osztályba helyezhető csak el, abban az esetben, ha meglelel uj állása követelményeinek, mindig azon vagyok, hogy az illető soron kivül léptettessék elő, hogy minél kevesebb legyen a kára. (Helyeslés a jobboldalon.) Már most, t. képviselőház, legyen szabad röviden megismertetnem az eredményeket, amelyeket a történt intézkedésekkel elérnünk sikerült. (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) Ami először az emberi használatra szánt só fogyasztását illeti, azt látjuk, hogy dacára annak, hogy az utóbbi évek gazdaságilag nem voltak kielégitők, mégis emelkedett a sófogyasztás ugy abszolut mennyiségben, mint az egyénenkinti fogyasztás tekintetében is, ugy hogy oly években, amikor arra lehetett számitani, hogy az egyéni fogyasztás visszaesik, a tett intézkedések következtében az egyéni fogyasztás emelkedést mutat. Ezek szerint, ha összehasonlitom az 1899. évet az 1902. év eredményével, azt látom, hogy 1899-ben az egyénenkénti fogyasztás volt 10.06 kilogramm, 1902-ben 10.60 kg. vagyis az emelkedés 0.54 kg. vagy fél kilogramm. Ami már most az iparsót illeti, erre különösen vagyok bátor felhivni a t. képviselő urak figyelmét, mert itt valósággal rohamos a javulás és a haladás.

Kecskeméthy Ferenc: Nagyszerü!

Lukács László: Erre nézve bátor vagyok a következő adatokat felhozni. (Nagy zaj a bal- és a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Kérjük a szerződést! Az aktákat! Halljuk! Halljuk! a jobb- és baloldalon. Elnök csenget.) Én várok. (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Pozsgay Miklós: Mi is ráérünk! (Halljuk! Halljuk! a jobb- és a baloldalon.)

Lukács László: 1900-ban 172 volt azoknak az iparosoknak a száma, akik iparsót vásároltak. 1901-ben ez a szám fölemelkedett 737-re, 1902-ben 1180-ra, vagyis két év alatt meghatszorozódott azoknak az iparosoknak a száma, akik iparsót vásároltak; az eladott sómennyiség pedig két év alatt 100 százalékkal emelkedett, ami mindenesetre nem arra mutat, hogy a só megdrágult volna hanem arra, hogy olcsóbbá lett; (Igaz! Ugy van! a jobb- és a baloldalon) és megtörtént minden intézkedés, amely a sóhoz való jutást a közönségnek megkönnyitse. (Zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Az aktákat!)

Nessi Pál: Lássuk az aktákat! (Zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Zboray Miklós: A kereskedelmi muzeum az övék, az állami gépgyár az övék, a dégigyümölcsaukció az övék!

Báró **Kaas Ivor**: Elek-ország! (Zaj. Halljuk! Halljuk! jobbról.)

Lukács László: De különösen kiemelendő az a körülmény, hogy a kisiparosok milyen mértékben veszik igénybe most már az iparsót. Az 5 métermázsán alul i eladas 1900-ban egyáltalában nem fordult elő, mert nem találkozott egyetlen iparos sem, aki az akkori horribilis árak mellett és a megszerzés nehézsége mellett hajlandó lett volna 5 mázsán alul mennyiséget venni. 1901-ben ilyen öt métermázsán alului eladás volt 149 esetben, 1902-ben 374 esetben, tehát rohamos az emelkedés. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Mindezek következtében az ország különböző ipartestületei hivatalos közgyülésekből kiindulva feliratokban mondanak köszönetet azokért az intézkedésekért, melyek történtek oly célból és oly eredménynyel, hogy most már az iparsót könnyebben és olcsóbban kapják, mint azelőtt. (Helyeslés jobbfelől.) A kormány egy kiküldöttjét megbizta, hogy tanulmányozza nálunk a berendezést, hogy ez Ausztriában is megvalósittassék.

Beöthy Ákos: Nagy dicsőség! (Zaj balfelől. Halljuk! Halljuk! jobbról.)

Lukács László: Azt hiszem, ezekben megadtam a választ az interpellációban foglalt összes kérdésekre. Talán sikerült bebizonyitanom azt, hogy nincsen ezekben az általam tett intézkedésekben egyetlenegy sem olyan, amely, amint a képviselő ur magát kifejezte, ne állná ki a napfényt.

Beöthy Ákos: Nem állja ki! (Igaz! Ugy van! a néppárton. Zajos ellenmondás jobbról.)

Fülöp Béla: Gyanusitás!

Trubinyi János: Ha sikerül, az adót is bérbe adjuk!

Lukács László: Azt hiszem, sikerült bebizonyitanom, hogy a t. képviselő ur minden állitása olyan, amelyre ha az igazság sugarait rábocsátjuk, összedől és semmivé lesz. Ezért engedje meg a t. képviselő ur, hogy azt a kérést intézzem hozzá, hogy máskor, ha hasonló matériával akar foglalkozni, legyen szives jobb informátorokat keresni. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) Kérem, méltóztassék válaszomat tudomásul venni. (Élénk helyeslés jobbfelől. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Az aktákat kérjük! Hosszas, nagy zaj; felkiáltások balról: Már két óra! A jövő ülésen folytassuk! Ellentmondások jobbról.)

Kecskeméthy Ferenc a következő ülésen óhajtana felelni. (Ellentmondás jobbfelől.)

Kubik Béla szerint a szónoknak van joga, hogy beszédét a következő ülésen mondhassa el.

Elnök: A házszabályok nem mondanak semmit, ami kizárná, hogy a képviselő ur a következő ülésen válaszoljon. Ha a képviselő ur most nem kiván szólni, válasza a következő ülésre marad, valamint a kereskedelemügyi miniszter ur válasza is.

(A jövő ülés napirendje.)

Elnök javasolja, hogy a pénteki ülésen először Kecskeméthy Ferenc mondja el válaszát, majd Sebess Dénes indokolja inditványát. Ezután a miniszterelnök jelentésének tárgyalása következik, végül a kereskedelemügyi miniszter válasza.

Nossi Pál kéri, hogy sürgős interpellációját is pénteken mondhassa el.

Elnök: Ha interpellációja sürgős, ugy tessék azt pénteken bejelenteni.

A Ház elfogadta az elnök javaslatát, mire az ülés két órakor véget ért.

BELFÖLD

Minisztertanács. Félhivatalosan jelentik, hogy az e heti minisztertanácsot pénteken tartják meg.

Széll és Apponyi politikája. Az agráriusok lapja mai vezércikkében azt fejtegeti, hogy érvényesülnie kell végre *Széll* Kálmán és gróf *Apponyi* Albert politikájának, vagyis a katonai javaslatok visszavonásával kell az ellenzéket leszerelésre birni. Hogy gróf *Apponyi*nak mi a politikája, azt a *Hazánk* jobban tudhatja, mint mi; lehet, hogy ez, de megvalljuk, nagyon csodálnók, ha csakugyan ez volna. Ám hogy a *Széll* Kálmán politikája micsoda, azt jól tudjuk és velünk együtt az egész közvélemény, amely ismeri ezt a politikát a miniszterelnöknek az ország előtt tett nyilatkozataiból. A miniszterelnöknek nincs más politikája, mint az, amelyet nyiltan vallott s amelynek lényege az, hogy Széll Kálmán a katonai javaslatokat meg akarja valósitani. A közvélemény tehát jól teszi, ha nem engedi magát ilyen tendenciózus hireszteléseknek félrevezetni.

A „külügyi politikus." A *Magyar Szó* tegnapi számában egy *külügyi politikus*sal való beszélgetésről közölt tudósitással szemben ma a következő félhivatalos cáfolatot teszik közzé:

A *Magyar Távirati Irodát* illetékes helyről felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy teljesen alaptalan az a föltevés, mintha az a külügyi politikus, akit a *Magyar Szó* szerkesztője tegnapi számában közölt interviewjában megszólaltat, gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter lett volna. Ennélfogva az a szemrehányás, hogy a közös külügyminiszter a magyar belügyekbe illetéktelenül beavatkozott volna, teljesen tárgytalan.

Ehhez a kommünikéhez még csak azt teszszük hozzá, hogy gratulálhatunk magunknak, amiért egy pillanatig sem hittük, hogy laptársunk közlésének a külügyminiszter a forrása. Mai cikkünkben végesvégig azt bizonyitottuk, hogy ennek a feltevése milyen nyilvánvaló képtelenség. Viszont a *Magyar Szó* ma este, meglehetős hosszu időre eresztve, foglalkozik a cáfoló félhivatalos közleménynyel, de hosszu fejtegetéseinek rendjén egy szóval sem mondja azt, hogy az általa megszólaltatott külügyi politikus *nem Goluchowski*; csak azt bizonyitgatta, hogy *ő nem mondta*, hogy Goluchowski. Ez is bizonyitja, hogy nem volt fölösleges visszautasitanunk azt a föltevést, amelyet laptársunk tegnap a sorok között sejtetett, s amelyet, ugy látszik, még most is szivesen sejtetne.

Két küldöttség. A *zalaszentgróti* választókerületből ma délelőtt 250 tagból álló küldöttség hozta fel a polgárság tiltakozó feliratát a képviselőházhoz a katonai javaslatok ellen.

A küldöttséget *Eitner* Zsigmond, a kerület képviselője vezette gróf *Apponyi* Albert képviselőházi elnök elé. Ma hozta fel tiltakozó feliratát a katonai javaslatok ellen *Mezőtur* város küldöttsége is, amelyet *Tóth* János, Mezőtur képviselője nyujtott át gróf *Apponyi* Albert képviselőházi elnöknek. Gróf Apponyi Albert mindakét küldöttségnek megigérte, hogy a feliratokat a képviselőház elé juttatja.

Kompromisszum a cukorügyben. *Teleszky* János osztálytanácsos és *Lammasch* udvari tanácsos akik Magyarországot és Ausztriát a brüsszeli cukorbizottság előtt képviselték, a melléjük rendelt szakértőkkel, *Joas* miniszteri titkárral és *Fischer* igazgatóval, tegnap este elhagyták Brüsszelt és visszautaztak Budapestre és Bécsbe. Az elutazás kétségtelenül *valamely kompromisszum* előkészitésével van kapcsolatban.

Hogy ez a kompromisszum miben fog állni, nem lehet bizonyosan tudni, mert Ausztria és Magyarország erre vonatkozólag még nem tett pozitiv javaslatot. A magyar és osztrák kormányoknak megegyezésre kell jutniok a további teendők iránt, valamint arra nézve, hogy milyen pozitiv javaslatokat terjeszszenek a külföldi kormányok elé. Most tehát ugy áll a dolog, hogy a brüsszeli cukorbizottság döntése helyett diplomáciai akció fog következni, amelynek feladata lesz a monárkia javára a vitás ügyekben kompromisszumot létrehozni az egyezményes államokkal. Delegáltjaink pedig, akik közvetlen tapasztalásból ismerik a külhatalmak nézeteit ezekben a kérdésekben, azért jöttek vissza Brüsszelből, hogy itthon jelentést tegyenek tapasztalataikról a kormányoknak. Az ő jelentésük bizonyára befolyással lesz a két kormány végleges előterjesztésének tartalmára nézve. A cukorgyárosok körében azt beszélik, hogy a kompromisszumjavaslat azt fogja célozni, hogy Ausztria-Magyarország részére néhány évi (esetleg egyévi) átmeneti időszakot állapitsanak meg. Ez alatt az idő alatt meg fogják állapitani, hogy a kontingentálás összeegyeztethető-e a brüsszeli egyezménynyel. A bizottság pénteki szavazása igy a magyar s osztrák delegátusok részvétele nélkül fog lefolyni. A szavazás kimenetele egyébként már az első tanácskozások után bizonyosra volt vehető s azon az osztrák-magyar delegátusok szavazata mit sem változtathatott volna. A szavazás eredményének azonban döntő ereje nem lesz, mert a sulypont most már áthelyeződik a diplomáciai tárgyalásokra, amelyek — mint jeleztük — legközelebb meg fognak indulni.

A törvényhatóságok és az obstrukció. *Löcséről* irják: *Szepesvármegye* törvényhatósági bizottsága mai rendkivüli közgyülésén tárgyalta *Wielandt* Artur bizottsági tag inditványát az obstrukcióval szemben való állásfoglalás ügyében. Az *inditványt 91 szavazattal 16 ellenében elfogadták*. A határozat igy hangzik:

Szepesvármegye törvényhatósági bizottsága az önálló magyar hadsereg felállitása tárgyában folyó évi április 22-én hozott határozatában kifejezett álláspontja dacára, a felhatalmazási törvényjavaslat ellen folytatott obstrukcióban nemcsak gazdasági érdekeink kárositását, a törvényhozás működésének megakasztását, de a parlamentárizmus sőt az alkotmány veszélyeztetését is látja. Aggodalmát fejezi ki ezen veszélyes helyzet fölött és kéri a képviselőházat, hogy az országgyülés parlamenti működésének megzavart rendjét minél előbb helyreállitani igyekezzék.

Aradról jelentik: *Arad* város ma tartott közgyülésén a győri átiratot tárgyalták, amely az obstrukció elitélését célozza. *Müller* Károly inditványt nyujtott be az önálló magyar hadsereg felállitásáról és a civillista felemelése ellen. A tárgyalás előtt *Müller* kijelentette, hogy ha az obstrukciós átiratot leveszik a napirendről, ő inditványait visszavonja. A közgyülés egyhangulag igy határozott.

Hódmezővásárhely város törvényhatósági bizottsága ma *Lukács* György főispán elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, amelyen Győr városnak az obstrukcióellenes felirata keltett vitát. A városi tanács azon javaslatával szemben, hogy Győr város felirata pártoltassék, Endrey Gyula orsz. képviselőnek azon inditványát fogadta el a törvényhatóság hogy magáévá teszi Pestmegye hétfői közgyülésének határozatát, s ezt feliratilag tudatja a képviselőházzal. A határozatot 70 szavazattal hozták 55 ellenében.

Gölniczbányáról táviratozzák: *Széll* Kálmán miniszterelnök a következő távirati választ küldötte a gölniczbányai szabadelvüpárt bizalmi táviratára:

Igaz örömmel töltött el a pártértekezletből hozzám intézett meleghangu, hazafias lelkesedéstől áthatott üdvözlet. Politikamba vetett rendithetetlen bizalmuk igen jól esett. Erőt meritek abból a további küzdelemre, amely az ország valódi érdekeinek előmozditására, a parlamentáris kormányzat alapelveinek megóvására irányul. *Széll.*

A polgári perrendtartás. *A képviselőház igazságügyi bizottsága* tegnap *Sághy* Gyula elnöklete alatt folytatta a polgári perrendtartás törvényjavaslatának tárgyalását. A bizottság a bérleti viszonyok megszüntetése tárgyában követendő eljárást szabályozó X. cimmel végzett és a házassági eljárás tárgyalását is megkezdette.

A kvóta.

Budapest, junius 10.

Az osztrák kvótabizottság ma reparálta multkori határozatát, mely némi zavart okozott, s amely csak ugy keletkezhetett, hogy az öreg *Chlumetzky* nem volt ott az ülésen. Ma Chlumetzky megjelent és éppen az ő inditványára s az ő szavazatának segitségével tette jóvá a bizottság multkori elhamarkodott határozatát, elfogadván az eddigi 34·4 arányszámot a *végleges* kvótaegyezmény alapjául.

Bécsi tudósitónk jelenti, hogy a kvótadeputáció mai ülésén először báró *Schwegel* előadó referált a magyar küldöttségtől érkezett renuncium ügyében és azt inditványozta, hogy a magyar bizottság azon inditványát, amely szerint a kvóta 1913-ig állapittassék meg, *utasitsák el.*

Báró *Chlumetzky* azon pótinditványt teszi, hogy a kvótaegyezményt *65·6 : 34·4 arányban 1909 végéig kössék meg.*

Hosszabb vita keletkezett ezután, amelyen *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter is résztvett. A pénzügyminiszter mindenekelőtt formális szempontból utal arra, hogy két mód van a kvóta megállapitására és pedig: a tisztán parlamentáris mód törvény alapján, vagy pedig ő felsége részéről történő döntés esetről-esetre. Nem szorul indokolásra, hogy igen kivánatos volna az előbbi módnak választása, vagy legalább is lehetővé tenni, hogy ezt a módot lehessen választani. Ennek előfeltétele azonban mindenekelőtt a két küldöttség megegyezése. Ebből a szempontból csak üdvözölni lehetne, ha a magyar deputációval való tárgyalás oly módon történnék, amely a megegyezést lehetővé tenné. Érdemileg sok tekintetben kivánatos, hogy a monárkia két állama az őket közösen érdeklő kérdéseket, amelyek közé a kvóta is tartozik, állandóan szabályoznák. Nincs kétség az iránt, hogy mindnyájan szenvedünk a miatt, hogy a másik államhoz való viszonyaink nemcsak államjogi és politikai, hanem gazdasági tekintetben is nélkülözik az állandóságot és hogy mindaz kárral jár, ami az állandóság hiányát szemmelláthatólag kitünteti. Ezért kétségen kivül igen fontos, hogy a kvótakérdést is, amennyire csak lehet, *az állandóság alapján* igyekezzünk rendezni. A miniszter végül appellál még egyszer a küldöttséghez, hogy a tárgyalásokat oly értelemben folytassa, hogy a két küldöttség ugy általában, mint különösen a hosszabb időtartam tekintetében megegyezésre jusson.

A szavazás során *Schwegel* inditványát egyhangulag *elfogadták.*

Chlumetzky pótinditványa került ezután szavazásra, amely alkalommal *hét* tagja a küldöttségnek a pótinditvány mellett, *heten* pedig ellene szavaztak. Gróf *Schönborn* elnök az *inditvány mellett* döntött, avval a kijelentéssel, hogy már a mult évben is ugyanebben a helyzetben volt, amennyiben akkor is egyenlőképpen oszlottak meg a szavazatok arra nézve, hogy a kvótaviszony 1909. évig terjedő tartammal állapittassék meg és akkor is e mellett a véghatáridő mellett döntött.

A szavazásnál az urakháza négy tagja, két lengyel és báró *Schwegel Chlumetzky* inditványa *mellett*, a többiek pedig *ellene* szavaztak. Az igy előállott szavazategyenlőségnél az elnök az inditvány javára döntött és elhatározták, hogy a határozatot közlik a magyar kvótabizottsággal.

A vámtarifa a bizottságban.

— *A közgazdasági bizottság ülése.* —

Budapest, junius 10.

A *képviselőház közgazdasági bizottsága* gróf *Andrássy* Tivadar elnöklete alatt ma délután 5 órakor folytatta a vámtarifa tárgyalását. A kormány részéről jelen voltak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Láng* Lajos és *Darányi* Ignác miniszterek, gróf *Wickenburg*, *Kiss* Pál és báró *Andreanszky* államtitkárok, *Vargha* Gyula, a statisztikai hivatali igazgatója, *Biró*, *Ottlik Horváth*, *Emmerling* miniszteri tanácsosok, *Róth* osztálytanácsos.

A XV. csoporthoz folytatólag Krasznay Ferenc szólott. Nem tartja örvendetesnek, hogy takivitelünk abban a részében nagy, amely iparilag nincs feldolgozva holott éppen az iparilag feldolgozott fa kivitele volna kivánatos. Ajánlja a kincstár figyelmébe ert a szempontot és egyuttal a kereskedelmi kormányzatot is kéri, hogy ezt az irányzatot méltassa kellő figyelmére. Határozati javaslatot nyujt be, amelyben a nyerstatermelés hazai feldolgozásának támogatását sürgeti, uj kincstári üzemek felállitásával, mint a magánvállalkozás támogatásával s inditványozza, hogy a bizottság tiltakozzék az osztrák vámbizottság határozata ellen, mely a magyar fa forgalmát Ausztriában meg akarja nehezitení.

Kabos Ferenc helyesnek tartja a faipar intenziv fejlesztését, annál inkább, mert az ország legszegényebb részein segitene. Krasznay határozati javaslatát feleslegesnek tartja. Az osztrák bizottság határozata ellen sem tartja szükségesnek a demonstrálást.

Nagy Ferenc ellene van annak, hogy az állam nagy faipart üzzön. Ha nagyban folytatjuk az állami faipart, nagy versenyt kellene vivnia a magánvállalkozással, amitől óva int. A határozati javaslatot nem fogadja el.

Láng Lajos miniszter felolvassa az osztrák bizottság kiragásolt határozatát, amely szerinte nem a magyar fára, hanem csak a külföldire célzott. A dijszabásra nézve felolvasta a vámszövetség vonatkozó részét (9. cikk) amely azt bizonyitja, hogy a vasuti dijszabás tekintetében biztositva van a kölcsönösség, de azért egyik állam keze sincs teljesen lekötve, amint hogy ezt kezdettől fogva igy is óhajtottuk. A tranzitó forgalomra természetesen másképp áll a dolog, ebben abszolut kölcsönösség áll fenn, a kedvezmények, amiket kap az egyik államban a szállitó, azt megkapja a másik államban is. Egyébként teljesen igaza van Nagy Ferencnek abban, hogy a szóban forgó bizottsági határozattal szemben még nem szükséges az állásfoglalás.

Krasznay Ferenc felszólalása után *Weisz* Berthold is abban a véleményben van, hogy az osztrák vámbizottság határozatának éle a magyar fa ellen is irányul. A vasuti díjszabásra nézve aggodalmai vannak, az Ausztriában való forgalmunkat illetőleg. Nekünk a kölcsönösség alapján ugyanolyan díjszabásra van jogunk Ausztriában, mint az osztrákoknak.

Láng Lajos miniszter a vasuti díjszabásra nézve behető és megnyugtató felvilágosítással szolgált.

Molnár Ákos, gróf *Thoroczkay* Miklós és *Bedő* Albert szóltak még a tételhez, mire *Darányi* Ignác miniszter megjegyzi, hogy az orsz. gazdasági egyesület, az erdészeti egyesület sem kérték eleinte a favámot, csak akkor, amikor a vámtarifa már megvolt. Ugyanigy volt a kereskedelmi testületekkel, amelyek csak nem-európai fára kértek vámot. Ha e testületek megváltoztatták álláspontjukat, erre a magyarázat a külföldi országok magatartásában, fa-vámpolitikájában keresendő. Ma tényleg favámra nincs szükség, amit igazol a kivitelünk és behozatalunk között fennálló inponáló különbség. Egyébként utal a miniszterelnök tegnapi felszólalására, valamint a javaslat indokolására, amely nem zárja ki azt, hogy szükség esetén favámok léptettessenek életbe. Elsősorban a külföldi, főleg a németországi favámok megfelelő mérséklésére kell törekednünk, ha azt nem érhetjük el s a Németországból ennek folytán esetleg kiszoruló fatömegek beáramlásának veszélye fenyeget, akkor a szükséghez képest mi is érvényesíthetünk favámokat, amihez ez esetben Ausztria is hozzá fog járulni. Kéri a tétel elfogadását és a határozati javaslat mellőzését.

A bizottság a tételt elfogadta és *Krasznay* határozati javaslatát mellőzte. Majd megszavazta az épületés szerszámfa a XVI. és XVII. csoportot is. A legközelebbi ülést junius 17-ikére tűzték ki.

*

Nagy Ferenc egy budapesti lap tudósításával szemben annak a kijelentésére kért fel bennünket, hogy ő a közgazdasági bizottság tegnapi ülésén a fa vámmentessége mellett foglalván állást, határozottan sulyt helyezett arra, hogy a külföldi nyersfa feldolgozása hazánkban történjék meg és hogy ez a kikészítési forgalom behozatali vám által kockára ne tétessék.

Bécs, junius 10.

A *kiegyezési bizottság* a vám- és kereskedelmi szövetségnek a vasutügyre vonatkozó cikkét változatlanul elfogadta. A *vita* folyamán kijelentette lovag *Wittek* vasutügyi miniszter, hogy a *cikk uj szövegezése elvitázhatatlanul haladást jelent* és az előbbi kiegyezési tárgyalásokban megállapitott alapelvek továbbképzését mutatja. A kormány a Dalmáciával való közvetlen vasuti összeköttetés létesitését rokonszenvesen fogadja és kellő időben megteszi a lépéseket a dalmáciai összekötő vonal továbbvitelére nézve. A déli vasuttársaság osztrák vonalai államositásának ujból felmerült kérdésében arra utal a miniszter, hogy a vasuti bizottságban legutóbb már olyan nézet érvényesült, hogy a közel jövőben kivánatos, hogy a legujabbi, a vasut ügyeit, javitását célzó akció ne zavartassék, sőt inkább lehetővé kell tenni a déli vasutnak, hogy eleget tehessen a vonalai menti vidékeknek a közlekedés javitására vonatkozó jogos követelésének. Végül kéri a miniszter a 8. cikknek, a javaslat szövegezésében való elfogadását.

KÜLFÖLD

Galicia uj helytartója. Az osztrák hivatalos lap mai száma közli gróf *Pininskinek*, Galicia eddigi helytartójának felmentését s egyszersmind az uj helytartó, gróf *Potocki* András kinevezését. Egyuttal arról is hirt ad, hogy *Pininski* az urakháza tagjává lett.

„Rectus“ - eset Párisban. Páris nem szeret szenzáció dolgoban a külföld mögött visszamaradni, igy hát nem csodálható, hogy megvan neki immáron ama speciális „Rectus“-esete is. Hőse, illetőleg áldozata *Allègret* abbé, aki Páris második kerületében mint „republikánus, demokrata és katholikus liberális“ képviselőjelölt lépett fel. Ugyanott, ahol a klerikálisok és nacionalisták *Syveton*t jelölték, akinek mandátumát csak nemrég semmisitették meg. *Allegret* főképp azért lépett fel, hogy megszabaduljon a párisi érsek üldözéseitől, amelyek két év óta egy napra sem szünetelnek. *Gentil*, a francia képviselőház tagja egy peticiójában részletesen ösmertette a szegény papnak szenvedéseit. Történt ugyanis, hogy *Allegret* 1895-ben éppen abban a pillanatban lépett be temploma sekrestyéjébe, mikor egyik kollégája nem éppen paphoz illő módon szórakoztatott egy leánykát. Hogy elkerülje a nyilvános botrányt, Allegret csak a párisi érseknek tett az esetről jelentést. Ám vesztére. Mert ettől kezdve az intrikáknak, rágalmaknak és a legkülönbféle hajszáknak véget nem érő sora indult meg ellene. Büntetésből egy kisebb jövedelmü plébániába helyezték, azután rábizott pénzek hütlen kezelésével vádolták és noha bebizonyitotta ártatlanságát, kitörülték a plébániákba helyezendő papok sorából. Az érsekhez beadott felebbezésre nem érkezett válasz. Végre a Kuriához fordult, de ahelyett, hogy megengedték volna neki az érseknek polgári törvényszék elé való idézését — elismerték ártatlanságát. Mikor már nem tudta, hogy mihez fogjon, az érseket beperelte és azt követelte, hogy helyezze vissza jogaiba és adjon neki kártéritést. Ekkor felettes hatósága értesitette, hogy abban az esetben, ha nem vonja vissza panaszát — exkommunikálják. Allegret engedelmeskedett és megelégedett a peticióval, melyet a képviselőháznak kérvény-bizottsága kedvezően fogadott és a kultuszminiszternek azzal az inditványnyal adott át, hogy tegye meg az érsek ellen a megtorló lépéseket. Ugyanakkor képviselőnek lépett fel. Annál meglepőbben jött a hir, hogy visszalép. Elhatározását azzal indokolja, hogy szándékait félreértik. Ő nem lázadó pap, hanem egy szegény, sokat sujtott ember, ki igazságot akar. De nem titkolja, hogy „lelki tanácsadójának befolyása alatt“ cselekedett, más szóval, a párisi érsek okosabbat gondolt és hogy elejét vegye további, intimebb klerikális életre vonatkozó leleplezéseknek, a gyönge elhatározásu abbét levette lábáról és visszafogadta kegyeibe.

Az olasz tengerészeti miniszter becsülete. Emlitettük már, hogy *Bettolo* olasz tengerészetügyi minisztert egy génuai lap azzal vádolta, hogy a sógora a terni-i acélmüvek javára acélpáncél-trösztöt szervezett, ezért a terni-i teleptől másfél millió lirai jutalékot kapott s ebben a miniszter is részesült. Ez az ügy ma szóba került az olasz kamarában. *Morin* külügyminiszter megvédte Bettolot, kijelentve, hogy a szerződéses megállapodásoknál a megállapitott intézkedések kitárják a visszaéléseknek még lehetőségét is. *Betollo* tengerészeti miniszter kijelenti, hogy ami a személyes vádakat illeti, szomoru dolog, hogy egy szeplőtlen élet nem elegendő, hogy megvédjen a perfidia és a rágalom ellen. Mit használ egy tiszta élet, ha nem ad jogot arra, hogy a rágalmat megvessük! (Megujuló élénk tetszés és lárma a szélsőbaloldalon.) A kormány nevében kéri a kamarát, hogy ne tárgyalja a vizsgálat megindására irányuló inditványt. (Élénk tetszés.)

Az angol kabinet Chamberlain ellen.

Budapest, junius 10.

Az angol alsóház tegnapi emlékezetes ülését összefoglalva adjuk, bővebben visszatérve arra is, amint mai lapunkban röviden már érintettünk. Most majd eldől, hogy keresztülviszi-e Chamberlain a maga vámuniós politikáját, vagy pedig a pénzügyminiszternek s a kabinet többi befolyásos tagjainak a szabadkereskedelmi elvei győznek. A harc annyira élére van állitva, hogy elkerülhetetlen a kormányválság, s Chamberlain valószinüleg kiválik a kabinetből, ha nem is most nyomban, de az őszre.

Zsufolt padok és karzat előtt kezdődött *tegnap délután* az alsóházban a költségvetés második olvasása. Sokan azt hitték, hogy az ülés Chamberlain lemondásával fog végződni. A folyosókon az a hir volt elterjedve, hogy a parlamentet nemsokára föl fogják oszlatni, ami azonban azért látszik valószinütlennek, mert éppen ma tudódott ki, hogy a konzervativ párt szervezője beadta lemondását. A tegnapi vita *Chaplin* inditványa körül forgott, amely szerint rosszalnivaló, hogy a kormány a tavaly kirótt gabonavámot visszavonja. Ebből általános vita fejlődött ki a kormánynak a vámunió dolgában vallott nézetéről. Csakhogy az elnök már a vita elején kijelentette, hogy az efféle fejtegetés tulmegy a költségvetési tárgyalás keretén s ezeket legfeljebb érinteni szabad de nem szélesre taposni. Erre *Chaplin* megokolta rosszaló inditványát, amely különösen az inditványozó személyénél fogva érdekes, mert Chaplin maga is ezelőtt három esztendővel tagja volt a mostani kabinetnek, de tehetetlensége miatt Salisbury kiszoritotta a miniszteriumból és azóta a frondőrök közé állott. Chaplin igen gazdag falusi nemes, körülbelül hatvanéves és ultrakonzervativ. Utána *Hicks-Beach* beszélt, aki szintén tagja volt a mostani miniszteriumnak és aki maga rótta ki tavaly a gabonavámot. A harmadik szónok *Ritchie* kincstári kancellár volt. Mind a három szónok megegyezett abban, hogy az ország még nem érett meg oly óriás változásra, amilyen a gyarmatokkal való vámunió és az országnak a világ többi részétől védővámmal való elzárása. Ezt mondta Chaplin is, aki egyébiránt nem titkolta el Chamberlain iránt való szimpátiáját, mig Hicks-Beach és Ritchie *általános szenzáció mellett határozottan kijelentették, hogy semmi közük sincs Chamberlain terveihez.* Az elnök ezután estig elhalasztotta az ülést.

Ennyit általánosságban. A tegnapi ülés részletes lefolyása pedig a következő volt:

(Egy ex-miniszter inditványa.)

Chaplin a gabonavám megszüntetése ellen irányuló inditványát megokolván, kijelenti, hogy az e vám eltörlését célzó javaslatot a kormány számos barátja *visszatetszéssel* fogadta. Ez is a mellett szól, hogy a vámot fönn kell tartani. Ritchie pénzügyminiszter jóvá nem tehető ballépést követett el. A vám eltörlésének a politikája ellenkezik Chamberlain nézeteivel. Érthetetlen a kormány politikája, hogy eldobja az egyetlen fegyvert, amelylyel a Chamberlain által hirdetett nagy eszméket megvalósithatja.

(Hicks-Beach hivatkozása Balfourra.)

Hicks-Beach, aki ezután szóhoz jutott, Ritchie elődje volt a pénzügyminisztériumban. Kifejtette, hogy mult évben a gabonavámot az állami kiadások roppant emelkedése folytán mint tartós vámot javasolta. Mint kincstárnok tiltakozott a kiadások növekedése ellen, de tiltakozását közönyösen fogadták. Örül, hogy a kincstári kancellár megigérte a hadsereg kiadásainak apasztását, mert véleménye szerint ez a leghiábavalóbb kiadás. Ő a vámot mint *fiskális rendszabályt, de nem mint védvámot javasolta*, némely körökben azonban ugy fogadták, hogy ez a gyarmatok kedvezményezésére fog fordittatni. Az az állásfoglalás, melyet Balfour javasol, nem méltó sem a kormányhoz, sem a konzervativ párthoz. Azután — miután Chamberlainnek, mint gyarmatügyi miniszternek nagy elismeréssel adózott, azt kérdezi: *Ugy kell-e fölfognunk Chamberlain nézeteit, mint az egész kabinet nézeteit?* (Tetszés.)

Elnök félbeszakitja s figyelmezteti, hogy maradjon a kedvezményes vámok általános kérdésénél.

Hicks-Beach: Azt hiszem, a kabinet a maga egészében ez ügyben ugyanazt a fölfogást vallja, mint mikor még én is tagja voltam. Az ügy nem maradhat sokáig a mostani állapotban. Azt hiszik talán Chamberlain és Balfour, hogy némi kilátásuk is van arra, hogy az ő fölfogásukat általánosan helyeslik? Chamberlain javaslata *egységessé tette a liberális pártot* s ha a kormány ezt a javaslatot magáévá teszi, akkor *szétrobbantja az unionista pártot*, fölszólitja azokat a miniszereket, hogy akik más nézeten vannak, mint Chamberlain, azok *szabadon, tartózkodás nélkül nyilatkozzanak.* (Tetszés az ellenzék padjain.) Ő ellenzi Chamberlain politikáját és elveit, mert ezek ártanak Nagybritanniának s inkább alkalmasak arra, hogy a *birodalmat szétdarabolják*, mint hogy egyesitsék. (Tetszés az ellenzéken.)

(A pénzügyminiszter Chamberlain ellen.)

Hicks-Beach után **Ritchie** kincstárnok kifejti, hogy egy nagy háboru után a hadsereg és haditengerészet kiadásait nem lehet egyszerre redukálni s azonkivül vannak bizonyos kiadások, melyekkel szemben a kormányok tehetetlenek. *A kormány most komoly megfontolás után arra az elhatározásra jutott, hogy a gabonavámot meg kell szüntetni.* A gyarmatoknak kedvezményes kezelése nagy és fontos kérdés, melylyel határozathozatal céljából az ország elé fogunk lépni.

Fölkiáltások: De mikor?

Ritchie: Bizonyára nem most. Bár részletekre nem terjeszkedik ki, de azért szeretné a *saját maga nézeteit* is kifejteni. A kormánynak azon tagjai, akik eddig fölszólaltak, csak maguk mellett, de nem a kormány mellett beszéltek. (Gunyos közbeszólások az ellenzéken.) *Chamberlain* az ő beszédében határozottan kijelentette, hogy *csak maga mellett beszél.* A kormány tagjai eddig csak azt mondták, hogy a gyarmatok kedvezményes kezelésének kérdését meg kell vitatni és meg kell vizsgálni. Ő a maga részéről nagyon meg lenne lepve, ha ez a vizsgálat valamely gyakorlati eszközt mutatna ily politika végrehajtásához. (Nagy tetszés az ellenzéken.) *Ő meggyőződéséből hive a szabadkereskedelemnek s nem nyilatkozhatik oly politika mellett, mely nézete szerint ártalmas ugy Nagybritanniára, mint gyarmataira.* (Nagy tetszés az ellenzéken.) Nem riad vissza a kérdés megvizsgálásától, sőt azt nagyon kivánatosnak tartja.

Howard **Vincent** (konzervativ) félbeszakitván a szónokot, azt kérdezi tőle, hogy a maga nevében, vagy a kormány nevében beszél-e.

Ritchie általános derültség közt azt válaszolja, hogy, ha viszont az ő fejtegetéseit figyelemmel kisérte volna, maga is kisüthette volna, hogy *némely passzusnál a kormány, némely passzusnál pedig maga mellett beszélt.* Azután igazolja a gabonavám eltörlését, *amelyből nem a brit, hanem a külföldi mezőgazdák hasznok hasznot.* Ha a vám tovább is fönntartatik, ugy ezt a fogyasztók fizetik meg akár kvalitásban, akár pénzben. A kenyérárak tartós fölemelése a legszegényebb néposztályt sujtja. A vámot alkalmas volt beszedni a nagy nemzeti szükség idején, és el kell törölni, midőn vigasztalóbb kilátások nyilnak meg előttünk. Ebben nincs következetlenség, és ha sajnálja is, hogy a kormány néhány párthivét megsértette, de azt hiszi, hogy a kormány eljárását az ország támogatni fogja.

(Az ülés további folyamáról.)

Ritchie beszéde után Henry **Fowler** (liberális) a következőket fejtette ki: Ritchie fejtegetései igen ér-

dekesek voltak. Meglebbentette azt a függönyt, amely a kabinetet takarta. A kormány tagjai és kivei közösönösen és egymás között ellentmondottak egymásnak. Nincsen ok arra, hogy a pénzügyi rendszert vizsgálat alá vessük. A szabadkereskedelem oly politika, amely alatt Angolország példátlan módon felvirágzott és a kormány e tekintetben felvilágositást adott nézetéről. A háznak joga van, hogy kérdést intézzen a kormányhoz a pénzügyi politika ily fontos kérdése dolgában, hogy megismerje a kormány felfogását. És nevetséges gondolatnak tartom, ha ezt a kérdést általános vizsgálat közös fazekába akarnák kavarni. A választások alkalmával a nemzet kifejezte véleményét és én csak üdvözölném azt, ha ez ügyben a nemzethez appellálnának. (Élénk tetszés az ellenzék soraiban.)

Ama szónokok közül akik az ülés további folyamán beszéltek, **Gorst** (konzervativ) támogatta a gabonavám megszüntetését és kifejtette: Ha Chamberlain nézeteit csak az ő személyes föllogásának mondották is, azok később mégis a kormányéivá lehetnének. Ezután kifejtette azon áldatlan következményeket, amelyek be kell hogy következzenek, ha az élelmiszerek ára kiváltságos vámok folytán emelkednék.

Bryce (liberális) üdvözli a gabonavám eltörlését, amelynek további fennállásával növelik a kiváltságos elbánás behozatalának veszélyét. A védvámrendszer javára felhozott okok ellen fordul és azt mondja: Nem a védvámrendszer, hanem a német ipar figyelemreméltó fejlődése az, amely Németországban a munkaerők után való keresletet előidézte és ezideig beállott összes munkabéremelést okozta. Ugylátszik, hogy a kormány azon kérdésben, mely a pénzügyi rendszer átalakulását foglalja magában, engesztelhetetlenül kettészakadt. A helyzetnek nem volt precedense és veszedelmes. Az ország azon lesz, hogy megtudja a kormány szándékait.

Elliot, a kincstár titkára kifejti, hogy a budgetben lévő inditványok föltárják a kormány nézeteit. Védelmébe veszi a gabonavám megszüntetését és azt kérdi, mit nyerne Anglia, ha feladná állását, amelyet mint olcsó élelmiszerbevitellel biró ország elfoglal. Anglia vámrendszere megvizsgálásának előreláthető eredményeit illetőleg csatlakozik Ritchie nézetéhez. További tanácskozás után mára halasztották a vitát.

London, junius 10.

Az alsóház mai ülésén egy kérdésre válaszolva, *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter közli, hogy Uj-Zéland kormánya értesitette az angol kormányt, hogy *nem óhajt csatlakozni a brüsszeli cukorkonvencióhoz.* Az indiai kormány még nem fejezte ki erre vonatkozó kivánságait. Ezután folytatták Chaplin módositásának tárgyalását.

Dilke (liberális) ellenzi Chaplin inditványát és hangsulyozza, hogy a háznak joga van követelni, hogy adjanak alkalmat arra, hogy itéletet mondjon Chamberlain politikájáról. Azt mondták, hogy Anglia balgatag módon jár el, midőn oly politikát követ, amely eltérő az egész világ politikájától, és hangsulyozták, hogy az Egyesült-Államok és Németország a védvámrendszer mellett virágoztak fel. De Anglia kiviteli kereskedelme egyenlő Franciaország, Németország és az Egyesült-Államok kiviteli kereskedelmével együttvéve és Anglia kereskedelme Németországgal, melyről feltették, hogy az angol árukat kizárja, még mindig növekvőben van. A szónok végül tagadja, hogy a védvámos országok kiszoritják Angliát a világpiacról.

Lee (konzervativ) pártolja Chaplin inditványát és helyesli Chamberlain nyilatkozatait is.

(Viharos minisztertanács.)

Valamennyi reggeli lap azt irja, hogy a kabinet helyzete *értheteilen* s a tegnap elnapolt vita mai folytatásától a válság tisztázódását várják. Azt mondják, hogy a tegnapi ülést minisztertanács előzte meg, mely rendkivül viharosan folyt le. A minisztertanács eredménye *Chamberlain* vereségo volt s végül elfogadták *annak a nyilatkozatnak a szövegét, melyet Ritchie a kabinet nevében tett* s melyben Chamberlain vámuniós tervét egyelőre kivihetetlennek mondta. Hogy mily fontos volt ez a nyilatkozat, abból is kitünik, hogy Ritchie, aki különben jeles szónok, szóról-szóra leolvasta egy papirlapról. Mikor ez, általános szenzáció közt, megtörtént, Chamberlain szinte tüntetőleg hagyta el az ülestermet s *Balfour* nyomon követte, valószinüleg azért, hogy értekezzenek.

Köln, junius 10.

A *Kölnische Zeitung* londoni tudósitója a leghitelesebb forrásból közli, hogy a kabinetben *Chamberlain*, noha a miniszterelnök támogatta, kisebbségben maradt, mivel azonban a kormány feje mellette van, szó sem lehet lemondásról, jóllehet sürün emlegetik, hogy visszalép. Az a kérdés, hogy vajjon a felmerült konfliktusok következtében a jövő két hónapig fenntarthatja-e magát. *Chamberlain* októberben Londonban nagy szónoklati hadjáratot fog kezdeni valamennyi kerületben. Ettől nagy eredményt vár a választásokra.

(A lapok nyilatkozatai.)

A lapok szerint a kabinet kebelében akkora a nézeteltérés, hogy a válság inkább rosszabbodott, semmint enyhült. A konzervativ pártban a szabadkereskedelemnek lelkesült hivei abban a nézetben vannak, hogy a gyarmatügyi miniszternek nincs más hátra, mint lemondani. Chamberlain hiveinek száma nagyon csekély. Az alsóházban a bankok képviselői szinte egyhangulag ellene vannak s eddig egyetlenegy elsőrangu politikus sem szólalt föl támogatására.

A *Standard* szerint Ritchienek Chamberlainhez intézett kihivása rendkivül föltünő volt. A *Daily News*, *Daily Mail* és *Daily Telegraph* a jelenlegi helyzetet tarthatatlannak mondják. Chamberlain azon alternativa előtt áll, hogy vagy enged, vagy pedig elbocsátását kéri. Azonban, ha az utóbbira szánná is el magát, a mostani minisztérium még sem állhatna fönn sokáig.

HIREK

Épitenek.

Néhány nagy középület épitésétől eltekintve, mindmostanáig alig volt épitkezés Budapesten. Az utóbbi években tudniillik, amelyeket — ugy mondják — a tőkések szörnyü aggodalmaskodása jellemez. Dehogy épitett házat bárki is. Tudniillik se a maga pénzét nem tette bele, se a bank nem volt hajlandó arra, hogy efféle kétes vállalkozásnak adja oda a pénzét. Az ujságok nagy numerusokkal teli hireket közöltek arról, hogy hány lakás áll üresen a budapesti bérházakban, s mindenki fázott attól a gondolattól, hogy talán éppen az ő háza lesz az, ami egészen üresen marad. A hirek megjelennek mostanság is — s csodálatosképpen a lakáskeresőnek éppen olyan kevéssé engednek le ma a házbérekből a házmester urak, mint ahogy eddig nem engedtek. — Az épités azonban a legnagyobb mértékben pangott s most meg megindult valamicskét. — Azt hiszem, hogy ennek az a magyarázata, hogy az üres lakások statisztikája csak annyiban megbizható, hogy az összeirt lakások tényleg üresek. És pedig az összeirás idejében, s azután aztán nem ellenőrzi senki azt, hogy vajjon nem akadt-e az üresnek jelzett lakásnak lakója... Ezek a lakások azonban rászolgálnak arra, hogy üresen maradjanak. Nem versenyeznek a szomszéd ház modern kényelmeivel vagy pedig a házbérek dolgában tulságosan követelő az, aki ki akarná adni. S egy ilyen nagy városban pár ezer üres lakás, aminek a legnagyobb része egy- és kétszobás — nem sokat jelent. Ez velejár a tömeg folytonos vándorlásával. A nagyváros életének kocsija zökög és a homokszemek ide-odahányódnak benne. A város azonban — akár egészségesen, akár nem — de napról-napra nő, s háziurnak lenni mégse utolsó dolog.

Hogy erre rájöttek a bankok — mert hát nélkülük házépités nem igen képzelhető — annak örülhet ennek a nagy városnak egész népe. Semmi se biztosit annyi mindenféle foglalkozásu embernek kenyeret, mint az épités. Kőmüves, ács, asztalos, lakatos, bádogos, üveges, szerelőmunkás mind kenyérhez jut általa. Pecsenyéhez és borocskához is — s igazán ráférne már erre az önző életet élő, a munkás sorsát semmibe se vevő nagy városra az, hogy elégedettebb, nyugodtabb munkásnépet lásson a falai között. Más képet adna a városnak. Derüsebb, emberibb lenne az ábrázatunk.

S bár ráhatározná valaki magát, vagy ráhatároznák valakik magukat arra, hogy a gyárvárosrészekben munkásházakat épitsenek. Lehetetlen az, hogy a munkáslakások kérdése éppen csak nálunk nem volna megoldható. Aki résztvett a rendőrség egy-egy éjszakai hajtóvadászatán, amiben fenekestől, minden rongyaival egyetemben fölkavarják a nyomort, iszonyu képeket látott szerte ebben a városban, ahol ha nem is a báróná, de a tekintetes urnál kezdődik az ember. Lehetetlenség az, hogy a munkások számára épült bérházak éppen ugy meg ne hoznák a maguk gyümölcsözését, mint a többi, amiben uri nyomorusággal küzködő nagyságos urak laknak. — Foglalkozni kellene ezzel a kérdéssel s ha a magánosok — talán az adminisztrálás nehézségei miatt — idegenkednek az ilyen vállalkozástól, meg kellene hogy csinálja a munkásházakat a főváros. Azok is jövedelmeznék a tőkének azt a százalékát, amit például a Lipót-köruton ujabban épitett két fővárosi bérház hoz. S ezzel a nagy épitkezéssel néhány évre ellátnák munkával a főváros iparos-osztályát és a munkás nem volna kiszolgáltatva a pénzpiac hangulatainak. Amik ingadozók és szeszélyesek, holott a gyomor állandóan követelő zsarnok. És a munkás zubbonyába egy-egy család kapaszkodik bele.

(Th.)

Budapest, junius 10.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Junius 15-ikén uj előfizetés nyilik a Budapesti Napióra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hirek.** *József* főherceg ma reggel *Braun* alezredes és *Vétsey* báró huszár-kapitány kiséretében kolozsvári szemleutjáról ma reggel a fővárosba érkezett s *Libits* udvari tanácsos kiséretében nyomban tovább utazott Alcsuthra.

— **Az aradi uj román püspökről.** Arad város a mai közgyülésen *Papp* Ignác román püspök átiratát tárgyalták, amelyben müködése megkezdésekor a kulturális és vallási törekvésekhez támogatást kér. (Közbeszólások: *Hát a hazafisághoz nem?*) A tanács az átirat tudomásul vételét javasolja. Erre *Barabás* Béla szólalt föl s megemliti, hogy a püspök installációs ebédjén a magyarokat arculcsapták, a királyt oláhul, a hadsereget németül köszöntötték fel. Az ebéden *egyetlenegy magyar tószt sem hangzott el*, noha a hatóságok és államhivatalok fejei is jelen voltak. Inditványozza az átirat egyszerü tudomásulvételét azzal a hozzáadással, hogy a *püspöktől a hazafias müködést és a magyar államnyelv tiszteletét elvárják.* Zajos tetszéssel az inditványt egyhangulag elfogadták.

— **A kereskedelmi miniszter köruton.** *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter e hó 7-én Budapestről, a nyugati pályaudvarról különvonaton indulva beutazta a vonalakat Tokodon át Annavölgy-Sárisápig; onnan Tokodon át Esztergomba. Esztergomból pedig Kenyérmezőn át vissza Budapestre. Társaságában voltak *Kovács* üzletvezető, *Offner* felügyelő. Annavölgy-Sárisápon kiszállván, az állomásfőnök kalauzolása mellett kiséretével egyetemben megtekintette az annavölgyi bányatelepet.

— **József főherceg Wlassicshoz.** *József* főherceg kolozsvári tartózkodása alatt megtekintette a tudományegyetem Karolina-kórházát. Ebből a látogatásból kifolyólag ma a következő táviratot küldte *Wlassics* Gyula közoktatási miniszterhez:

Tóth miniszteri osztálytanácsos és *Korb* épitész kalauzolása mellett megláttam nagyméltóságod gyönyörü müvét, a kolozsvári tudomanyegyetem kórházát, amely a tudomány legujabb haladásait képviseli és hazánk diszére szolgál. *József főherceg.*

— **Tolsztoj fia az atyájáról.** A fiatal gróf *Tolsztoj*, aki ezidőszerint Svédországban utazgat, a mult héten *Helsingsfors*ben tartózkodott. A *Helsingsfors Posten* egy munkatársa fölkereste, hogy az öreg Tolsztojról egyet-mást megtudjon.

— Édesatyám — felelt a fiatal gróf — ugy testileg, mint szellemileg kitünően érzi magát és utóbbi időben leginkább a *munkáskérdéssel* foglalkozik. Erről a problémáról hosszabb tanulmányt is irt, amelynek éle a *fölyorgatók ellen* irányul. Azonfelül egyidejüleg egy hosszabb *novellát* is irt, amelynek cime *Hadzsi Murat.* A történet I. Miklós cár korában játszódik le és a Kaukázust, ennek lakosságát és az ottani életet vázolja.

A fiatal gróf még fölemlitette, hogy ez a novella atyja óhaja szerint majd csak halála után kerül a nyilvánosság elé.

— **Tanitványok hálája.** Dr. *Kaunitz* Lajos kéri mindazokat, kik az 1885. évtől kezdve az érsekujvári római katholikus főgimnáziumban *Felix* Jánosnak és *Marsovszky* János tanitványai voltak, sziveskedjenek — ha csak lehet — vasárnap, e hó 14-én délelőtt 10 órakor Érsekujvárott a városháza nagytermében, a felállitandó siremlékek tárgyában megtartandó gyülésen megjelenni.

— **A cár mint bucsujáró.** *Miklós* cár a jövő hó közepén a Nisni-Novgorod közelében elterülő Sarow-pusztára megy, hogy résztvegyen a Szent Szerafin dicsőitésére rendezett bucsun. Szent Szerafin a sarowi Diweje-kolostor és a bucsujáróhely alapitója volt s sok, nagy csodatevésben járatos. Szegény Szerafin már vagy száz év előtt meghalt, de csak ujabb időben tudták meg róla, hogy milyen csodatettekkel népesitette be az emberiség tévedéseinek óriás könyvét. Természetes, hogy Szerafin testéről azt tartják, hogy az nem mult el a többi embertestek szokásos utján, nem porlott el, nem vált hamuvá. Igaz, hogy ez a csoda csak most fedeződött föl s Szeratin orosz püspöknek köszönheti Európa, hogy az elvakulásnak, földöntuli sötétségeknek megint van egy kis menedékvára. A püspök a sarowi kolostor papjaival együtt fedezte föl a derék Szeratin testét, amely nem porlódott el s legott jelentést tett róla a szent szinódusnak. A szinódus megvizsgáltatta a dolgot s természetesen megállapitotta, hogy a dolog igaz. Ha pedig igaz, akkor csak természetes az is, hogy a cár óriási pénzösszegeket adott a kolostornak, hogy a derék Szent Szeratin tiszteletére nagyszerü ünnepélyt rendezzenek a pusztában. Az ünnepély avval fog kezdődni, hogy az épségben maradt százéves holltestet átviszik a Diveje-kolostorba. A cár gyönyörü ereklyetartót készittetett a szent testnek, Alexandra cárné pedig saját kezével himzett pompás takarókat az ereklyetartóra. A cár már régebben elhatározta, hogy megnézi a sivatagbeli csodát s térdre borul előtte, a moszkvai szinódus prokurátora pedig jó előre sietett, hogy a cár fogadását előkészitse, hogy jó utakat készittessen, kiöltöztesse a parasztokat s szép szinesre fesse a falvakat, melyekben egy soha el nem porladó szenten kivül porladó, nyomorék emberek laknak. Az ünnepélyek négy napig fognak tartani, de a cár már jóval elébb jelenik meg, hogy háborithatlanul imádkozhassék az uj csoda teteménél. A rendezőség el van készülve arra, hogy nagy néptömegek lepik el majd a sivatagot s már gondoskodott vendéglőkről és szállodákról, sőt gondoskodott a legfontosabb dologról: a katonaságról is. Ennélkül a béke-cár már imádkozni sem tud.

Valóban, erről az esetről meg fognak emlékezni a jövő század kultur-történészei. Egy uj szent a láthatáron, egy uj csoda, mely előtt porba hull a cár.

— **A trónörökös és „Brezina“.** Abból az alkalomból, hogy az osztrák parlamentben a cseh radikálisok az ismert *Szervusz Brezina!* interpellációt intézték *Koerber* miniszterelnökhöz, a *Münchener Neueste Nachrichten* ezeket irja:

„Hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg, a prezumtiv osztrák trónörökös gyülölné a cseheket, — szinte hihetetlenül hangzik. Az interpellációban — nem csuda — csakis a csehek radikális töredékének van része. Hiszen amint biztos forrásból tudjuk, amelynek hitelességéhez kétség se férhet, *a főherceg nagyon is szereti a cseheket.* Amikor a főherceg a nyolcvanas években a felső-ausztriai kis *Enns* városkában volt garnizonban, nagyon életvidám ifju volt, aki minden táncmulatságon és hangversenyen megjelent. De amikor a végén rendesen *Kallivoda*: *Német dalát* énekelték és játszották, *rögtön el szokta hagyni a termet.* A főherceg szolgaszemélyzete is kivétel nélkül csupa tősgyökeres cseh emberből állt. Emlékszem egy kedves történetre is. Amikor egyszer a főherceg lakásán tüz tört ki, amely a butorokban jelentékeny kárt okozott, *Rudolf* trónörökös táviratilag tiz forintot küldött „a szegény tüzkárosult számára“, — amint a telegramm mondta.“

Hogy mennyiben felel meg a valóságnak ez a tudósitás, azért müncheni kollegánkra háramlik a felelősség.

— **Tanitók a kassai kiállitáson.** A Magyar Tanitók Turista Egyesülete ma dr. *Verédy* Károly kir. tanácsos elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy a kassai Rákóczi-kiállitásra nagyarányu csoportos kirándulást rendez. Elhatározta a választmány egy Rákóczi-persely megalapitását melynek tartalmát a kirándulás alkalmával a tervezett Rákóczi-szobor javára fogják átadni. A kirándulást egybekapcsolja az egyesület Jászó és Bánkfüred megtekintésével. A szeptember 5—8-ig terjedő kirándulásra julius hó 1-ig lehet jelentkezni az egyesület ügyvivő alelnökénél (VII. Aréna-ut 25.) Részvételi költség személyenkint 40 korona.

— **A lippei régensgróf életveszélyben.** *Bonn*ból jelentik, hogy a lippei régensgróf, aki jelenleg Ober-Kasselben nyaral, tegnapelőtt sétakocsizás közben egy huszárezreddel találkozott, amikor is egy huszár lova megbokrosodott a szembejövő kocsitól s fölágaskodva a kocsiba rugott. A huszár minden erejét megfeszitette, hogy a lovat megfékezze, de nem sikerült és a toporzékoló ló levetette. A huszár épp a régensgróf kocsijába esett. Szerencsére azonban sem a grófnak, sem családjának nem történt semmi baja.

— **Törvényszéki elnök párbaja.** *Eördögh* Virgil máramarosszigeti törvényszéki elnök e hó 8-án délután a katonai lövöldében pisztálypárbajt vivott *Ujhelyi* Károly honvédhadnagygyal. A párbajban — amelynek oka vendéglői szóváltás — nem történt sebesülés.

— **Erzsébet szobor Bártfán.** Erzsébet királynénak *Bártfafürdőn* emelendő szobra ügyében a bártfai városi tanács *Bárdossy* Jenő főispán elnöklésével tegnap ülést tartott, melyen a főispán tudatta a tanácscsal, hogy ő felsége a szoborleleplezés ünnepségére való meghivást kegyesen fogadta, de — sajnálatára — nem jöhet el, ellenben minden valószinüség szerint meg fog jelenni *József Ágost* főherceg és a kormány több tagja. Az ünnepély augusztus hó 15-ikén lesz. A tanács hálás köszönetét fejezte ki a főispánnak buzgó tevékenységéért.

— **Csak amerikaiakat használhatok.** *Berlin*ből táviratozzák: A félhivatalos *Preussische Correspondent* közli, hogy *Vilmos* császár a legnagyobb érdeklődéssel tanulmányozza az Egyesült-Államok munkás-intézményeit és azoknak hatását s eredményeit. A császár különben nagy előszeretettel viseltetik minden iránt, ami amerikai. Jellemző erre nézve egy mondása, amelyet széltében emlegetnek. A császár a sziléziai ezred kaszárnyájában legutóbb igy szólt:

— Csak amerikaiakat használhatok!

— **A tanulókisasszonyok.** Az idő érdekes jelenségeit, a társadalmi és hivatásbeli átalakulások processzusait, a legcsodálatosabb evolúciókat, amelyekről befejezésük után könyveket szokás irni, rendesen éppen a kortársak nem veszik észre. Igy van ez például a német egyetemi tanulókisasszonyokkal is, akik lassanként valósá-gos leltári alakjai lettek a német főiskoláknak. Mikor, vagy tiz évvel ezelőtt, olyan merész drámairó akadt, aki megirta egy fiatal orvos és egy fiatal orvosnő házaséletét, az emberek nevettek rajta, vigjátéknak nézték a szomorujátékot s azt hitték, hogy a jövő vidám muzsikája az, mely a darabból ki hangzik. Ma ez már a nap melódiái közé tartozik. Hogy a női emancipáció milyen hatalmasan fejlődött a német egyetemeken, az nemrégiben fényesen bebizonyult a *heidelbergi* egyetemen, ahol a korporációkon kivül álló orvosnövendékek képviselőit kellett megválasztani. A diákok két urat és két hölgyet választottak a bizottságba. A hölgyek elfogadták a választást, de ez a hir nagy riadalmat okozott a diákok között. Erőshangu tiltakozás hallatszott a hölgyek ellen, a választás és a választók ellen s utoljára is az lett a kemény harc vége, hogy a hölgyek lemondtak a választmányi tagságról. Olyan dolog ez, amelyet azelőtt csak a vigjátékirók vettek volna a tolluk hegyére, ma azonban már komoly jelentőséget is kell neki tulajdonitani. Ennél az esetnél már nem is elég azzal érvelni, hogy az urakban lehetett volna annyi udvariasság a hölgyek iránt, mint amennyit a nőkkel szemben régente szoktak mutatni. Itt már diszharmoniáról és komoly versengésről van szó, mely a férfiak és nők közt folyik s amelyet már udvariassággal s hasonló kegyszerekkel nem lehet megakasztani.

— **A megnémult hős.** *Fiumé*ből táviratozzák: *Susák*on a statáriumról szóló hirdetményt már több izben bemocskolták vagy letépték. a plakát-duló hős éjszaka müködött és a rendőrök idáig soha sem tudták kinyomozni. Tegnap azonban a rendőr éppen akkor csipett nyakon egy ifju horvát leventét, mikor a hirdetményt le akarta tépni. A dalia egy susáki községi jegyző fia, akinek a hősiessége csak az élettelen papiros ellen volt berendezve, mikor egy eleven rendőr toppant eléje, ugy megijedt, hogy elvesztette a szavát: megnémult. Az orvosok veszedelmesnek mondják az állapotát.

— **Zászlófelavatás.** Az *Ébredés* dalkör e hó 14-én. vasárnap, a városligeti Hermina-kertben, dr. *Pap* Zoltánné zászlóanya védnöksége alatt zászlófelavatási ünnepet tart. A zászlót *Lung* György székesfővárosi tanácsnok, az Országos Magyar Daláregyesület elnöke fogja ünnepélyesen felavatni.

— **Orvtámadás egy tábornok ellen.** *Kiev*ből jelentik: A minap elfogtak itt egy *Frunkin* Ráfael nevü asszonyt, aki mint szülésznő kereste kenyerét, alapos volt azonban a gyanu, hogy összejátszik a titkos politikai agitátorokkal. Az asszonyt junius 8-án *Novicki* tábornok, a csendőrségi kerület főnöke hallgatta ki s e közben kis hija, hogy szerencsétlenül nem járt. A szülésznő ugyanis beszédközben hirtelen előrántotta a szoknyájában rejtegetett élesre fent kését és rárohant a tábornokra, aki hamarjában nem is tudott kellőképp védekezni s az asszony megszurta a nyakán. A seb nem veszedelmes, bár közvetetlenül a nyak ütőere mellett van.

— **Helyreigazitás.** *Miklós* Aladár huszárkapitányról *Grác*ból kapott értesülés nyomán megjelent hirünkre vonatkozólag arról értesülünk, hogy a kitünő urlovas betegsége nem sulyos természetü. Miklós Aladár csak idegbajban szenved, mely ellen Grác mellett egy ideggyógyitó-intézetben keres orvoslást. Az emlitett szinházi eset a kapitánynak egy izgatottabb idegességi állapotában történt, azóta már tetemes javulás állott be állapotában, és biztosan remélhető, hogy egészsége egy-két hónap alatt teljesen helyreáll.

— **Lángolnak az erdők.** Pokoli képet varázsolnak szemünk elé az amerikai telegrammok, amelyek Amerika erdeinek tüzveszedelmét jelentik. Megemlékeztünk már arról az óriási erdőégésről, amely ezidőszerint nagy pusztitást visz végbe *Kanadá*ban és az *Egyesült-Államok* északi részében. Legujabb táviratok szerint a tüz még mindig terjed és eddig már 1000 kilométernyi hosszuságban, *3000 angol négyszögmértföldnyi területet hamvasztott el* a pusztitó tüz. Sok város teljesen leégett, másokban pedig oly óriási füst és gőz csapódott le, hogy sokan megfuladtak. Egy *Ottavá*ből érkezett sürgönyjelentés szerint az ottavai *összes erdők lángban állanak, Labradortól Neuschottlandig és a Rocky Mountains*tól a tengerpartig terjed a lángtenger. A kanadai Pacific-vasut forgalmát kénytelenek voltak bizonytalan időkig beszüntetni, mert igen sok vasuti hid és állomásépület is elpusztult. *Uj-Braunschweig* városa szintén egészen leégett. A füst elhuzódik a tenger fölé is és a Deutschland nevü gyorsgőzős zátonyra is jutott miatta Sandy Hook közelében. A gőzöst azonban, amelyen 750 utas, köztük *Reszke* Edouard hires énekes is rajta volt, csakhamar kiszabaditották. A tüz következtében New-Yorkban is óriási a hőség és a levegő fojtó füsttel és hamuval van tele. A tüzvész *Massachusetts*, *Maine* és *Newhampshire*én keresztül egész Kanada északi részéig terjeszkedett és délfelé még *New-Jersey*t is fenyegeti. *Rockefeller* William és *Pruyn* Róbert milliárdosok külön vonatokon küldtek összes munkásaikat a leégett területekre. A borzasztó tüz százával hamvasztotta el az utjába eső tanyákat és majorokat, de emberéletben a körülményekhez képest nem sok kár esett. A Maine állambeli Scherman és Crystal Lake helységek földig leégtek. A tüz Boston városát huszonöt kilométernyire megközelitette, ugy hogy a város tele volt füsttel és szállongó hamuval. Az amerikai erdőégéseket rendesen a favágók bünös könnyelmüsége idézi elő. A favágók ugyanis csak a fatörzsöt szállitják el, az ágakat és galyakat gondtalanul széthányják. Amikor aztán a nyári forró napsugarak szinte izzásba hozzák az összefülledt leveleket, a tüz kitör és föltartóztathatatlanul terjed, elhamvasztva mindent, amerre keresztülvonul, mindaddig, amig folyót vagy tavat nem talál utjában, vagy egy hatalmas zápor el nem oltja. A legborzasztóbb erdőégések egyike volt az, amelyik 1895-ben dühöngött *Minnesota* államban. Akkor több mint 500 ember vesztette életét. Még azok is, akik a tüzvész elől a közeli tóba menekültek, elvesztek, mert a lángok a tó fölött is átcsapdostak és az emberek a *vizben égtek meg.*

— **Zubovics kapitány Marokkóban.** A budapesti itélőtábla több sikertelen idézés után megtartotta azt a tárgyalást, amelyben *Zubovics* Fedor kapitány volt a vádlott. A délceg kapitány azonban a többször elnapolt tárgyalások egyikén sem jelent meg s igy a tábla kénytelen volt őt távollétében — fölmenteni. Zubovics jelenleg Marokkó partjai körül cirkál hajójával, amely saját találmányu torpedóival van megrakva. A marokkói bej ugyanis állitólag mesés összeget ajánlott föl a kapitánynak 1000 darab szárazföldi torpedóért, ámde ez hajójával nem birja megközeliteni a partokat, mert, ugy látszik, a spanyol és francia hatalmak nem jó szemmel nézik, hogy a bej idegen ország fiaival érintkezésbe tépjen.

— **Házasság.** Diszes esküvő volt tegnap délelőtt a kalvintéri ev. ref. templomban. *Szerdahelyi Keserü* József honvéd-főhadnagy esküdött örök hüséget Widter Antal kőbányai gyárigazgató leányának *Herminnek*.

Dr. *Nemes* Sándor Szakolczáról eljegyezte dr. *Wézer* Jakab körorvos leányát, *Rózsikát* Mező-Komáromban.

Rády Irmuskát eljegyezte *Melczer* Gyula pestmegyei szolgabiró.

Erdélyi Mór cs. és kir. udvari fényképész eljegyezte *Lord* Anna kisasszonyt, özvegy *Lord* Bertalanné leányát Budapesten.

Hoffmann Andor magy. kir. tart. honvéd-hadnagy, csókai uradalmi intéző, e hó 14-én d. u. 5 órakor lép házasságra *Milkó* Katinka kisasszonynyal, özv. *Milkó* Mórné leányával Szabadkán.

— **Brutalitás.** *Szombathely*ről táviratozzák: A szombathelyi városi iskolának egyik tanitója, *Bencsics* János, egy Szabó József nevü 9 éves elemi iskolai tanulóját megverte és öklével kétszer a gyermek kezére ütött oly erővel, hogy a gyermek keze eltörött. A tanitó ezt azért követte el, mert a kis fiu számtani irkáját otthon felejtette. A gyermek gyógyulása több hetet vesz igénybe. A királyi ügyészség megindította Bencsics tanitó ellen az eljárást.

— **Tolvaj kereskedősegéd.** *Czeisler* József Sárkány-utca 1. szám alatt lakó füszerkereskedő panaszt tett a rendőrségnél, hogy 1060 korona készpénze és mintegy 3—4000 korona értékü váltója és értékpapirja eltünt. A rendőrség *Kölesdi* detektivet küldte ki a vizsgálatra s a detektiv az ellopott pénzt és értéket megtalálta a pincében elásva. A vizsgálat során kiderült, hogy a lopást *Antal* József kereskedősegéd követte el, akit a rendőrség letartóztatott.

— **A rendőr nem tróger.** Vásáros napokon Szegeden ez ideig mindig két rendőr, a hatvankettes meg a hatvankilences számu cöpölte ki a mars-téri piacra a passzusköpyveket. Nem valami könyvecskéket, hanem olyan foliánsokat, amelyekből egy darabnak tizenöt kilogramm a sulya. S négy van. — Ez ideig hüségesen teljesitették kötelességüket ebben a kettős könyvvitelben a rendőrök, de most egyszerre eszükbe jutott egy magasabb szempont, amelylyel ez ideig elfelejtettek számolni. Bejelentették a főkapitánynak, hogy ezután nem hajlandók kihordani a piacra a könyveket, mert...

— Miért?

— Mert a rendőr nem tróger.

Kifejtették azután bővebben is, hogy a tekintélyükkel nem találják összeegyeztethetőnek a teherhordást. A kapitány annyira igazat adott nekik, hogy már a mult hetivásárra is a városi székház udvarosával hordatta ki a könyveket.

— **A horvát mozgalom.** *Zágrábból* jelentik: A legutóbbi óriási tüzvész keletkezésére nézve fontos adatokat derített ki a nyomozás. Kitünt ugyanis, hogy ez is összeesküvés müve volt: az összeesküvésnek az volt a célja, hogy a tüzvész tartama alatt elvágják a gázvezetőket és a sötétséget felhasználva, megtámadják a báni palotát. Hogy ez a pokoli terv sikerüljön, belevonták az összeesküvésbe a környék parasztságát, akiknek a tüzvész kitörése volt a jel arra, hogy a városba tóduljanak. A terv azonban ideje korán kitudódott és csendőröket küldtek ki az országutakra, akik visszariasztották a városba igyekvő több ezer parasztot. A parasztok és csendőrök közt összeütközés is támadt, amelyben egy csendőr és egy paraszt megsebesült. A környékbeli falvakat azután katonaság szállta meg és Zágráb körül katonai kordont vontak melyen nem eresztettek át mást, csak aki igazolni tudta utjának célját.

Eszékről táviratozzák: Az ügyész elkoboztatta a horvát nyomda részvénytársaság nyomdájában megjelent: Miért követelünk külön pénzügyi igazgatást? czimü politikai röpiratot. A röpirat horvát kiadása már elfogyott és csak a német kiadásnak nehány száz példányát foglalhatták le. Hír szerint a röpirat szerzője dr. *Borosa* városi plébános.

— **Kerestetik egy 50 kilós mérnök.** A repülőgépet már föltalálták, most még csak egy olyan embert keresnek, aki rajta repüljön. Manapság oly nagy az álláskeresők száma, hogy bizonyára erre is akad pályázó, noha a pályázati feltételek kissé különösek és olyan tulajdonságokat követelnek, amelyek — ugy látszik — az ember — aligha egyesülnek sok egyénben. A dolog előzménye az, hogy — amint azt annak idején mi is megirtuk — több mérnök és szakember a fehérmegyei Velenczei-tó partján a repülőgép problémáját tanulmányozta és nem minden siker nélkül. A kisérletek közben felmerült fontosabb jelenségekről *Endes* Miklós gépészmérnök jelentést tett a *Magyar Mérnök- és Építész-Egyesületnek*, majd társai nevében is gyakorlati próbák megtartására nagyobb anyagi segitséget kért a kormánytól. Most, hogy az állami szubvenció megvan, a kisérletezéshez vállalkozót keresnek, aki hajlandó volna arra, hogy a repülést megpróbálja. Pályázati föltételek: *50 kiló testi súly, megfelelő testi erő és mérnöki oklevél.* Az 50 kilós mérnökök, kik a kisérletezésre vállalkoznak, bővebb felvilágositást *Endes* Miklós gépészmérnöktől kaphatnak *Gálszécsen.*

— **A Libau katasztrófája.** *Marseilleből* táviratozzák: A *Libau* katasztrófájának azt az öt áldozatát, kiknek holttestét családjuk nem reklamálta, ma délelőtt a polgári és katonai hatóságok, a konzulok és nagy néptömeg jelenlétében eltemették. A halottas menet utján az üzletek zárva voltak. A temetésen egy fiatalember heves beszédet mondott a hajótulajdonosok ellen. Midőn *Fraissinet* hajótulajdonos szintén felszólalt, egy jelenlévő azt kiáltotta: Először történik, hogy látjuk a gyilkosokat áldozataik koporsójánál sirni. A marseillei polgármester tiltakozott ez események ellen és a hatóságok többi képviselőinek kiséretében eltávozott. A székesegyházban ünnepies isteni tiszteletet tartottak. Eddig 31 holttestet agnoszkáltak, de a *halottak számát száznál többre becsülik.* A lengerbe futtak, egy *Sooth* nevü angol hölgyet kivéve, valamennyien korzikai olaszok.

— **Öngyilkosság a tébolydában.** *Grünwald* Henrik székesfehérvári születésü 35 éves pincér, akit hüdéses elmebaj miatt vittek a lipótmezei tébolydába, tegnap a III. számu bírói ápolóterem ablakfélfájára felakasztotta magát. *Kiss* József ápoló vette észre az öngyilkosságot, aki levágta az életunt elmebeteget. Segiteni azonban nem lehetett rajta. Pár perc multva meghalt.

— **A kormányozható léghajó műhelye leégett.** *Párisból* jelentik, hogy az éjszaka leégett a *Deinebertéle* motortársaság szerelőműhelye. A gyár ujabban azzal lett hiressé, hogy ott akarják elkészíteni a kormányozható léghajóra szükséges motort.

— **Léghajón a Mont-Blancra.** Eddigelé életveszélyes munkájába került a turistának, ha föl akart jutni a Mont-Blanc csucsára, hogy onnét a havasok látványát élvezze. Ezentul könnyebb lesz oda feljutni, mert mint *Bernből* sürgönyzik, egy francia társaság, amelynek székhelye Genfben lesz, ballon-captiltok segélyével akarja a turistákat a Mont-Blanc csucsára fölszállitani. A felszállás ára a leszállással együtt személyenkint 25 frank lesz.

— **Iskolatársak találkozója.** *Hoszu* István fölkéri volt iskolatársait kik vele 1893-ban a budapesti II. ker. felső kereskedelmi iskolában érettségiztek, hogy tudassák czimüket a tizéves találkozó érdekében. (Budapest, VI., Andrássy-ut 5.)

Ifjabb dr. *Elischer* Gyula orvos és dr. *Schreyer* Jenő ügyvéd felhivják volt osztálytársaikat, akik 1893-ban a budapesti ágostai hitvallásu evangelikus főgimnáziumban érettségit tettek, hogy e hó 20-ikán este 8 órakor Budapesten az István főherceg-szállóban 10 éves találkozóra jelenjenek meg. A jelentkezések dr. *Schreyer* Jenő ügyvédhez (Budapest, V., Perczel Mór-utca 1.) intézendők.

— **Micsinai üldözése.** A megszökött postatolvaj még mindig nem került kézre, hiába állitották fel neki a detektivek a kelepcét. A rendőrség emberei még egyre reménykednek, hogy végre is elfogják Micsinait, aki a véleményük szerint eddig még nem menekülhetett ki a detektivek által alkotott körből. A vidéken kutató detektivek tömérdek apró, hiteles adatot szeroztek össze arra nézve, hogy Micsinait helyes nyomon üldözik. Ma délelőtt is egy fontos adatot tartalmazó táviratot kapott *Krecsányi* detektivfőnök. A táviratot *Heilig* vámosmikolai csendőrőrmester küldte és értesiti a detektiv-főnököt, hogy tegnap Vámos-Mikolára egy ember érkezett, akire teljesen ráillik a Micsinai személyleirása. Az idegen kocsit fogadott és *Zaránk* hevesmegyei községbe vitette magát. A gyanus idegen ottlétéről természetesen csak eltávozta után értesült a csendőrőrmester, de fuvarosát nyomban kihallgatta. A fuvaros elmondta, hogy igenis Zaránkra vitte az ismertetett személyleirásu idegent *aki az egész uton térképeket nézegetett.* Valószinü, hogy onnan tovább utazott Nagy-Fügedre. A nyomozó detektivek az uj adat birtokában eléjejöttek az állitólagos Micsinainak s lehet, hogy szembetalálkoznak vele. Érdekes és humoros epizódja játszódott le Micsinai üldözésének az ujpesti erdőben. Micsinai ugyanis szökése alatt azt hangoztatta, hogy ha ő megszöknék, csak az ujpesti erdőben rejtőzne el, ahol akár hónapokig is lehet észrevétlenül éldegélni. A vallomás adatai alapján *Miskolczi* detektiv-felügyelő kutatta fel egy sereg detektivvel az ujpesti erdőt. Az erdőben három jól ismert betörőre akadtak a detektivek. Nagyon meglepte őket a titkos rendőrök érkezése s futásnak eredtek. A dedektiv-felügyelő utánuk kiáltott:

— Mit csináltak itt?

— Keressük Micsinait! — válaszolt visszafordulva az egyik betörő s azután sietett ő is társai után eltünni a sürü erdőben. A dedektivek végigkutatták az ujpesti erdőt, de nem találták meg Micsinait.

Emlitettük, hogy Nyerges-Ujfaluban tegnap letartóztattak egy embert, aki nagyon hasonlitott Micsinaira, s az egyik kezéről egy köröm is hiányzott. Az illető munkakönyvével igazolta, hogy ő *Kassai* Géza 31 éves pékségéd. A csendőrök azonban mégsem helyezték szabad ábra, hanem felhozták a fővárosba, ahova ma délután 3 órakor érkezett meg két csendőr társaságában. A csendőrök a főkapitányságra vitték, ahonnan egy detektivet küldtek ki volt gazdájához, Krotil Lipót körüti pékmesterhez, hogy igazolja. A pékmester elmondta, hogy Kassai nagyon derék, becsületes, munkás ember s két héttel ezelőtt a saját jószántából ment el tőle, hogy Komáromban keressen alkalmazást. Krotil már vissza is fogadta a műhelyébe Kassait s igy a rendőrség szabadlábra helyezte.

Ma éjszaka a postaigazgatóság és a rendőrség emberei is azt hitték már, hogy Micsinai a kezükbe kerül. *Szalay* Péter postai főigazgatónak ugyanis ma későn este betelefonozott egy *Widder* Dávid nevü ember, aki a Dohány-utca 63. szám alatt lakik.

— Méltóságos uram — kezdte mondókáját — *én megmondanám, hogy hol van Micsinai*, de arra kérem méltóságodat, hogy ne legyen semmi bántódásom és hogy segitsen valahogy az én szegény családomon, juttasson a postánál valami állásba.

A postaigazgató természetesen megigért mindent és azonnal telefonált a főkapitányságnak, hogy vallassák ki Widder Dávidot. *Bérczi* kapitány két detektivet küldött Widder Dávid lakására. A detektivek ágyban, mély álomban találták már Widdert. Felköltötték, sietve feladták rá a ruháját és éjjeli félegy órakor bevitték a főkapitányságra, ahol Bérczi kapitány vallatóra fogta.

— Nagyságos kapitány uram, — mondta *Widder* — én csakugyan megtudnám mondani, hogy hol van Micsinai. Tetszik tudni, vallásos zsidó vagyok és *tudom azt, hogy vannak csodarabbik.* Elmentem hát ma egy könyvkereskedésbe, s ott megtudtam, hogy Olasz-Liszkán, Máramarosban és Szadagorában élnek ilyen szent férfiak, akik minden titkot meg tudnak fejteni. Eszembe jutott, hogy én elutazom egyikhez vagy másikhoz és *megtudok tőlük mindent s azután elárulom Micsinai rejtekhelyét.* Csak egy kis pénzt kérnék utiköltségre, mert szegény ember vagyok.

Bérczi kapitány, aki pedig ily felsülés után természetesen éppenséggel nem volt tréfás hangulatban, nagyot nevetett a jámbor Widder vallomásán s azután hazaküldte azzal a biztatással, hogy majd meggondolja a dolgot.

— **A főispán panasza.** *Beniczky* Ferenc, Pestvármegye főispánja panaszt emelt a rendőrségen, hogy tegnap este Bajza-utca 8. szám alatti lakásán lefekvés előtt a feje alá tette 6300 koronát tartalmazó pénztárcáját, amely reggelre eltünt. A detektivek átkutatták a lakást és a pénztárcát megtalálták a főispán ágyában, a derékaljak között.

— **A kibic-adó.** Addig kivántak minden rosszat a kibiceknek, mig végre csakugyan elérte őket a legnagyobb csapás: adót vetettek ki rájuk. Akit valaha bosszantott a kibice zavaró közbeszólásokkal avagy tolakodó részkelődéssel, — aki játékos babonával a kibicnek szokta tulajdonitani a pechet, — vagy aki csak egyszer is elveszitette partiját ügyetlen kibictanács következtében, — egy szóval a kibicintézmény nagyszámu tömege örömmel üdvözli ezt az adóreformot amelynél népszerübbet *Lukács* László pénzügyminiszter se találhatott ki. Kár, hogy ez az adóztatás még nem érvényesül az egész vonalon és csak nehány fővárosi kávéházban divik. Arról van szó, hogy a kibicek ezentul nem foglalhatnak potyára helyet a játékosok asztalánál, hanem óránként husz fillért kötelesek betenni a pénztárba az élvezett játékgyönyörüség fejében, — a kibic-salárium pedig a kártyapénz egy részét fogja kitenni. Ez az adó-alap mindenképpen igazságos, hiszen eddigelé a kibicek ugyanugy élvezhették a gusztálás gyönyörüségét, mint a játékosok, anélkül azonban, hogy egy krajcárt is kockáztattak volna. A kibic volt egyetlen polgára e honnak aki jogokat élvezett kötelességek nélkül.

— **Meghamisitott földrajz.** A torontálmegyei közigazgatási bizottság tegnapi ülésén dr. *Dellimanics* Lajos főispán bejelentette, hogy a *perlaszi* községi iskolában a földrajzot ugy tanitják, hogy Horvát-Szlavon-Dalmátország nem tartozik Magyarországhoz, hanem különálló ország és ennek tanitására ugyanilyen térképet használnak. Mivel ebből az a gyanu merül föl, hogy a perlaszi iskolában a délszláv állami eszmét propagálják, a főispán inditványára elhatározta a bizottság, hogy a tanelügyelő tartson vizsgálatot a perlaszi iskolában s erről tegyen a jövő ülésen részletes jelentést, s addig is, ha az államellenes tanitás bebizonyulna, az illető tanitót haladéktalanul függeszsze föl.

— **Juniális.** A magyar királyi pénzügyőri altisztek önképzőköre e hó 20-án a kőbányai régi sörház összes kerti helyiségeiben zártkörü juniálist rendez.

— **A Fővárosi Orfeum — csődben.** A nagymező-utcai fényes mulató, a Fővárosi Orfeum, amelynek jelenleg *Waldmann* Imre a tulajdonosa, válságba jutott. A tulajdonos hitelezői, akiknek követelése közel félmillió koronára rug, csődöt kértek *Waldmann* ellen s a budapesti törvényszék, a kérelemnek helyt adott s a csődöt ma megnyitotta. Csődbiztos: *Andorffy* Károly törvényszéki biró, tömeggondnok dr. *Wéber* Salamon ügyvéd lett. *Waldmann* Imre igazgató nemes ambicióval, izléssel és áldozatkészséggel vezette vállalatát s remélhető, hogy anyagi válságán átevezve, ismét alkalma lesz tapasztalatainak e téren való sikeresebb érvényesitésére

— **Életuntak.** A Margithidról ma reggel 5 órakor egy uriasan öltözött ember a Dunába ugrott és elmerült a hullámokban. Az öngyilkos a hidon hagyta felöltőjét, az óráját és gyürüit. Felöltőjében több okmányt találtak. Ezek között volt egy iparigazolvány egy a kereskedők hitelképessége felől tájékoztató ügynöki iroda felállitására. Az iparigazolvány *Brust* Miksa nevére szólott. Egy árverési hirdetmény is volt az okmányok között, amely *Brust* és társa ellen szólott, Nagykorona-utca 5 sz. alatt. Lehet, hogy az öngyilkos maga Brust. A rendőrség nyomozza az öngyilkos személyazonosságát. — *Solymossy* Erzsébet 22 éves cseléd Király-utca 95. sz. lakásán, *Boska* Berta 18 éves szobaleány Béla-utca 6. sz. lakásán, *Virág* Ilona 19 éves cseléd Szövetség-utca 36 számu lakásán és *Horváth* Erzsébet 24 éves rendőri felügyelet alatt álló leány Százház-utca 33. szám alatti lakásán marólugot ivott. Valamennyit a Rókusban ápolják.

— **Soknevü tolvaj.** A lucerni rendőrség letartóztatta *Szomalai* József budapesti születésü 32 éves, rovott multu épitési rajzolót, volt pénzügynököt és urasági inast, aki *Kultruff* Gusztáv, *Oroszi* József, *Bezerédi* József, *Széll* Kálmán, *Czeri* Zsigmond, *Czerni* Zsigmond, *Kovalovszki* Ferenc, *Spielmann* Lajos, *Spielmann* Henrik, *Koda* József, *Sirch* Alajos, *Schur* Miksa, dr. *Hofmann* nevek alatt egész Európában különböző ágyafurt szélhámosságokat követett el. A szélhámos meglordult Budapesten, Bécsben, Temesvárott, Krakóban, Varsóban, Luolenszkban, Velencében, Genuában,

Nápolyban, Flórencben, Turinban, Milánóban, Rómában. Monacoban, Mentonaban és Cannesban, mindenütt szélhámoskodva.

— **Ős-Budavára** napról-napra kedveltebb mulatóhelye lesz a főváros közönségének. Friedmann igazgató páratlan áldozatkészsége megtermi a maga gyümölcseit, mert a közönség el se tudja már képzelni a főváros éjjeli életét Ős-Budavára nélkül. A minapi fényesen sikerült rózsaünnepély után szombaton, junius 13-án *Egy éj Versaillesben* cim alatt rendezi ujabb, szemkápráztató ünnepélyét Ős-Budavára. Az ezeregy éjszaka csodás világába illő fényes kivilágitás mellett *fontaine lumineusse, tableaux vivants*, gyönyörü amerikai tüzijáték, virágeső és gyönyörü diszfelvonulás lesz a közönség mulattatására. *Pompadour*-ünnep a neve ennek a felvonulásnak, amelyben a diszfogatokon s a francia lovagok seregén kivül 200 ember vesz részt, Párisban ujonnan készitett stilszerü kosztümben. A nagyszabásu ünnep iránt máris olyan nagy az érdeklődés, hogy a pénztar valóságos ostrom alatt áll a jegyekért.

(x) *Stomatin a legjobb száj- és fogápoló szer.*

(x) **A Sidoli-cirkusz** még mindig nagy látogatottságnak örvend. A vasárnap délutáni előadást meglátogatta *József* főherceg unokája az udvarmester kiséretében és remekül elmulatott. — Néhány nap óta óriási tetszés és siker mellett lép fel Mdm. *Juliette* az ő kitünően idomitott kaliforniai fókáival, melyeknek idomitása a bámulat legmagasabb fokára ragadja a nézőt. Ez a szám csak rövid ideig marad itt és igy senki el ne mulaszsza annak megtekintését. Csütörtökön, e hó 11-én délután 4 és este 8 órakor mindkét diszelőadásban fellép Mdm. *Juliette* az ő fókáival.

Két felköszöntő.

— *Kecskemét contra Nagykőrös.* —

A vetélkedés régi immáron Kecskemét és Nagykőrös között. Ezt a viszonyt illik számbavenni, mikor a legujabb kecskeméti hirt olvassuk. Ez a hir két felköszöntőről számol be. Elmondatott pedig a felköszöntő Beniczky Ferenc pestmegyei főispánnak kőrösi látogatása alkalmából. Persze magnum áldomás volt s *Freudhoffer* János felköszöntötte előbb a főispánt, aztán az alispánt. És e tényhez a kecskeméti hir — maliciózus ez a hirös város — hozzáteszi, hogy az ünnepeltek Kőrösről elszöktek Kecskemétre. Hangzott pedig a két felköszöntő imigyen:

I.

Felejthetetlen főispánunk!
Figyelmünk fixpontja!

Füzfafurulyácska fuvalmaként fohászkodom filántropikus finomságodhoz fesléseket foltozgató fegyelmi forróságoknak felülmulhatatlan fokmérő Fárenheitje!

Félisteннő feleségednek felségesen fulmináló fantáziájánál főnixként fiatalosodva fogyatkozástalanul fényeskedjél főbenjáró felelős funkcióidnak fenoménális firmámentumán!

Folyondárvirágokként fundámentumosan folyvást fölfelé fejlődő fáin fiaidban folytatódjál!

Félreérthetések fontos feladataidat forgácsolni feszélyeztessenek!

Fazekaidban fasirozott fácánok, fogasok, fajdok, foglyok, felsárok fetrengjenek!

Felséges fizionomiáju familiád fóti furmintok famózus fluidumában fürödjék!

Frakkod forsriftos fülkéiben fémkirályságok frekverenciás frakciói fuzionáljanak!

Föléd funerátórias fekete fátyol fonásának fagyasztó fészkelődését fáradhatatlanul forposztirozó fájdalmunk féltő fiskálisként futtatva felebbezné felhők feletti fórumunkhoz: fenyegettetésünknek fucscsoltatását forszirozván!

Főispánunk floreskálásáért fatalitásunk fergetegeiben fedező fellegvárunkért flintákként figuráló, flaskókkal formálva frontot fraternizáljunk földiek!

Fegyverre!

Fájer!!!

II.

Világhirü vezérvármegyénknek Vekerlés virtusokkal vitézkedő Vicispánja, virilis violánk!

... Viktóriáktól vixolt városunknak virgáinkban változatlanul virtuóz viadorjai! Viszonyaitoknak virzsinái váltig vigan ventilláljanak!

Vastag viccekkel vexállókat, videnciás versenygésekre villanyozható vékony vénusokra vadászókat, végrehajtások veszedelmeire vállvonogató vakaródzásokkal várakozókat, vexliket vakon vizirozókat vezetőkül venni vigyázzatok!

Vaj, vekni, virsli, vele, vesó, viza, vanilia, vutki, viski, vöszlaui vaskos vegyülékeitől virgonckodva valcerezzetek verendákkal villogó vodjáneres villáitokban!

Választások vészeiben vizsgálódva vándoroljatok, vitorlázzatok, velocipédezzetek voksok verbulásával veni-vidi-vici vultu vicispánunknak vivmányait valamennyi vonalon virágoztatni!

Vlassicsosan villámló verdiktes vonatkozások végzésbeli vallomások, viselkedésbeli vesztaszüzek Vicispánunkban vidékeinkre Verbőczit varázsolván: villányival, visontaival vickándozhatnánk vénülhetetlen virulásaiért!

Vicispánunkért válogot vetnénk, vackort vacsorálnánk, vitriolt viritykelnénk, vadonok völgyeiben vagabundizáló viperákkal viaskodnánk!

Vagyonunknak, vérünknek, véleményünknek védelmezőjére, Vicispánunkra viharozzunk:

Vivát!!!

Kedves találkozás.

Szinhely: *New-York* egyik kávéházának utcai terrasza. Babérfák, oleanderek az utcán, akárcsak *Budapesten*. A kávéház előtti tér zsufolásig tele van. Az egyik asztalnál egy ur üldögél, aki szalmaszálon keresztül pohárból vizben fölhigitott citromfagylaltot szopogat. Egy idegen ur közeledik az asztalhoz.

Az idegen (tört angolsággal): Szabad kérnem... Másutt nincs hely.

A szalmaszálas ur: Csak tessék...

Az idegen: Kérem legyen szives a pincért hivni, mert én nem tudok jól angolul... Csak most a hajón tanultam meg.

A szalmaszálas ur: Kérem... (Hivja a pincért. Rendel az idegennek.)

Az idegen: Köszönöm... Igazán mindég mondták nekem, hogy az amerikaiak milyen szivélyesek, milyen barátságosak.

A szalmaszálas ur: Hja! Hja! Mi amerikaiak már ilyenek vagyunk... Washington, a Monroe elv... Ön mily nemzet fia?

Az idegen: En!.. Hiába mondom, az én népemet nem ösmerik a küllö dön... Szegény hazámnak már ez a végzete... Maroknyi kis nép a Duna mellett... Pedig nekünk is vannak őseink, nagyjaink... Kossuth... Rákóczi...

A szalmaszálas ur (csillogó szemmel): A brigád... Hogyan hát ön magyar?...

Az idegen: Igen, büszkén vallom, magyar vagyok... De ön miért lelkesül e neveken? Az arca egészen kipirult, keble emelkedik?...

A szalmaszálas ur: Oh, én is magyar vagyok... Ah, a brigád!

Az idegen: Kihez van hát szerencsém?

A szalmaszálas ur (szerényen): Nevem Kecskeméti...

Az idegen (még szerényebben): Micsinai vagyok...

(Zokogva átölelik egymást.)

N.

FŐVÁROS

(*) **Poliklinikai Egyesület kérése.** Gróf *Apponyi* Albert mint a Poliklinikai-Egyesület elnöke kérvényt adott be a székes-főváros hatóságához, amelyben azt kéri, hogy az egyesület évenkénti segélyét, további öt évre, évi 10.000 koronában állapitanák meg.

A segélyt a főváros az 1903. évre 4000 koronában állapitotta meg. Mivel azonban az egyesület föladatai folytonosan növekednek, kéri az elnökség a segélynek 10.000 koronára való fölemelését. Ennek a kérelemnek a megokolásául elmondja a beadvány, hogy az intézetet az utolsó években mintegy 40.000 beteg kereste föl s 140.000 rendelésben részesült. A kórházat állandóan ötven beteg foglalja el s évenként átlag háromszáznegyven orvosnövendék hallgatja az intézetben az egyetemi előadásokat. Ugyanott évente több mint 800 mütétet végeznek és igy az intézet az orvosi tudomány fejlesztésére igen eredményes módon müködik. Ezekhez a teljesen ingyenes szolgáltatásokhoz szükséges anyagi eszközöket az egyesület társadalmi uton igyekszik megszerezni, ámde az igy nyert támogatás nem tart lépést a szükséglettel. Ezt mutatja a költségvetés, amely már a mult évre nézve 14 659 korona fedezetlen kiadást mutat s amely az idén már a 20.000 koronát is meghaladja. Rámutat végre a beadvány arra, hogy a betegek ingyenes elhelyezésével és kezelésével magának a székesfővárosnak is rendkivüli szolgálatot teljesit az intézet. — A tanács a kérvényt közelebb veszi tárgyalás alá.

(*) **A kereskedelmi utazók kivánsága.** A kereskedelmi utazók egyesülete két kérelemmel fordult a tanácshoz. Elsősorban arra kéri a fővárost, hogy a bérkocsiközlekedésnél hozza be a taxamétert, mert a bérkocsisok zsarolása csaknem türhetetlen. Az egyesület kérelme továbbá oda irányul, hogy a vasuti pályaudvarokhoz vezető közuti közlekedés célszerübben szabályoztassék. Minden nagy városban olyképpen közlekednek a közuti vasutak, hogy valamennyi főutvonalról átszállás nélkül el lehet érni minden pályaudvart. Budapesten még arról sem történt gondoskodás, hogy a pályaudvarok között legyen direkt közlekedés. Aki a keleti pályaudvarról a nyugotihoz akar menni, föltétlenül át kell szállnia, ami podgyászszal járó utasok részére nemcsak kellemetlenséget, hanem idővesztességet is jelent. A kereskedelmi utazók egyesülete ama kérelemmel fordult tehát a tanácshoz, hogy a pályaudvarok szőnyegen levő rekonstrukciója, illetve a pályaudvarok környékének szabályozása kérdésével egyidejüleg foglalkozzék a közuti közlekedés rendezésével is s vegye figyelembe az utazó kereskedők érdekeit.

(*) **A belvárosi plébániatemplom eltolása.** Az épületek fölemelésére és eltolására alakult magyar vállalat ujabb ajánlatban vállalkozott arra, hogy a belvárosi plébániatemplomot fölemeli és helyéről eltolja. A templom uj helyéül a piaristák telkének a Dunapartra nyiló részét szemelték ki, amelyen a jelenlegi templom kényelmesen elférne. A templom körül levő bazárokat és a sekrestyét lebontanák, azután a templomot erős ducokkal kivül-belül megtámasztva, 5 méterrel magasabbra emelnék s ugyanabban a fekvésben, amint van, rátolnák az uj alapzatra, amely a piaristák telkén épülne.

A vállalat a fölemelésért és eltolásért 650.000 koronát kér, ha a templom fekvésén nem kell változtatni; ha azonban a főbejáratot a hid felé kell irányitani, az épület elforditása 20 000 koronába kerül. A vállalat akármilyen részletekben hajlandó a pénzt elfogadni s a tárgyalások megindításakor 100.000 koronát kész biztositékul letenni. A mérnöki hivatal épitési szakosztálya az ajánlatot csak abban a sürgős kényszerhelyzetben óhajtja figyelembe venni, ha az eskütéri hid megnyitása miatt a templomot rövidesen el kellene távolitani. Különben pedig a leghatározottabban ellene van az eltolás eszméjének, amelynek megvalósitása fölöslegesen terhelné a fővárost. A templom a hivatal vélekedése szerint nem olyan müemlék, amelyet fenn kellene nagy áldozatok árán is tartani. Ami benne épitészeti és mütörténeti szempontból becses és relikviának tekinthető, ezeket egy uj templomban sokkal méltóbb helyen és formában lehet alkalmazni. A főépület minden különösebb stilus nélkül való, amelynek puha anyaga nem állaná ki az emeléssel és tolatással járó rázkódtatásokat. Az eltolás után a restaurálás elmaradhatatlan, ami szintén 3—400,000 korona költséggel jár s a főváros egy millió korona árán sem kapna olyan templomot, amely megfelelne az ujjáépitett Belvárosnak. Mindezeken kivül a hivatal felemliti, hogy a templom eltávolitása nem sürgős, a főváros fenntarthatja a jelenlegi épületet mindaddig, mig uj templomot épithet, s igy az istentisztelet megszakitást nem szenvedne. Ha azonban a tanács mégis az eltolás mellett döntene, akkor a hivatal sokallja a kért munkadijat és kevésnek tartja a 100.000 korona biztositékot.

(*) **Az épitkezések föllendülése.** A székesfővárosban hosszu időn át senyvedett épitő-ipar, lassu ütemekben ugyan, de biztos módon halad a javulás felé. Ezt bizonyitja az is, hogy a magánépitési bizottság legutóbbi ülésén *százhusz épitő-engedélyre vonatkozó kérvény került tárgyalás alá.* Igaz, hogy ezek közül igen sok csak toldalék-, vagy mellék-épületre szól, azonban több nagyobb épületre is kértek és kaptak engedélyt.

(*) **Gróf Károlyi Györgyné hagyománya.** Néhai özvegy gróf Károlyi Györgyné szül. Zichy Karolina grófnő 15.000 koronát hagyományozott (egyenkint 5000 koronával) a Budapesti Szeretetháznak, a Fővárosi Fiu-Árvaháznak és a Budapesti Leány-Árvaháznak. Ez az összeget a főváros központi pénztárába már befizették s legközelebb jelentést tesznek róla a közgyülésnek.

A kenyérdrágitás ellen.

— *A főváros közgyülése.* —

Budapest, junius 10.

Szokatlanul szenvedélyes hangon vitatkoztak a főváros mai közgyülésén a városatyák a pékekről, a kenyérelárusitásról és azokról a szegény emberekről, akik legtöbbet szenvednek a háziurakká emelkedett pékmesterek igazán megható összetartásán, amikor a saját zsebük forog veszedelemben. A *tanács* korábbi harcias hangulata lényegesen alábbszállott, mert a mai közgyülés elé olyan javaslatokat terjesztett, amelyekbe a pékmesterek is bátran belenyugodhatnak. Javaslatait ezekben foglalja össze:

1. Léptessék életbe a süteményeknek suly-egység és belső minőség (tartalom) szerint való árusitását;

2. korlátozzák, illetőleg szüntessék meg a sütemény-kihordás és ismét-elárusitás cimén lábrakapott visszaéléseket;

3. rendezzék, illetőleg szabályozzák hatóságilag a sütő-munkások maximális munkaidejének és minimális bérének az ügyét;

4. tegyen az ügyosztály előterjesztést a vidéki kenyér behozatalának előmozditása és az árusitás módozatainak a kérdésében;

5. határozza el a közgyülés egy hatósági sütőkemence felállitását, hogy ez védekezésül szolgáljon a megokolatlan áremelés ellen s hogy rendes viszonyok között a kórházak, áruházak stb. fogyasztására szánt kenyér előállitására szolgáljon. Ami a próbasütések rendezését illeti, a tanács ezeknek a mellőzését javasolja.

Almády Géza tanácsos hosszu előadás kiséretében terjesztette elő a javaslatokat s mikor arról beszélt, hogy a *pékek a régi süteményeket bedagasztják a tésztába*, a karzatról valaki lekiáltott, jó pestiesen magyarsággal:

— Nem létezik!

Az elnöklő polgármester figyelmeztette a hallgatóságot, hogy a megjegyzésektől tartózkodjék, mert különben a karzatokat kiüritteti.

A tárgyhoz először dr. *Havass* Rezső szólt.

Nem fogadja el a tanácsnak azt a felfogását, hogy drágulás nem történt s hogy a sütemények kielégitő minőségüek. Mert, legalább a külvárosokban, szégyenletesen rossz a kenyér és a péksütemény. Hallatlan dolog, hogy a világhirü magyar lisztből milyen rossz süteményeket adnak a pékek a közönségnek és elvárja az igazságszerető polgármestertől, hogy ennek a nagy bajnak az orvoslására minden lehetőt el fog követni. (Helyeslés.)

Baracs Marcell nem fogadja el a tanács javaslatát és sajnálattal látja, hogy az ügyosztály és tanács nem arra az álláspontra helyezkedett hogy a kenyér minőségét javitani kell, az árak emelkedését pedig megakadályozni. A tanács az egypár száz pékmesternek az érdekében tesz propozicióit (noha az ő érdekük is méltányolni való dolog) mig a lakosság százezreinek az érdekét csak másodrendü kérdésnek tekinti. Fejtegeti a sztrájk-mozgalom ügyét s e közben annak ad kifejezést, hogy ez mesterséges sztrájk volt. Erre a karzatról ismét lekiáltott egy hang:

— Nem áll! Nem igaz!

A főpolgármester ismételten kijelentette hogy ha még egy közbeszólás történik a hallgatóság köréből, a karzatokat kiüritteti. Ez csakhamar meg is történt s a pékek és kihordók nagy zajongás közben távoztak, sürüen kiáltva:

— Le velük! Abcug közgyülés! Maguk a svindlerek!

Baracs aztán folytatta a fölszólalását s erősen támadja az ügyosztályt és a tanácsot azért az állitásért, hogy a kenyér minősége megjavult, holott ezzel szemben a szegény nép százezrei egyre panaszolják, hogy a kenyér élvezhetetlen rossz. Fölhozza az O-Testamentumot (Derültség.) s ebben Mózes könyveit, amelyekből kiderül, hogy a fáraók kivégeztették a hamisitó pékeket; megemlit egy régi angol törvényt, amely halálbüntetést szab a csaló sütőkre — s ime most ugymond, hatósági buzditást kapnak arra, hogy kevesebbet és rosszabbat adjanak a megszabottnál.

A közgyülés utasitsa a tanácsot, hogy még a nyári szünetek előtt, esetleg rendkivüli közgyülés összehivásával, jelentést és javaslatot tegyen a megokolatlan kenyér- és sütemény-drágulás erélyes viszszafojtása és a sütőipar terén jelentkező viszásságok gyökeres orvoslása iránt.

Gelléri Mór nem tartja helyesnek, hogy egy nagy iparágat csak ugy könnyedén itélnek el. Sokat panaszkodnak egyesek a budapesti kenyér és sütemény ellen, pedig ő mondhatja, aki oly sokat járt külföldön, hogy jobb süteményt alig lehet valahol kapni. Elfogadja a tanács előterjesztésének három első pontját, de már ahhoz nem járul hozzá, hogy a budapesti sütőipar ellen a vidékit mozgósitsák, és nem fogadja el a sütő-kemence fölállitására vonatkozó javaslatot sem.

Kasics Péter kivánja, hogy állitsanak föl egy szövetkezeti sütőházat.

Fenyvessy Adolf tiltakozik az ellen, hogy a tárgyat szenvedélyes modorban tárgyalják. A sütőmestereknek sok tekintetben igazuk van.

Baracs Marcell: Azonositja magát a pékekkel?

Fenyvessy Adolf: A sütők a barna kenyér árát egyáltalában nem emelték föl; már pedig ez az, ami a szegény néposztály főélelme.

Némai Antal a pékek mellett szólt és méltányosnak tartja a tanács javaslatait. A pékek helyzete állitólag az idézte elő, hogy nekik a kávések adósok maradnak. Több mint huszévi kávéskodása praxisából mondhatja, hogy ez nem igaz. Egyes főpincérek adósok maradhattak, de a kávésokról ezt komolyan mondani nem lehet. De halotta azt a közbeszólást is, hogy a pékek közt sok a gazdag. Ha ez — ugymond — ugy volna, annak csak örülni kellene, mert hiszen ez azt jelentené, hogy az ország s benne a főváros lakossága jólétnek örvend. De sajnos, ez nincs igy. A pékek kilenc tizedrésze inségben van, olyannyira, hogy a malmok nem adnak nekik hitelben lisztet. A tanács javaslatát, amely igazságos és méltányos, elfogadja.

Gundel János rövid fölszólalása után *Almády* Géza tanácsos reflektált a történt fölszólalásokra s Baracsnak azt az állitását, hogy az ügyosztály elferditette az ő részéről mondottakat, visszautasitotta, de egyszersmind azt is, hogy fölszinesen és könnyelmüen tette meg az ügyosztály a javaslatait. Azzal végezte be a szavait, hogy nem tartja hivatottnak Baracs Marcell bizottsági tagot arra, hogy az ő eljárását ilyen birálat alá vegye. (Zajos közbekiáltások: Rendre! Másfelől taps.)

Márkus József főpolgármester megállapitja, hogy a tanácsos sértést nem követett el Baracscsal szemben, de másrészt azt is ki kell jelentenie, hogy a közgyülésnek s a bizottsági tagoknak joga van a tisztviselők eljárását birálat tárgyává tenni. (Általános helyeslés.)

Baracs Marcell válaszolt a fölhangzottakra s eközben bántó modorban szólt arról, amit *Fenyvessy* Adolf mondott. Fenyvessy erre szintén sértőleg válaszolt, mire a főpolgármester mind a kettőjüket rendreutasitotta.

Ez incidens után a többség változatlanul elfogadta a tanács javaslatát.

A közgyülés elutasitotta egy magánfél kérelmét, aki hirdető-oszlopokat és táblákat akar felállitani, és a tanács javaslatához képest intézte el *Gelléri* Mór ismert inditványát, vagyis egyelőre csak a munkásjóléti bizottság kiküldését tartja szükségesnek.

Pénteken folytatja a közgyülés a napirend még elintézetlen ügyeit.

SZINHÁZ, ZENE

** **Vendégszereplések a Nemzeti Szinházban.** A *Nemzeti Szinházban* holnapután, pénteken, folytatják az e hónap folyamán megkezdett vendégszereléseket. A *Constantin abbé* holnaputáni előadásán Bettina szerepét *Komlóssy* Ilona, a pécsi szinház tagja, Pault pedig *Bónis* Lajos, a pozsonyi szinház tagja fogja játszani. A darab szereposztása különben a rendes; a cimszerep *Ujházi* Ede, a többi nagyobb szerep pedig Cs. *Alszeghy* Irma, *Vizvárine, Lendvayné, Mihályfy* és *Gabányi* kezében van. Szombaton az *Aranyember* cimszerepében *Kesztler* Ede, a nagyváradi szinház hősszinésze mutatkozik be a főváros közönségének. Noémit ez alkalommal *Komlóssy* Ilona, Krisztyán Tódort *Bónis* Lajos játsza.

** **A gerolsteini nagyhercegnő.** A budai nyári szinházban ma este ujra Offenbach gyönyörü zenéjü operettje, *A gerolsteini nagyhercegnő* kerül szinre s mint mindig most is igaz gyönyörüséget szerzett a közönségnek. *Anday* és *Mihályi* nagyon szépen énekeltek s *Bumbum* ezredes szerepében igen nagy sikere volt *Polgár* Sándornak, az aradi nemzeti szinház tagjának, ki pompás kedélyével és humorával hiven alkalmazkodva az offenbachi tónushoz, mutatta be jeles talentumát. Az előadás különben is igen gondos és jó volt, mint *Krecsányi* operettelőadásaiban rendesen.

** **Hirek a Népszinházból.** *Strauss* nagyhirü operettje a *Cigánybáró*, Saffi szerepében *Hegyi* Aranka és a cimszerepben *Kenedics*csel, pénteken ismét szinre kerül. — *Lecocq* régi hires operettjét, *A kis herceget*, jövő héten première-bérletben hozza szinre a Népszinház. A darab első bemutatója alkalmából egymásután 36-szor kerül szinre. Most az operett két főszerepét *Zilahyné-Singhoffer* Vilma és *Ledojsky* Gizella fogja játszani.

** **Növendékszinészek vizsgálati előadása.** *Solymosi* Elek szinésziskolájának vizsgálati előadása iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy a jegyek elővételéből itélve telt házra számithat. A vizsgálati előadás müsorában premier is lesz. Előadják *Caragiale* román irónak *A bosszu* cimü kétfelvonásos drámáját, amelyet már *Berlin*ben is adtak. Az előadás főszereplői: *Horváth* Gizella, *Margittai* Erzsi, *Nyilas* Mariska, *Boja* Mariska. *Baroti* Olga, *Rádai* Lili, *Baranyai* Mariska, *Füredi* Ibolya Livia *Barna* Mariska, *Rózsahegyi* Sári, *Szécsi* Rózsi, *Ligeti* Bella, *Diósi* Anna, *Kaczér* Margit. *Rózsa* Sándor *Némedi* Mátyás, *Nyilas* Kálmán, *Heltai* Aladár, *Vecsernyés* Andor. *Szabó* Gyula, *Horváth* Győző, *Bonyi* József, *Juhász* Jenő és az intézetnek régebben végzett két növendéke: *Dumai* Miklós és *Solti* Károly.

** **Gorkij darabja a Budai Nyári Szinházban.** A *Budai Nyári Szinház* legközelebbi ujdonsága Maxim *Gorkij*: *Éjjeli menedékhely* cimü szinműve lesz, melyből már folynak a próbák. A darabot *Kálnoki* Izor forditotta magyarra. *Krecsányi* igazgató, aki a darabot nagy ambicióval rendezi, a stilszerü diszleteket és butorokat részben a berlini előadás mintájára, részben fényképek, rajzok és egyéb adatok alapján készitteti. A szenzációs dráma bemutató előadása julius első napjaiban lesz. Holnap, csütörtökön, Urnapján délután félhelyárakkal *A szökött katona* népszinmü, este *Klo-Klo* cimü énekes bohózat kerül szinra.

** **Trilby reprize.** Du *Maurier* szenzációs szinművének *Trilby*-nek reprize iránt, amely holnap, csütörtökön lesz a *Vigszinházban*, élénk érdeklődés mutatkozik. A főszerepeket játszszák: *Varsányi, Fenyvesi, Hegedüs, Góth, Tapolczai, Szerémy, Balassa, Győző, Tanay.* Pénteken a *Dupont* kerül szinre, szombaton pedig az *Osztrigás Mucit* elevenitik fel.

** **Az Uránia-szinház vidéki körutja.** Az *Uránia*, mely a nemzeti müvelődés szolgálatában máris oly fontos hivatást teljesit, a fővárosi előadások befejeztével az ország nevezetesebb vidéki központjaiban kivánja tudományos és ismeretterjesztő munkásságát folytatni. Engedve a több helyről érkező felszólitásoknak, elhatározta, hogy *Hock* Jánosnak „Megváltó“ cimü remek darabját, amely müvészeti és irodalmi sikerével az egész fővárost hónapokon át gyönyörködtette, be fogja mutatni a vidék intelligens közönségének is. E nagyjontosságu kulturális cél előmozditására sikerült megnyerni a tudós szerzőt, hogy darabját néhány előkelő városban maga olvassa fel s országosan ismert páratlan szónoki előadásával fokozza az amugy is nagysikerü darab hatását. A tervbe vett körut egyelőre Miskolcz, Kassa Debreczen, Szatmár, Kolozsvár, Nagyvárad, Arad, Temesvár, Szabadka és Kecskemét városokat öleiné fel. A tudománynak nagy szolgálatot tevő akció elé már is élénk várakozással néz a közönség.

** **Szinpad és valóság.** *Bourbon* Alfonz király egy másodizigleni unokatestvére szerencsétlen spekulációk révén teljesen tönkrejutott és — mint *Madridból* jelentik — fölcsapott szinésznek. Junius másodikán lépett fel először a madridi Zarzuela-szinházban. Az első föllépésnél óriási érdeklődés kisérte a Bourbon-ivadékot, aki a *Nyomorultak* cimü drámában játszotta a főszerepet és nagy sikert aratott. Volt azonban egy jelenete, amelyikben derültséget keltett. Mikor a torlaszokon ezt kiáltotta: — *Utánam bajtársak! Le Lajos Fülöppel! Éljen a köztársaság!* — a közönség furcsának találta, hogy ezt éppen Lajos Fülöp egy rokona kiáltja, és óriási nevetés támadt a nézőtéren. Pedig ezt már nem a Bourbon-ivadék, hanem a szinész szavalta...

** **Városligeti Szinkör.** A városligeti nyári szinházban holnap, csütörtökön délután felére leszállitott helyárak mellett a *Goldstein Számit* adják *Gergely* Gizelával és *Gyöngyi* Izsóval a főszerepekben. Este fél 8 órakor a *Madarász* kerül szinre *Katonáné-Ottinger* Aranka vendégfellépével. Postás Milka szerepét *Feld* Olga, Adámot *Pintér* Imre játszszák. Pénteken *Fedák* Sári folytatja vendégjátékát a *Lotty ezredesei*ben.

** **Sztrájk a bécsi Burg-Szinházban.** A *bécsi Burg*-szinház szinpadi munkásai tegnap kimondták a sztrájkot. A sztrájk oka az, hogy a munkások eddig minden többlet-munkaóráért személyenkint *negyven fillér* külön dijazást kaptak, most az *udvari* szinház igazgatósága megtagadta tőlük ezt a külön dijjazást. A szinház munkásai az iparhatósághoz szándékoznak fordulni panaszukkal.

Nyilttér.

VÉRGYÓGYITÁS HEMOPATIA.

Ezen uj, eredeti gyógymód rendkivüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, sziv-, vese-, gyomor-,** bél- és hólyagbántalmak, sulyos **ideg-,** vér- és bőrbajokban Biztos védelem szélhüdés és elmezavar ellen. 15 év óta kiállett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapitójának és **egyedüli** képviselőjének, egyetemi tanárnak (Homopata) rendelőintézete van:

Dr. Kovács J.

Budapest, V., Váci-körut 18. szám a.

Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig.

Dijazott levélre válaszol. — Betegeket intézeten kivül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymód.

Budapesti mechanikai

ZANDER-gyógyintézet

Muzeum-körut 2. — Gyógy-gymnastika, orvosi massage. Forrólég-, szénsav- és fényfürdők. Néhány javalat: Elgörbülések, izületi és idegbántalmak, neurasthenia, álmatlanság, gyomor-, bélbajok, szivbetegségek, elhizás stb. ellen. Bővebb felvilágositást nyujt a prospektus.

Dr. Konried gyógyintézete Edlachban Reichenau mellett.

Elragadó, pormentes, széltől védett fekvés 600 m. a preini völgyben. Különleges intézet **szivbajokra, idegbajokra** és minden **étrendi** és **táplálási gyógymódra.** Legnagyobb kényelem. Prospektust küld **Dr. Konried Edlach.** Interurb. telefon Edlach Nr. 2.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztositó-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztositó-társasága.

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánfizetési kötelezettség nélkül. Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1902. december 31-én

1,981,516,483·42 frank.

Biztositási állomány 1902. december 31-én

6,958,093,587·09 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Károly-körut 26.

Első biztositó-intézet katonai szolgálat esetére

Ő cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt mint szövetkezet

Budapest, Váci-utca 34.

Fiugyermekek ellátása a védkötelezettség, illetve a nagykoruság idejére. Aggkori, özvegyijáradék és nyugdijbiztositás. — **Olcsó dijtételek, szabadelvü feltételek.**

Jelentékeny nyereségrészesedés, képviselők, utazók és főügynökök előnyösen alkalmaztatnak.

Biztositási állomány 45 millió korona.
Biztositási alapok 12 millió korona.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

MÜVÉSZET

☐ **Erzsébet királyné emlékszobra.** Az Erzsébet királyné emlékszobor-pályázat biráló-bizottságának tagjai *Ráth* György főrendiházi tag elnökkel az élükön ma befejezték a Mücsarnokban a pályamüvek magánjellegü tanulmányozását. A holnapi napon meg-

kezdődik a hivatalos szemle és birálat. A döntés előreláthatólag még e héten megtörténik. A zsüri tagjai ma délután megtekintették az országházat, majd az Orsz. Iparmüvészeti Muzeumban az Iparmüvészeti Társulat lakberendezési kiállitását, ahol *Ráth* György társulati elnök fogadta a vendégeket. Az Erzsébet-szoborpályázat külföldi jurorai: Bruno *Schmitz* berlini müépitész *Bartholdi* párisi és *Van der Stappen* brüsszeli szobrászok tiszteletére lakoma és estély volt ma a *Fészek* müvészek klubjában, ahol teljes számban jelentek meg a müvészvilág kitünőségei. Az ünnepelt müvészek közül *Bartholdi* és *Van der Stappen* feleségükkel vettek részt az estén. Ott voltak továbbá: *Ráth* György főrendiházi tag, a jury elnöke, *Radisics* Jenő miniszteri tanácsos, a jury előadója és a pályázó müvészek. Az első felköszöntőt *Jendrassik* Jenő, a *Fészek* elnöke mondta francia nyelven a nagynevü müvészekre, *Kann* Gyula épitőmüvész Bruno *Schmitzet*, a berlini mestert ünnepelte német nyelven. *Salamon* Ödön szellemes francia felköszöntőt mondott a külföldi mesterek feleségeire. Nagy lelkesedést keltett, amikor *Van der Stappenné magyar nyelven köszönte meg* a meleg ovációt. A külföldi mesterek mindenike remek beszédben adózott a magyar zseninek és a magyar müvészetnek, melynek kimagasló nyilvánulásait bámulják az Erzsébet-szoborpályázaton. A fényes estély, melynek müvészi rendezője *Tolnay* Ákos festőmüvész volt, késő éjjel ért véget.

□ **Pályázat iskolai történelmi festményekre.** A vallas- és közoktatásügyi miniszterium a magyar állampolgár-festőmüvészek között uj pályázatot hirdet történelmi festményekre. A pályázati feltételek, melyek minden tudnivalóról informálnak, a Mücsarnok titkári hivatalában tudhatók meg.

SPORT

⁂ **Kerékpár-verseny.** Urnapján a *Sport-Világ* szerkesztősége a csömöri-uti sporttelepen nagyszabásu meetinget rendez. A versenyen a magyar kerékpárosvilág legkiválóbb képviselői vesznek részt.

⁂ **Regatta.** A legérdekesebb sportünnepélyek egyike zajlik le fővárosunkban vasárnap délután a Margitszigeten. Az evezősök egész rata 32 hajóval szalí a vizre kilenc versenyszámban. Itt lesz a bécsi Normannen hirneves négyes csapata is amelyben Krammer, a vezérevezős, az idén is Bécsben elsőnek hozta be a távevezős-versenyen csapatát. A hazai egyesületek közül a Duna, Neptun, Nemzeti, Pannonia és Sirály fog indulni. A legélénkebbek az egyes számok, s a fiatalabb evezősnemzedék négyes versenyei, melyek mindegyikében öt-öt csapat áll az indító vörösz ászlaja elé. A versenydijak pompás csoportjából is kiemelkedik a fő- és székváros remek tiszteletdija, melyet evezőseink ez évben kaptak.

⁂ **Tekeverseny.** A bécsei lövészegylet 7-én tartotta megnyitó lövészetét. Ez alkalom mindig dijtekézéssel van összekötve, melynél az első dijat (10 korona aranyban) annak itélik oda, ki 45 dobás közül egyetlenegy dobást sem téveszt el vagyis 45 tiszta egyenes dobást csinál. E dij tizenkét év óta nem volt kiosztható, most azonban *Bogsch* Artur a 45 tiszta, bibátlan dobást megcsinálta és a dijat megnyerte.

⁂ **Bécsi lóversenyek.** Holnap ér véget a bécsi derby-meeting. Az utolsó nap programmja eléggé változatos. A Kisérleti verseny s a 10.000 koronás *Taurus-handicap* jelentősebb futamai. Jelöltjeink:

I. *Larina—Füged.*
II. *Hans Heiling—Ilonka.*
III. *Sunshine—Halupri—Rabulist.*
IV. (*Füged*)*—Beglerbeg—Oyster Bay.*
V. *Semper idem—Fertő—Kioto.*
VI. *Teraskier—Dréher-ist.*
VII. *Blockade—András.*

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A könyomatos önálló sajtótermék.** A magyar ujságirást igen közelről érintő ügyben döntött ma a Kuria. Arról volt szó, hogy a szerkesztőségek számára kövön sokszorositott hirforrás kézirat gyanánt szolgál-e vagy pedig önálló sajtótermék? Az ügy, amely a kérdést napirendre hozta, ismeretes. A Dragovics-lányok panaszára, kik női becsületüket látták megtámadva, a budapesti sajtóbiróság nemcsak a hirt közlő *Magyar Hiradó* cimü könyomatos lap tudósitóját itélte el, hanem mindazon lapok szerkesztőit és munkatársait is, akik a hirt átvették. Ezt az itéletet a tábla is jóváhagyta, pedig a közvádló azt az álláspontot foglalta el, hogy a könyomatos, mint hirforrás, kéziratnak tekintendő, s a közleményeiért egyedül felelős, nem pedig az a lap je, amely hirét lenyomatja. A Kuria e hó 4-én foglalkozott ezzel az érdekes ügygyel, s akkor dr. *Székely* Ferenc koronaügyész szintén azt vitatta, hogy a könyomatost kéziratnak kell tekinteni. A Kuria ma hirdette ki az itéletet, amely a vádlottak érdekében benyujtott semmiségi panaszokat elutasitja, tehát megerősiti az albiróságok itéletét. Az ivekre terjedő megokolásban kimondja a Kuria, hogy a *Magyar Hiradó önálló sajtótermék.* Elveti tehát a védőknek arra az alaki semmiségi okra alapitott panaszát, hogy a tábla nem hallgatott ki szakértőket. Ezeknek a kihallgatása a Kuria szerint nem volt kivánatos, mert ezt a biróság a sajtótörvényre támaszkodva, önállólag elbirálta. Alaki semmiségi ok tehát nem forog fönn. De el kellett utasitani a védőnek az elévülésre alapitott semmiségi panaszt is, mert a panaszosok három hónapon belül tettek följelentést. A többi vádlottak érdekében emelt semmiségi panaszt is el kellett utasitani, mert nemcsak a könyomatos lap tudósitója tartozik büntetőjogi felelősséggel, hanem ők is, mert a *Magyar Hiradó* önálló sajtótermék, mint ahogy az 1848. évi XVIII. törvénycikk meghatározza. Igy tehát felelősséggel tartozik a benne közlöttekért, tekintet nélkül arra, hogy más lapokban megjelent-e a közlemény, vagy sem? Elsősorban tehát ő felelős a közlöttekért. A többi vádlott cselekménye ugyancsak az idézett törvénycikk rendelkezése értelmében mindmegannyi külön büncselekmény. A Kuria ennélfogva a tábla okait elfogadja s a vádlottak összes semmiségi panaszát, mint alaptalanokat elutasitja. Feltünő, hogy a Kuria itéletében egy szóval sem reflektál a koronaügyésznek kérésére, hogy az ügy elvi jelentőségénél fogva a Kuria plenuma elé bocsáttassék majd döntvényhozatal céljából.

§§ **Magyar politika.** E cimen a mult esztendőben cikksorozat jelent meg a *Tribuna* cimü hirhedt dákoromán ujságban. Mindegyik cikk egy-egy kirohanás a magyar államiság ellen. Nyakatekert államjogi fejtegetések során oda konkludál, hogy Magyarországon a nemzetiségek a politikai jogokból ki vannak közösitve, ami a történeti fejlődésnek egyenes meghamisitása. Nézete szerint nincs *magyar igazságszolgáltatás* sem, mert hiszen a birságok nemcsak a magyar polgárok, hanem a nemzetiségek fölött is itélkeznek. A magyar alkotmány csak névleges; itt csak két párt van: a magyaroké és a nemzetiségké. A magyarok a legvérmesebb nacionalisták. Amde, ami nekik Kossuth, az nekünk — ugymond — Janku ... stb. A cikkekért az ügyészség nemzetiségi izgatás miatt vádat emelt. Szerzőül *Mohán* György nagyszebeni betüszedő jelentkezett, aki elvállalta a felelősséget. A pört a kolozsvári esküdtbiróság tárgyalta. Miután az esküdtek a hozzájuk intézett kérdésre *igennel* feleltek, a biróság *Mohánt* nemzetiségi izgatás miatt *nyolchónapi államjogházra és 1600 korona* pénzbüntetésre itélte. A vádlott semmiségi panaszát ma délelőtt tárgyalta a Kuria I. büntetőtanácsa *Kelemen* Mór elnöklete alatt, *Tarnai* János biró előadásában. A Kuria *Tassy* Pál koronaügyész-helyettes felszólalása után a semmiségi panaszt elutasitotta.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	**56—12**
Kiadóhivatal	**54—39**

TÁVIRATOK

Trieszt, junius 10. A városi tanács elhatározta, hogy nem nem vesz részt az urnapi körmenetben, mert a püspök a szláv egyesületeknek megengedte, hogy zászlóik alatt vonulhassanak ki.

Bécs, junius 10. A németalföldi királyné férje ma reggel a krajnai Rakikből inkognitóban ideérkezett és utját Hága felé folytatta.

A mazsola-monopólium.

Athén, junius 10. Az aprószőlő-monopólium kérdésében egyre tart a mozgalom. Pyrgos környékéről parasztok fegyveresen a városba vonultak és lármás tüntetést rendeztek, amennyiben fenyegetőzések közt a levegőbe lőldöztek. A kormány erélyes intézkedéseket tesz a rend helyreállitására.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, junius 10. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott *gabona* tiszavidéki 8·35—8·80, weisenburgi 8·05—8·45, marchfeldi 7·65—7·80 K.; *rozs* néhány fillérrel olcsóbb lett. *Tengeri*: 6·60—6·75 K; *zab*: 6·—6·50 K.

Bécs, junius 10. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a záriatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 661.75. Magyar hitelrészvény 730.—. Angol-Osztrák bank 273.50. Bécsi bank egyesület 481.75. Union bank 525.—. Länderbank 411.50 Osztrák-magyar államvasut részvény 677.75. Déli vasut 78.—. Elbavölgyi vasut 439.—. Eszaknyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 351.50. Rimamurányi vasmü 466.—. Alpesi bányarészvény 375.50. Májusi járadék 100.30. Magyar korona járadék 99.30. Török sorsjegyek 121.—. Német birodalmi márka 117.35—117.27. Napoleond'or 19.06.

Berlin, junius 10. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom:* 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 208.25. Osztrák-magyar államvasut 145.50. Déli vasut 13.25. Eszaknyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.20. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, junius 10. (*Záriat.*) Osztrák-magyar államvasut —.—. Uj török konzol 31.85. Egyptomi járadék 107.—. Osztrák Länderbank 438.—. Párisi bankrészvény 1120—. 3%-os francia járadék 98.47. 4% spanyol járadék 90.20. 3% uj törleszthető járadék —.—. Crédit foncier de France 1327. Alpesi bányarészvény —.—. 4% 1890. román kölcsön —.—. Görög kölcsön 222.—. Váltó Olaszországra % 1·16 pari. Váltó Amsterdamra 205.62. Váltó Brüsszelre % %. De Beers 540.50. Chartered 70.50. 5% bolgár kötelezvény 429.—. Magyar aranyjáradék 103.45. Déli vasut —.—. Váltó Londonra 251.75. Osztrák aranyjáradék 104.30. Török sorsjegy 129.25. Meridional vasut —.—. 4% olasz járadék 103.50 Ottomanbank 606 — 3½%-os francia járadék 695.—. Osztrák földhitelintézet —.— Déli vasuti elsőbbségi kötvény 331.—. 4%-os 1896. román kölcsön 87.05. Dohányrészvény 382.—. Váltó Bécsre 103.93. Váltó német piacokra 121.93. Rio 11.66. East Rand 174.—. Randfontein 69.75. Magyar Jelzálogbank 559.—. Az irányzat szabálytalan.

New-Yorx, junius 10. (*Terménytőzsde.*) (*Záriat.*) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 12.50 (12.60). juniusra 12.— (12.11). Szeptemberre 10.64 (10.55). New-Orleansban helyben 12.7/16 (12.5/16). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55). Stand white Philadelphiában 8.50 (8.50). Raffined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsir:* Western steam 9.15 (9.15). Rohe és Brothers 9.15 (9.15). — *Tengeri* irányzata engedő. — Juniusra —.— (—.—). — Juliusra 56.1/4 (56.1/4). — Szept.-re 54.1/8 (53.7/8). — *Buza* irányzata engedő. Piros őszi helyben 85½ (85.—). — Juniusra —.— (—.—). — Jul.-ra 81.1/2 (81.1/4) — Szept.-re 77.3/4 (77.5/8). — Dec.-re 78.7/8 (78.7/8). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.1/8 (5.1/8). — Juniusra 3 65 (3.65). Szept.-re 3.90 (3.85). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3 10—3.20 (3.10—3 20). *Cukor:* 3.1/8 (3.1/8). *Ón:* 28.——28 25 (28.——28.25). *Rés:* 14.50—14.75 (14.55—14.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, junius 10. (*Terménytőzsde.*) (*Záriat.*) *Buza* irányzata engedő. Juniusra —.— (—.—). —. Juliusra 75.5/8 (75.5/8). — *Tengeri* irányzata engedő. — Jul.-ra 48.1/4 (47.7/8). — *Zsir:* Jul.-ra 8 87 (8.85). Okt.-re 9.— (8 95). — *Szalonna* short clear 9.68 (9.68). — *Sertéshus:* Juliusra 17.— (16.95). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

ÚTMUTATÓ.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ: VI., Andrássy-ut 5. Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye: IV., Ferencziek-tere 4. Kézi zálogüzletek: IV. Károly-körut 18.; IV., Ferencziek-tere 4. Irányi-utca sarok; VII., Király-utca 57.; VIII., József-körut 2.; Üllői-ut 6. sz.

EsőLeánykiházasitási Egylet m. sz. Leány- és fiubiztositó-intézet, Budapest, VI., Terez-körut 40—42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyona 1901. december 31-én 7.874.385·14 korona. Eddig kifizetett biztositott tőke több mint 6,856472·84 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb dijtételek mellett 1000 koronát tól korlátlan összegig biztosithatók.

Napirend.

Naptár. Csütörtök, junius 11. — Római-katholikus: Urnapja. — Protestáns: Barnabás. — Görög-orosz: (május 29.) Teodozia. — Zsidó: Sivan 16. — Nap kél: 3 óra 17 perckor. — Nyugszik: 7 óra 40 perckor. — Hold kél: 8 óra 29 perckor este. — Nyugszik: 5 óra 5 perckor reggel.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Állat- és ásványtár. Nyitva 9 órától 1 óráig.

A Nemzeti Szalon kiállitása nyitva délelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődij 50 fillér.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig.

Közlekedési Muzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-től 12 óráig és 3—6 óráig.

A földtani intézet museuma (Stefánia-ut 14.) nyitva 10 órától 1-ig. Belépődij nincs.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig.

Akadémiai könyvtár zárva.

Muzeumi könyvtár zárva.

Az aquincumi ásatások és muzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekü vasut a Pálfiy-térről.

A fővárosi könyvtár (Károly-körut 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Egyetemi fürdőszkert az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 3 órától 8 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakosó-osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténetgyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti ipar csarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váczi-körut 32. szám alatt.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Csütörtök, 1903. junius hó 11-én.
Dippel András vendégfelléptével.

Aida.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét irta Verdi. Szövegét szerzette Ghislanzoni.

Személyek:

A király	Kornai	Ramphis	Szendrői
Amneris	Flattné	Amonasro	Mihályi
Aida	Krammer	Küldött	Szemere
Radames	Dippel	Főpapné	Palóczyné

Kezdete 7½ órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Csütörtök, 1903. junius hó 11-én.

A titok.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Wolf Pierre. Forditotta: Fái J. Béla.

Személyek:

Jauvenel	Ujházi	Trévoux	Náday
Jauvenel-né	Rákosi	Langeacné	Helvey
Henry	Dezső	Geneviéve	Paulay
Santenayné	Lánczy	Marie	Ligeti

Kezdete 7½ órakor.

VIGSZINHAZ.

Csütörtök, 1903. junius hó 11-én.

Trilby.

Szinmü 4 felvonásban. Georges du Maurier után irta Paul M. Potter. Forditotta Fáy J. Béla.

Trilby	Varsányi	Gecko	Győző
Talbot	Góth	Vinardné	Makróczy
Alister	Balassa	Antony	Rónaszéki
Bagot	Tapolczai	Lorimer	Bárdi
Rochemártel	Szerémy	Thomas Bagot	Hegedüs
Lafarce	Tanay	Mrs. Bagot	Hunyadi
Svengali	Fenyvesi	Kaw	Kazaliczky

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Csütörtök, 1903. junius hó 11-én.
Délután ½3 órakor mérsékelt helyárakkal:
Fedák Sári m. v. A karszemélyzet javára.

San-Toy.

Khinai daljáték 3 felvonásb. Irták Edward Morton. Harry Greenbank és Adrian Ross. Forditották Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerz. Sidney Jones.

Személyek:

George Preston	Delli	Jung-Si	Tallián
Poppy, leánya	Harmath	Mi-Kui	Margitai
Bobbie, fia	Raskó	Szin	Nagy
Dudley	Kápolnai	Pin-Szing	Mátrai
Yen-Ho	Nyáray	Szi-Kiang	Kiss
San-Toy	Fedák	Hu-Ju	Kaposi
Csu-Li	Kovács	Khinai császár	Ujvári
Benson	Szirmai	Szing-Hi	Szilágyi

Este:
Rózsa Lili vendégfelléptével.

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonasban. Irták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J.

Személyek:

A királynő	Baláza	Tánemester	Ujvári
György, fia	Rózsa	Tom bátya	Szerdahelyi
Viktória	Dóry	Annie, lánya	Harmath
Lancaster	Pázmán	Plumpudding	Nyárai
Pompoinus	Kovács M.	Gipsy	Kiss
Hopmester	Solymosi	Pickvick	Parányi

Kezdete 7½ órakor.

Ős-Budavára

Nyitva d. u. 3 órától reggeli 4 óráig
Ma, csütörtökön, junius 11-én
Fényes kivilágitás.
Nagy népünnepély.
Az aranyhaju leány
kivételesen délután és este is fellép.
A nagy varieté-szinpadon az uj juniusi müsor:
The Saphos, Littke Carlsen, Miss Ravensberg, Rosa Rendel stb. stb.
Két előadás.
Folies Comiques
uj magyar bohózat és **Steinhardt** föllépte. Két előadás.
A szabad területen
D'ORVILLE testvérpár
a vakmerő légtornászok kétszer lépnek fel. Ezenkivül egyéb, szenzációs mutatványok. **TOMBOLA.**
— Belépő díj 60 fillér. —
Kedvezményes jegyek a városi tőzsdékben kaphatók.

3.95 ért egy finom metszett üvegkészlet, mely a következő 41 darabból áll és p.: 12 drb vizes-, 12 boros-, 6 likőrös-pohár, 1 vizes-, 1 borosüveg, 1 likőrpalack, 1 csemegetál, 6 csemegetányér és 1 gyümölcs-állvány. Legfinomabb kivitelben 1 frttal drágább. Meg nem felelő áru visszavétetik, a pénz visszafizettetik. Ládáért 30 kr. számittatik fel. Rendelésnél a vasuti állomás megjelölése. Böhm J., Budapest. VI., Hunyady-tér 1. szám.

Siófok

Budapesttől 2½ órányira, a déli vasut mentén. Vasuti és hajóállomás, posta, távirda és telefon.

BALATON-fürdő
Nyaralásra és kirándulásra a legajánlatosabb hely.

Megnyitás junius 10-én

olcsó menettérti jegyek május és szetember hónapokban. A Budapestről (déli vasut) d. u. 5 óra 25 p.-kor és Siófokról reggel 6 óra 45 p.-kor induló fürdővonatok személyvonali díjszabással közlekednek. Junius és augusztus hónapokban vasár- és ünnepnapokon külön vonatok rendkivül mérsékelt menetjegyekkel. Magasan feltöltött egészséges terület, ment minden süppedéstől kitünő fürdő, bársonyfinom talajjal és pompás idegedző hullámveréssel. Modern kényelmü 3 szálló vizvezetékkel és villanyvilágitással.

A vendéglő és kávéház házi kezelésben à la Carte és napi 5—7 koronás penziószerü étkezések. Gyönyörü park, parti sétány és fenyves. Előidény junius hó a szobáraknál 40 százalék engedménynyel. Felvilágositással, prospektusokkal, készségtel szolgál a **fürdőigazgatóság Siófokon és május hó 31-ig Budapest, V. Arpád-utca 11. I.**

LIPIK Szlavóniában, I. rendü fürdőhely

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a kontinensen.

A lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át). Azonkivül Pakrac-Lipik déli vasut állomása (Zónatarifa).

Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel.

Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és étterem, nagyszabásu park, fedett sétány, térzene kitünő gyógyszállodák, katonatiszti gyógyház, gyermek-szanatórium, pompásan berendezett fürdőépületek, villamos világitás.

Felülmulhatlan hatásu **gyomor-, bél-, és gégehurutnál, köszvény és csuzos bajoknál, ischiásnál, csontbajoknál,** mindennemü **hurutos bántalmaknál,** valamint minden **mirigy- és vérbetegségnél.**

A fürdőidény alatt 8 kiváló orvos rendel.

Lipiki hévviz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá **Édeskuty L.** cégtől Budapesten, valamint ifj. **Ungar S.** cégtől Bécsben.

Lipiki forrássó közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelhető. — Bővebb felvilágositással szolgál

a fürdőigazgatóság.

Ischias, köszvény, rheuma, csonttörések
és ezek **utóbajai** ellen **biztos gyógyulást** nyujtanak
Herkules-fürdő
világhirü **Kéndus- és sós-melegforrásai.**
Felséges tartózkodás a délmagyarországi Kárpátok ózondus hegyi levegőjében. — Legnagyobb kényelem. Mérsékelt árak. — Igen érdekes fürdőközönség. — Kitünő vasuti összeköttetés. — **Prospektust ingyen küld az igazgatóság.**

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.
Köszvény-, csuz-, ischias-, exsudatok-nál
orvosilag első helyen ajánlva.
Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Semler J.

posztókereskedő cs. és kir. udv. szállitó
BUDAPEST,
V., Bécsi- és Deák Ferenc-utca sarkán.

Ajánlja a tavaszi idényre legelőkelőbb angol ujdonságát
„Colored Knicker Sport"
férfi- és női ruhákra, valamint a célszerü **paletotszöveteket** (Overcoat sans doublure) a legujabb divatszinekben. — **Minták kivánatra ingyen.**

Minden háziasszony
üdvözölhető, aki az egészség, takarékosság és jóizre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávét használja.
Kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerüen »maláta kávét«, hanem mindég határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávét, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagolásban fogadja el!

BRONC-CSILLÁRGYÁR

légszesz-, villam- és acetylen-világitásra
Telefon Union 11—04.
STERN, MERKEL és TÁRSAI
BETÉTI-TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., Szerecsen-utca 35. szám.

Nagy raktár kész csillárokban ismert szolid kivitelben, a legolcsóbb gyári árak mellett minden stiluban.

INGATLAN- okra évi 4 százalékra szavaztat meg
JELZÁLOG- kölcsönt a helyszinén megállapitott
FORGALMI- érték 75%-ig a Gurré Ferenc-féle
INTÉZET, Budapest, VI., Váczi-körut 39. szám.

MELOCCO PÉTER

cementárugyár és betonépitkezési vállalat

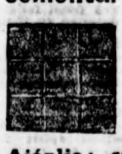

Budapest, VI., Dévai-u. 21.
Fióktelepek:
DEBRECEN, GYŐR, TEMESVÁR.

Ajánlja: saját gyártmányu, igen szép velencei és szabad. római márványmozaiklapjait, karmantyus, géppel gyártott szab. betoncsöveit, működ. üregezett cement- és fősz-válaszfalait s egyéb a cementszakmába vágó gyártmányait.

Kivitelre elvállal: vasbeton-, födémszerkezeti-, Monier és Rabitz-munkákat, burkoló-, csatornazási-munkákat, átereszeket, turbinatelepeket, beton- és vasbetonhidak készitését „Hennebique"-rendszer szerint

Költségvetések, árjegyzékek, tervek ingyen és bérmentve.

Szinházak heti müsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Péntek	Nincs előadás	Constantin abbé	Dupont	A cigánybáró	A drótostót
Szombat	Rajna kincse	Aranyember	Osztrigás Mici	Rip-Rip	A drótostót
d. u. Vasárnap					

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből **4 fillér. Vastagabb betükből 8 fillér.**

Szerkesztőségi telefon-szám: **56—12.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal **VIII., Kerepesi-ut 25. szám.**

Kiadóhivatali telefon-szám: **54—39.**

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Édes.
Drága életem! Ma mindenesetre jelzett helyen várlak. Veszélytelen és kis jóakarattal nem volna nehéz. Óvatos leszek. Ha mégsem, szivesen megyek kedden délután szeptemberi helyre előre, ha negyedháromkor utánam jösz. Várom végleges válaszodat. Igaz érzéssel százezerszer csókol hüségesed. 15498

Házasság
céljából több száz ur és hölgy, helybeli és vidéki van előjegyzésben. Keresztény hölgyek kéretnek jelentkezni a legmagasabb körig. Szigoru titoktartás, utólagos dijazással. Válaszbélyeg kéretik. Polacsek, VII., Vas-utca 3. 15341

KERESLET.

Nagyobb szabásu
gőzüzemü erdei iparvasút üzemvezetéséhez több évi gyakorlattal biró okleveles mérnök keresteik. Ajánlatok „G. G. J." jelige alatt a kiadóhivatalhoz intézendők. 2239

Egy urasági inas,
ki a magyar és német nyelvet tökéletesen birja, érti alaposan a szobák takaritását, ügyes szervirozó, jó és hosszas bizonyitványokat tud felmutatni, csinos külsejü és ügyes modorral bir, 25—30 év körül, nőtlen kerestetik egy uriházba, hol a fizetés mellett nagyon szép mellékjövedelme van. Leveleket a kiadó „Mellékjövedelem" cimen továbbit. 4659

Elárusitónői
vagy pénztárosnői állást keres szerény feltételek mellett fiatal, csinos és intelligens urileány, ki már elárusitónői minőségben hosszabb ideig alkalmazva volt. Szükség esetében óvadékkal is rendelkezik. Szives ajánlatok „Intelligens" jeligével a kiadóhivatal továbbit. 6046

Óvadékképes
keresk. akadémiát végzett 27 éves fiatalember a délutáni órákra pénztárnoki, könyvelői vagy hasonló állást keres. Ajánlatok „Törekvő" jeligével a lap kiadójába kéretnek. 6920

Egy 35—40 év
körüli komoly nő, ki a házvezetést, szabást, varrást és fésüléshez ért, egy előkelő háznál azonnal felvétetik, ugyanott egy mindenes leány is felvétetik. Cim: Kigyó-utca 5. Clotild-palota I. em.

Elegáns lakást
keresek augusztus 1-ére a New-York kávéház környékén. Lehet vagy egy nagy szoba, vagy esetleg két szoba. Fontos, hogy a berendezés izléses s a lakás tiszta legyen. Árral s pontos cimmel megjelölt ajánlatokat „H. M." jelzéssel a kiadóhivatalba kérek.

Boroshordók
150—300 hektoliteresek, megvételre kerestetnek. Ajánlatok árral „Boroshordó 24963." jeligével **Schwarz József** hirdetési irodájába, Marokkai-utca intézendők. 15499

Kerestetik
egy két ügyes aljvarrónő azonnali belépésre. Szent-király-utca 22. II. 26. Ugyanott elegáns toilettek mintaszerüen készittetnek.

Zongoratanár
lelkiismeretes kerestetik. Ajánlatokat csakis irásbelileg B. A. cimére Aggteleky-u. 11. fszt 5. 6840

Fizetek legmagasabb
árban használt férfiruhákat szőrmeárukat fehérnemüt stb. Singer Márkus, Lujza-utca 3. 15470

Pénzbeszedői
vagy hasonló bizalmi állást keres óvadékkal rendelkező, tisztességes fiatalember, kinek kitünő bizonyitványai vannak. Czim. VIII., Nagyfuvaros utca 4. I. em. 3. G. J.

Kereskedelmit
kitünően végzett fiatalember egy nagyobb helybeli vagy vidéki **pénzintézetnél** gyakornoki állást **szerény igényekkel** azonnali belépésre keres. Megjegyeztetik, hogy az illető már pénzintézetben alkalmazva volt és jó bizonyitványt bir felmutatni. Szives megkereséseket „M. J." jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 6890

Házvezetőnőnek
ajánlkozik fiatal özvegy izr. nő, ki ily minőségben már huzamosabb ideig alkalmazva volt és a háztartás minden ágában jártas szives megkereséseket „B. F." jelige alatt e lap kiadóhivatalába kér.

Csemegeüzletben
elárusitónői vagy pénztárosnői állásba ajánlkozik fiatal, csinos és intelligens urileány. Szives ajánlatok „Elárusitónő" jeligével a kiadóba kéretnek. 6840

Fizetek
300 koronát annak, ki biztositótársaság vagy pénzintézetnél, lapkiadóhivatalban vagy fogyasztási adókezelésnél, mint **tisztviselő, számtiszt, ellenőr, felügyelő, hivatalnok,** uradalmaknál, mint **irnok,** vagy **pénztárnok,** gyári-iparvállalatnál vagy építkezésnél mint **felügyelő, pénzkezelő,** malomban vagy nagykereskedésben mint **pénztárnok, pénzbeszedő** vagy **bizalmi férfiu** szerény javadalmazás mellett Budapesten vagy bárhol az országban számomra állást szerezni tud. A magyar és német nyelvet szóban és irásban birom és érettségi bizonyitványnyal rendelkezem. Értesitést kérek e lap kiadóhivatalához „**Szerencse fel**" jelige alatt. Titoktartás biztositva.

Egy középkoru
szoabány, ki a szabás és varrásban jártas azonnal felvétetik. Cim a kiadóban, ugyanott egy mindenes is felvétetik.

Kerestetik
ügyes, perfect gép- és gyorsiró, ki jól számolni is tud. Ajánlatok fizetési igényekkel „K. A." jel alatt a kiadóba kéretnek.

KINÁLAT.

Jóforgalmu
vendéglő melyben három iparos egylet van, napi forgalma 80. 90 kor. vezetés képtelenség miatt sürgősen eladó. megtudható a kiadóhivatalba ügynökök kizárva. 15474

Cimbalom pedálos
minden elfogadható árért eladó. Freud kerékpárüzlet. Budapest, Nagydiófa-utca 1.

Eladó
olcsón egy nagy index 45 cm. hosszu, 30 cm. magas 500—600 lapból álló vastag szatinirozott és vonalzott könyv. 6890

Telek
Óbudán, a Táborhegyen egy 1000 négyszögöl területü gyümölcsös, igen jutányos árban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6436

Váltókölcsönt
államhivatalnokok, városi hivatalnokok, katonatisztek részére 100—1000 koronáig, rövid időtartamra **rögtön folyósit.** Törlesztési kölcsönt előnyösen lebonyolít. Guttmann bankképviselete, Kerepesi-ut 54. 15494

Mindenes leány
ajánlkozik cselédnek. Talján Etelka, Bajnok-utca 31. fsz. 10. 6840

Párisi
modell-kalapok junius 20-ig megtekinthetők és nagyon olcsón eladók Mdme Jeanne V., Zoltán-utca 13. II. 2. 4775

Egy igen ügyes
maseurnő és hidegvizgyógykezelőnő, ki a szakmájában nagy gyakorlattal bir, ajánlkozik privát házakhoz. Cime Dob-utca 109, II. em. 20 Gross Fánny.

3 darab
teljesen uj réz álló légszesz lámpa felszerelve, továbbá 1 drb kétágu uj s felszerelt légszesz lámpa eladó. Bővebbet a kiadóban. 6482

Mérlegképes
könyvvezető elvállal óránkénti időre üzleti könyvek vezetését, ujak bevezetését, mérleg készitéseket, rovancsolásokat mérsékelt dijazásért, bizalmi egyén, kitünő ajánlatokkal. Cim: **Gy. B. VII., Aréna-ut 9. I. 4.** 6960

Pergetett
akácmézet vesz méltányos árban, árajánlatot mintával kér Konkoly Elemér Rákoscsaba. 15492

Igen szépen
butorozott alkovos szoba konyhával stb együtt fiatal párnak vagy más reflektáns részére azonnalra is olcsón kiadó. Bővebbet Dohány-utca 74. a házmesternél. 7960

Rheuma—Köszvény
bámulatos biztos hatású gyógyszeréről leirást ingyen küld Nagy gyógyszertára, Egerben. 2240

Eladó!
Egy egyemeletes szálloda, vendéglő és korcsma kerttel és minden hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt, egy nagyobb vidéki városban, ahol mindenféle hivatalok, biróságok, országos és hetivásárok vannak a városnak óriási vidéke van, ügynökök kizárva. Csakis komoly vevőknek ad bővebb felvilágositást „K. M." jelige alatt a kiadóhivatal. 4068

Boroshordók,
csak egyszer használtak, 1903. hitelesitéssel **és teljes uj hordók** minden nagyságban olcsón eladók. **Klein, Rombach-u. 6.** 6480

Dijnok.
A homonnai kir. járásbiróságnál 2—3 korona napidijjal javadalmazott tkvi átalakitó dijnok kerestetik. Ajánlkozók bővebbet a Bpesti Közlöny jun. 7-iki számában olvashatnak. 1004

Gazdasági segédet
1000 korona évi fizetéssel, lakással együtt keres a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet. Ajánlati részleteket lásd a „Budapesti Közlöny" junius 9-iki számában. 1011

Fogházfelügyelői
állás 1000 korona évi fizetéssel és természetbeni lakással a deési m. kir. tszéknél. Bővebb részletek a „Bpesti Közlöny" junius 9-iki számában. 1009

Utmesteri állás
Brassó vármegyében 1000 korona fizetés, 60 korona lakbér, 380 korona uti átalány. Bővebb részletek a Budapesti Közlöny jun. 9-iki számában. 1007

Cimbalom-müvésznő
nyári hónapokra vidéki uricsaládokhoz ajánlja magát szerény feltételek mellett. Ajánlatok „Szerény" jeligével a kiadóhivatalba kéretnek. 15488

Adóhivatali ellenőr
a budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság kerületében, évi 1600 korona fizetéssel és megfelelő lakpénzzel. Bővebb részletek a „Budapesti Közlöny" f. hó 9-iki számában. 1008

Adóhivatali
dijtalan gyakornoki állás betöltés alá kerülven a Sepsi-Szt.-Györgyi m. kir. adóhivatalnál. Feltételek a „Budapesti Közlöny"-ben (jun. 9. sz.) láthatók. 1005

Fogházfelügyelői
állás a zalaegerszegi kir. tvszki fogháznál, 1000 korona fizetés, 360 kor. lakpénzzel vagy természetbeni lakás. Pályázni óhajtók bővebbet olvashatnak a Budapesti Közlöny junius 3-iki számában. 1010

Hivatalszolgai állás
üresedett meg a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségénél, 600 korona évi fizetés, 240 korona lakbér és a szolgálati ruházat élvezete. Bővebbet a „Budapesti Közlöny" junius 10-iki számában. 1012

Rendőri állás
Sopron sz. kir. városnál, 600 kor. fizetés, 140 korona lakbér, ruhailletmény 24 korona csizmapénz és 40 kor. pótlék. Bővebb a „Bpesti Közlöny" jun. 10-iki számban. 1013

Paszket-kocsi
jókarban, jutányosan eladó VI. Teréz-körut 38.

Tisztességes asszony
takaritásért lakást vállal magányos urnál vagy urnőnél. Elemér-utca 36. I. 19. 6455

Eladó urilak Kispesten,
a fővárostól 10 percnyi távolságban, kényelmes közlekedés, tehermentes, az urilak áll: 3 szoba, konyha, éléskamra, fürdő- és előszoba, nagy kert nemes gyümölcsfákkal és szőlőültetéssel, hivatalnokoknak nagyon alkalmas, kedvező fizetési feltételekkel azonnal eladó. Bővebbet Kájel János Kispest, Báthory-utca 12.

Fodrászüzlet,
40 év óta fennáll, jóforgalmu, 60 előfizető, olcsó házbér, jutányos áron eladó. Cim VII. ker., Kisdiófa-utca 7. Farkas S.

Olcsón eladó
egy fényezett kredenc, kis szalon-garnitura, ágy éjjeli szekrénynyel. Cim: Eötvös-utca 1. szám, III. emelet 33.

Kosárfonatu
karszék, kerti asztal hat székkel s egy pohárszék (kredenc), mely mint könyv vagy orvosi müszer-szekrény is használható, olcsón eladó. Cim: Eötvös-utca 1. szám III. em. 33. Ugyanott egy butorozott szoba különbejárattal, légszeszvilágitással, egy ur részére azonnal kiadó. 4774

Cipészüzlet.
[illegible] és jó rendelőkörrel más vállalat miatt **minden elfogadható áron azonnal eladó. Stáhly-utca 5. szám.** 6870

Kitünő szabásu
ruhákat készit szakmájában tökéletes szabónő. Vidéki megrendeléseket is elvállal. Legszebb toilettek s háziruhák 5 frttól feljebb. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

12 lóerejü
gázmótor keveset használt kitünő állapotban olcsón eladó. VI. Dalnok-utca 26.

A Császárfürdő
közelében olcsón eladó egy ujonnan épült kisebb földszintes bérház, melyen 12000 korona amortizatiós teher van. Vételhez néhány ezer korona szükséges. Részletes felvilágositás a kiadóban adatik. 6420

Angol, francia
vagy **németet** alaposan tanitja egy tapasztalt magyar nyelvmester, ki tanulmányait külföldön végezte. Sikeres módszer. Kitünő ajánlatok. Lakás: **Gáspár Bernát, VI. Vörösmarty-u. 51/A., 21. ajtó.**

Vendéglő
a Belváros egyik legrégibb és kisebbszerü üzlete, mely naponta 80 koronán felüli forgalmat csinál, éventei bére csak 1400 korona, **szép kerthelyiséggel, vidékre elköltözés** miatt sürgősen 1400 koronáért eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájánál, Rökk Szilárd-utca 22.

Fürdőtelep
és savanyu vizü vasas ásványvizforrás eladó, Felső-Magyarország egyik nagyobb városában, a város kellő közepén, 1800 négyszögöles területen, mely gyönyörüen befásitva (ősfákkal), szép kerthelyiséggel, sétánynyal, maga a fürdőház áll 18 fürdőszobából és 7 darab teljesen berendezett vendégszobából, továbbá egy für öház kazánnal, egy Worthington-féle szivattyu-géppel és összes teljes fölszereléséből, azonkivül egy nagy kocsiszin istállóval, továbbá az utcára nyiló nagy vendéglői házból 4 nagy helyiséggel, maga a fürdő jövedelmez évente 5000 forintot s a vendéglő 2500 forintot, potom 50.000 forintért eladó, melyen teherként rajt maradhat 14.000 frt, a fürdőtelep és ásványvizforrás bérbe is adó, teljesen felszerelve, évi 5000 forintért avagy egyedül a vendéglő is bérbeadó külön évi 1500 forintért. **A savanyu és vasas ásványviz forrása egyedül megér 50.000 forintot, mert az ásványviz forrásból könnyen, mindenféle kockáztatás és fáradság kizárásával, évente legkevesebb 10.000 forint hasznot kivenni lehetne** annak, ki a legcsekélyebb élelmességgel és ehhez szükséglendő tőkével rendelkezik. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Kávémérés,
Budapest legrégibb és legjobbmenetelü üzleteinek egyike, Soroksári uton, naponta tiz korona tiszta jövedelemmel, olcsó házbérrel, 350 forintért sürgősen eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában Rökk Szilárd-utca 22.

Rákos-Keresztur
nyaralótelepen, a Deák-utcában 548 □-öles területen, egy kis nyári lakásul használható házacska, áll 1 szoba, konyha és verandából, mely az idén épült, cseréppel fedve, azonnal 2500 forintért eladó, a telek gyümölcsfákkal van beültetve. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, Rökk Szilárd-u. 22.

Szőllő
Í éteri pusztán 2 darabban mindegyike 375—375 □ öles saroktelken ültetve 4 éve termő egyenként is négyzetenként 1 frt 70 krajcárjával eladó, azonkivül ugyanott egy üres saroktelek 420 □ ölnyi 1 frt 40 krajcárjával eladó. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Vendéglő
főváros közelében lévő nagyobb mezővárosban, melyet tulajdonos 8 éve bir már és áll 3 vendégszoba, vendéglői és kávéházi helyiségből és a vendéglős lakásából évi bére 650 forint, tulajdonos betegsége miatt 2500 forintért eladó. Ezen üzlet tényként 150 hecto bort és 160 hecto sört mér ki és naponta 40 ebéd előfizetője van. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában, Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Telek
Rákos-Szent-Mihályon az Ehmann-telepen Anna-utcában 638 □-öles sarok, bekeritetlen, négyzetölenként 11 koronájával eladó. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Ház Kőbányán
640 □-öles területen mely áll 6 szoba, 5 konyha, 4 speisz, pince, istálló kocsiszin veteményeskertből; régi épület cseréppel fedett 19.000 forintért eladó, melyen 3000 forint teher van. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodája Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Ügyes cimbalom-tanitónő,
ki havi 12 koronáért hetenként három órát adva kezdőt tanitana, kerestetik. Értekezhetni hétfőn délelőtt II., Batthyány-utca 49, 18. ajtó.

Ki zongorázni
gyorsan és alaposan akar olcsó tandijért megtanulni, az irjon levelet „**Zenetanár 50**" jelige alatt a kiadóhivatalba. 15493

Szabóné
ügyes, a legkomplikáltabb toilletteket is bámulatos olcsó árért elegánsan és izléssel készit saját lakásán vagy uriházhoz is eljár. Vidéki megrendelésekhez a pontos aljmérték és egy derék beküldése után készitek mindennemü toilletteket. Átalakitásokat és gyermekruhák készitését elvállalja Lederer Lipótné, VI., Szabolcs-utca 30. 29. II.

Zongorajátszó
ajánlja magát estélyekre, házimulatságokra (tánczene). Cim: Kerepesi-ut 60. I. em. 16. 6490

Gyakran
bizonytalanság fogja el az embereket, ha arról van szó, mi volna a legcélszerübb arra, hogy gazdasági viszonyunkat előnyösen változtassuk meg. Legyen az azon esetekben, ha valamit venni vagy eladni, bérelni vagy bérbeadni, legyen az bár birtok, bérház v. telek. Pénzkölcsönvétel vagy pénzkölcsönadás vagy jelzálogkölcsön. Eladása vagy beszerzése régiségek és ritkaságoknak. gyüjteményeknek Eladása vagy megvétele jóforgalmu üzleteknek tan- vagy más intézeteknek, szakiskoláknak és részesedések jól jövedelmező vállalatoknál. Ily és ehhez hasonló esetekben, **biztos és gyors** eredményt, a „Budapesti Napló **„apróhirdetései"** nyujtanak.

Kerékpárok
és alkatrészek még eddig nem létező árban uj kerékpár 60 frt, használt 25., külsőgumm 3.25, belső 1.90. Acetilén lámpa 2, olajlámpa 1., lánc kerekre 1.60, ról lánc 1.90, egy pár angol king pedál 1.40, nyereg 1.90 frttól feljebb, javitásokat, zománcozásokat, nikkelezéseket olcsón, gyorsan és pontosan készitek. Ujonnan megjelent nagy képes árjegyzéket ingyen küldök. Freud, kerékpárvétel, eladás, beraktározás és javitó üzlete, Budapest, Nagydiófa-utca 1. (Kerepesi-ut mellett).

Gőzcséplő készletek
Államvasuti nyolc, államvasuti hat, Schuttleworth hat, Robey és Schuttleworth négy, Gazdasági négy, Hoffhers kettőfél lóerejüek használt, de kifogástalan karban olcsó árban, kedvező fizetési feltételek mellett teljes jó állással szállittatnak Szücs Ödön által Baján.

4 darab
használt 1 águ asztali légszesz lámpa olcsón eladó. Bővebbet a kiadóban. 6480

KIADÓ SZOBÁK

Igen szépen
és elegánsan butorozott utcai alkovos szalon, konyhával együtt, fiatal párnak igen alkalmas, azonnal olcsón kiadó. Bővebbet: Dohány-utca 74., a házfelügyelőnél. 7980

Balaton-Berény
fürdőben 4 koronáért, türödhetik a legnagyobb család egész nyáron. Lakás élelmezés olcsó. Állandó fürdővendég 1902-ben 1400. Felvilágositással szolgál Fürdőegylet. 2303

Kiadó szoba.
Csinosan butorozott tiszta világos és teljesen töregmentes szoba teljesen külön bejárattal a lépcsőházból intelligens gyermektelen családnál azonnal kiadó. Kerepesi-ut 34. III. 27. 6959

Balatonra
kirándulók megtekinthetik Balaton legszebb partján Lellén (v. á.) Pazich Ilonánál 2, 3—5 szobás nyárra kibérelhető butorozott villáit.

Nyaralók
kiadók, 2 szoba s konyha a nyári idényre 200 koronáért. Bővebbet: Pettinger János, Rack János, Kümmel József Bunth András, Augusztin József, Jankovics György, Schneider Fallenbüchel Mátyás Törökbálinton.

3 szoba
s 2 konyhából álló nyári lakások Törökbálinton a nyári idényre 260 koronáért bérbeadók, bővebbet: Joszt József, Wittinger Mátyás, Feszl János Törökbálint.

Budakeszi
Virágvölgy 250 ház szám alatt (közvetlen az erdő közelében) 6 szoba, 2 konyha, 2 veranda, tágas gyümölcskerttel. **Virágvölgy** 253. házsz. 3 szoba, 1 konyha, 1 veranda, 1 pince, gyümölcsöskerttel. **Erdő-utca** 258. házsz. 5 szoba 2 konyha, 1 pince (2 fedett zöld lugas) gyümölcskerttel. Bérösszeg: alku szerint. A lakások felosztva is kiadók. Bővebbet Stofitz Antal, közs. elöljáró.

Nyári lakás
Balaton-Almádin, 2 szoba, konyha és pince 120 frt, 1 szoba, konyha és veranda 120 frt az egész idényre, esetleg az egész 200 frt, tudakozódni Bokrossy Viktornál lehet, Balaton-Almádin.

Kiadók
a nyári idényre 120 koronáért Törökbálinton 2 szoba s konyhából álló lakások. Részletes felvilágositást adnak: ifj. Wittinger Ferenc, Brucker József, Kimmel József, Gigler Mihály, Izeli Ádám, Heller Ferenc, Heszki Antal, Kern Mátyás, Engl Károly, Bürger Mihály, Scheiblinger Mátyás, Knapp György, Raksányi Antal, Schemádek József, Simon Péter tanár, ifj. Steiner Antal, Schlegl Szilveszter, Törökbálinton.

Nyári idényre,
Balaton Almádin szobák az egész idényre 80 frtért kaphatók, Becsák Ferencnél Balaton-Almádin.

Rácz-Almáson
a következő lakások kiadók **Láng Mihályné** 119, házszám alatt, 1 szoba, 1 konyhából álló lakását, idényre butorozva 6 koronáért butor nélkül 40 koronáért ajánlja. 2. **Szabó Mihály** Kis-utca 124. sz. a. 1 szoba, 1 konyhából álló lakás egész idényre butorozva 60 korona, butor nélkül 40 koronáért adja. 3. **Khólter Ferenc** 212. sz. házában 1 szobát, 1 konyhát 3 honapra butor nélkül 40 korona butorral 60 koronáért ajánlja.

Tiszta lakás
és teljes kitünő ellátás, ruhamosás és gallér-tisztitással nagyon olcsón kapható. Mária-u. 29. I. em. jobbra. 6960

Almádin,
a Balaton legszebb helyén, kiadó 4 szoba, konyha, 2 veranda, egész idényre 350 frt, külön 2—2 szoba 200 frt, értekezni Becsák Ferencnél lehet, Balaton-Almádin.

Nyaralók:
80 koronáért kaphatnak 1 szoba s konyhából álló lakásokat a nyári idényre Török-Bálinton. Részletes felvilágositást adnak: Thoma Antal, Pertl János, Strari Márton, Eckstein Herman, Balcer János, Krizsánovits János, Heiller György, Heller Ignácz, Eckstein Hermann, Beigelbeck József, Bürger Márton. Scheirich Ferenc, Bunth András, Schlegl Ferenc, Pink Katalin, Meichl Antal, Szalczinger Ferenc, Herman Antal, Geszler Mihály, Schlegl József, Bunth Ferenc id. Steiner János, id. Jzeli Ferenc, Heller Ferenc, Geschitz Márkus. Szax Ferenc, Herman Lőrincné, Wolf János, Kriszt Imre, Gigler Jakab, Gelmár Mátyás, Fritzenhann Jakab, Heller Ferenc, Hilbert Antal, Heller Ignác, Kellner Jakabné, Schmidt Károly, Wolf János, Strelli Jakab, Jung Pál, Führinger Jakab, Holl József, Protz Éva, Geschitz József, Führinger J., Czeisz Győr., Rascher Antal, Kaufler Ignácné, Weigl Ferenc, Weigl Gergely, Heller Mátyás, Schlegl Ferenc Wölkling György Törökbálinton.

Kiadók
a nyári idényre 140 koronáér: Törökbálinton 2 szoba s konyhából álló lakások. Bővebbet: Wittinger János, Beigelbeck Florián, Dörflinger István, Hermann Mátyás, Hermann András, Lechner József, Fallenbüchel József, H[illegible] Emil, Gelmár Jakab, Brucker Imre, Joszt István, Kimmel Péter, ifj. Fink József, Heller Mihály, Gindert Mihály, Nothnagel Márton, Gauland József, Wagner Pál, Führinger György, ifj. Hermann Antal Törökbálinton.

Martonvásáron
(Fejér m.) a következő nyári lakások bérbeadók: id. Fogl Györgynél 1 butorozott szoba fél konyha havi 20 koronáért, özv. Hrabovszky Józsefnénál 2 szoba, 1 konyha butor nélkül havi 45 koronáért, özv. Pommer Jakabnénál 1 butorozott szoba fél konyha havi 20 koronáért, Purnhauser Antalnál 2 szoba, 1 konyha butor nélkül havi 40 koronáért, Hüll Lipótnál 1 szviba, fél konyha butorozott havi 20 koronáért, Adamovics Imre 1 szoba, 1 konyha butor nélkül havi 25 koronáért.

Nagy-Kovácsin
kiado nyári lakások. Fervágner Seb[illegible]nél (15) 2 szoba, konyha, pince, egész idényre 100 K., Czemmel Mátyásnál (31) 2 szoba, konyha, pince, havi 40 K., Páni Mátyás (55) 2 szoba, konyha, kamra, pince, havi 40 K., Putz Tamás (303) 2 szoba, konyha, kamra, előszoba, havi 30 K.) Pitz Tamás (125) 2 szoba, kamra, pince, havi 40 K., Czemmel Mátyás (185) 1 szoba, konyha, pince, kamra, havi 30 K., Tagserer János (111) 1 szoba, konyha, pince, havi 20 K., Pitz Tamás (303) 1 szoba, konyha, pince, havi 20 K., Pitz József (300) 1 szoba, konyha, pince, havi 30 K., Hesz Lőrinc (164) 1 szoba, konyha, havi 30 K., Miszt Flóris (160) 1 szoba, konyha, pince, havi 40 K., Mandl Márton (28) 2 szoba, konyha, pince havi 40 kor., Szalndinszki Mihály (234) 1 szoba, konyha, havi 20 kor., Bayer Jakab postás 1 szoba, konyha, pince, havi 13 kor., Angeli András (278) 1 szoba, konyha, havi 20 kor., Szinger András (170) 1 szoba, konyha, havi 20 kor., Stiller Gottlieb (50) 1 szoba, konyha, pince, havi 25 kor., Straub Lőrinc 1 szoba, konyha, pince, havi 20 kor., Pitz Antal (90) 2 szoba, konyha, kamra, havi 40 kor.. Jung Sebő, 1 szoba, konyha. kamra, havi 20 kor., Pitz József (38) 1 szoba, konyha, kamra 20 kor. Felvilágositással bárkinek szivesen szolgál a községi jegyző. Remek erdős vidék, langyos levegő, kitünő forrásvizek. Helyben orvosi posta, telefon, mészárszékek, vendéglők, kereskedések.

70 koronáért
az egész nyári idényre bérbeadók Törökbálinton, 1 szoba s konyhából álló nyaralók. Részletes felvilágositást annak: Habermann Károly, Scheirich István, Fallenbüchel Flóris, Wittinger Antal, Schenadek Lőrinc, Killi János, Heszler József, Krizsánovits Jánosné, Bunth István, Bunth Mátyásné, Heffner János, Führinger József, Geszler Lenárdné Törökbálitnon.

Pályázat.

A besztercebányai izr. hitközség által a magyar állam ezeréves fennállásának megörökitésére létesitett 1600 koronányi alapitvány 5% kamatjai f. év julius havában kerülnek kiosztásra.

Ezen ösztöndij elnyerésére pályázhatnak első sorban hitközségünk alkalmazottjainak, másodsorban pedig hitközségünk tagjainak szégény és érdemes fiai, ha azok középiskolát vagy egyetemet látogatnak.

A kérvények legkésőbb f. év junius hó 30-áig a besztercebányai hitközség elöljáróságához nyujtandók be.

Besztercebányán, 1903. junius hó 4-én.

Az elöljáróság.

Nyári lakások
olcsón kiadók. Részletes felvilágositás kapható: Bunth Gáspár, Gigler Antal, Poszlovszki Antal, Raksányi János, Wölbling Ferenc, Fliegl József, id. Izel Antal, Törökbálinton.

Lakás
Fonyód-fürdőn, mely áll 2 szoba és konyhából, kiadó Gölöncsér Istvánnál, Fonyód-fürdőn.

Nagy butoreladás.
Stiffner Ágnes bárónő és Buttkay Katinka szinésznő butorai, melyeket árverésen olcsón megvettem, valamint beraktározásról visszamaradt áruk egyenkint vagy egészben minden elfogadható áron eladók. Ugyanott butorok bérbeadatnak és beraktározások elvállaltatnak. Tisztelettel Rónyay L. ***Budapest, IV., Irányi-utca 20. Király-bazár, az udvarban.***

Csak 100 korona.
Nálam kapható, ami igen olcsó. **6 személyre való ezüst evőkészlet,** mely a következőkből áll: **6 drb massiv kés, 6 drb massiv villa, 6 drb evőkanál, 6 drb kávéskanál, 1 levesmerő kanál** és **1 tejmerő kanál** tokokkal, minden tiszta ezüst és minden egyes darabon a fémjelzés látható. Egyuttal értesitem a t. közönséget, hogy mindennemü régi ezüstöt, aranyat és drága köveket veszek és becserélek ujakra. Árjegyzék ingyen és bérmentve. **FUCHS DÁVID UTÓDA, Budapest, IV., Váci-utca 19., I. em. 5.**

Butor

legjobb minőségben, legolcsóbban, részletre és készpénzért kapható Weinberger Fülöpnél, VI. Nagymező-utca 37. szám.

Elegáns butorok

alkalmi vétele. Egy modern massziv hálószoba: 2 chiffon, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény márványnyal, 1 mosdó szekrény márványnyal és tükörrel, 2 sodronybetét, 2 kis szmyrnaszőnyeg 450 korona. Egy angol férfiszoba áll: 1 angol bőrkanapé, 2 angol fauteuil, 1 iróasztal, 1 bőrtámla, 1 angol rézágy és betét, 1 szmyrnaszőnyeg 850 korona. Egy ebédlőberendezés, kevéssé használt olasz faragott gyönyörü munka: 1 kredenc, 1 pohárszék, 1 asztal, 9 szék faragott bőrből, 2 gobelin-függöny, 1 szmyrnaszőnyeg 1950 korona. 1 Empire-Mahagoniszalon finom szövettel, 1 kanapé, 2 fauteuil, 2 szék, 1 asztal, 1 iróasztal finom selyem brokát-huzattal, 2 finom selyem brokát-függöny, 1 szmyrnaszőnyeg 1500 korona. Előszobafal és egyéb tárgyak, minden darab külön is eladó. Megtekinthető Váci-utca 69. sz., az uj városházával szemközt.

KÜLÖNFÉLÉK

Pusztulás.

A felszinen.

Arcunk derült, szavunk enyelgő, vidám,
Szemünkben pajkos, csillogó sugár!
Ki hinné azt, hogy lelkünk mélyén gyakran
Á pusztulás sorvasztó szele jár?

Hányszor van dúló vész a tenger mélyén
S fent napsugárral enyeleg a hab,
S enyészetet borító sir felett is
Mosolygó élet: lomb, virág fakad?

Lepke-sors.

Szánó mosolylyal nézzük a lepkét,
Hogy milyen bolond:
Amikor dörén láng körül keringve,
A vesztébe ront.

És hányan vannak bölcs emberek, kik
Éppen úgy élnek:
Egyre a csalfa láng körül keringnek
— Mig beleégnek.

J. Draskóczy Ilma.

✝ **Európai opiumszivók.** Általánosan ismeretes a morfium-élvezőknek az a hajlandósága, hogy szenvedélyüknek mind ujabb áldozatokat hóditsanak. Egy külföldi lap olvasója egy nemrég elhunyt emberről tesz említést, aki kezdetben rheuma ellen használta az opium-injekciót, később azonban nem tudta többé nélkülözni s végül egész házát, cselédeivel egyetemben, e szenvedély rabjává tette. S hogy utóbb egy távolabb lakó pap-testvére is meghalt, kiderült, hogy itt is a morfium tulságos élvezete idézte elő a test teljes bomlását. Ha a morfium hatásának intenzitása jóval nagyobb is az opiuménál, az opiumszivók közt is kész mániává fajult már szenvedélyüknek szélesebb körbe való elterjesztése. Az opiumot a francia kikötővárosokban mind általánosabban kezdik használni mámoritó szerül. Ezt a sulyos következményekkel járó bajt Tongkingből hurcolták be az országba. Hanoi és Saigun városok mintájára dohányzó helyiségeket rendeztek be Toulonban és Marseilleban. E helyiségek első látogatói Indo-Chinából hazatért hivatalnokok, tisztek és katonák voltak, akiket csakhamar mások is követtek. Most pedig — mondja dr. Brunet, aki a legutóbbi gyarmatügyi kongresszuson felhivta a figyelmet e fenyegető veszedelemre — valamennyi touloni félvilági hölgynek van egy ilyen opiumszivó szobája s igy kétszeres vonzóerejü centrumai lettek a könnyelműségnek. Számos családban is elterjedt már az opiumszivás. Akárhány házból az ebéd utáni szivart is kiszoritotta már az opium s esténkint kölcsönösen meghivogatják egymást az ismerősök egy vagy két pipára épp ugy, mint azelőtt teára. Az asszonyok ez idegpusztitó-szernek nem kevésbé hódolnak, mint a férfiak s igy nem lehet csodálni, ha az opium-élvezés nyavalyája mind szélesebb körre terjed, bárha kezdőkre nézve sok esetben csalódásokkal jár a dolog. Az első kisérletek után betegen és nyomorultan, megrogyó térddel és zugó fejjel hagyja el az ujonc a veszedelmes helyet, de lassankint megszokja a bajt és az opiumszivás gyönyörüségére való emlékezés elfelejteti vele a mámorból való fölébredést követő kéjelmetlen érzést. Hogy az opium áldozatává lett ember a hetedik égbe jusson, ahhoz csakhamar elégtelenné válik egy pipa; öt, tiz, husz, harminc, olykor ötven is kell hozzá. Mindegyik pipában 0·5 grammnyi opium van, ugy hogy egy erős dohányzó naponta 25 grammot is elhasznál e méregből. A chemia azonban megállapitotta, hogy az opium nemcsak morphint, hanem az alkaloidák egész seregét tartalmazza: pseudomorphint, hydrokotarnint, kodeint, thebaint, kodamint, protopint, mekonidint, narceint stb., melyekből az egyik mámoritóan, a másik méregként hat s amelyek következtében a tetterős ember is néhány hónapi ópium-szivás után testileg és szellemileg roncsocsá válik, aki már csak szenvedélyének él s akire a legcsekélyebb betegség is életveszedelemssé válhat. Dr. Brunet szigoru intézkedéseket kiván az ópiumszivás ellen, mielőtt még e nyavalya egészen befészkelné magát Franciaországba. Ez intézkedések gyanánt az ópiumszivó helyiségek bezárását ajánlja és szigoru tilalmat arra nézve, hogy a gyógyszertárak orvosi rendelés nélkül szolgáltathassanak ki ópiumot.

*

✝ **Nagypénzü emberek.** Egy londoni lap igen érdekes adatokat közöl az uralkodók és privátegyének jövedelmeiről. Az adatok szerint a cár például igen szépen *keres*, ami a következőkből tünik ki:

Percenként a cárnak		324	K. jövedelme	van.
Óránként	„ „	19.440	„ „	„
Naponként	„ „	466.560	„ „	„
Évenként	„ „	170,294.440	„ „	„

Ez a mesébe illő jövedelem azonban valóságos kolduskenyér ahhoz képest, melyet a délafrikai bányakirály, *Beit* Alfréd eszik. Beit Alfréd jövedelmei a következők:

Percenként	400	korona.
Óránként	24.000	„
Naponként	576.000	„
Evenként	210,240.000	„

Az észak-amerikai Egyesült-Államokban számos olyan milliomos van, aki jövedelem dolgában nem cserélne a cárral. Rockeffeller vagyona például meghaladja az 1200 milliót s csak az olaj-tröszt részvényeibe 320 millió koronát helyezett el. *Russel-Sagenak* 400, *Jay Gould* Györgynek 220 milliója van. Az amerikai ipar-királyoknak általában nagyobb jövedelmeik vannak, mint az európai fejedelmeknek. Erről a következő összehasonlító táblázat ad fölvilágositást:

Rockefeller jövedelme	210,240.000	korona
Carnegie Andrew	100,000.000	„
Russel-Sage	36,000.000	„
Clark, a réz-király	32,000.000	„
Gould György	24,000.000	„
Pierpont Morgan	20,000.000	„

Evvel szemben áll az európai uralkodók jövedelmét föltüntető táblázat:

az *orosz cár* jövedelme	170,294.400	korona
a *török* szultán	40,000.000	„
a *német* császár	14.256.000	„
az *olasz* király	11.143.000	„
az *angol* király	9,040.000	„
a *spanyol* király	5,7200.00	„

*

✝ **Véletlenek a szinpadon.** A szinpadon előforduló véletlen legtöbbször mulatságos a nézőnek, de annál kellemetlenebb annak, akivel megesik. Érdekes ebben a nemben *Thomé*, a szépségéről hires bécsi énekesnőnek esete. Egy bohózatban egy feleséget játszik, aki bünős férje előtt folyton változó szellem alakjában jelenik meg. Többek közt mint lovag is szerepel férje előtt, de mindjárt utána ki kell bontakozni a lovagi páncélzatból, hogy első alakjában, mint feleség mutatkozzék. A páncélzatot zsinegek segélyével vonták le a sülyesztőbe, de oly erősen, hogy a páncélzattal együtt az alatta lévő női ruhát is lehuzták a szegény szinésznőről, aki a legprimitivebb neglizsében maradt ott a szinpadon. Érthető kétségbeesésében *Thomé* asszony a diszkrét kulisszák mögé rohant és semmiképpen se lehetett rávenni, hogy azon az estén föllépjen. Az előadást félbe kellett szakitani. Ez a bécsi józsefvárosi szinházban történt. Ugyanitt egy *Biel* nevü férfiszinészt is megtréfáltak a véletlen. Fejedelmeket és hadvezéreket szokott Biel rendkivül impozáns méltósággal alakitani. Egy alkalommal Napoleont kreálta. A közönség nem volt valami nagyon lelkes hangulatban, de azért még sikerült volna a darab becsületét megmenteni. Ám az utolsó jelenetben szerzőt, szinészt elsöpört egy óriási kacagás, amit egy véletlen idézett föl. Ugyanis Napoleon Oroszországban föl akarja buzditani a seregét és amint a szinpadon pompás bundába burkolózva föllép, háttal a közönségnek, kiszól még kint maradt embereihez. És most tört ki az ominózus derültség, mert a bunda hátán volt annak a szücsnek a reklámja, akitől a szinház kölcsön kapta a bundát.

*

✝ **Acélgyártás az ókorban.** Néhány kulturnép az ókorban már kétezer évvel ezelőtt értett az acélnak egy bizonyos módon való gyártásához. Homeros, Plinius és Lucretius is megemlékeztek arról, hogy a vizbe mártott tüzes vas tetemesen keményebb lesz. A hagyomány szerint a régi egyiptomiak meteorvasakat

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irta: GIOVANNI VERGA

(42)

A borbély vendégei minden pillanatban megjelentek a boltajtóban, állukon még a szappanhab. A gyógyszertárban már hajbakaptak az emberek. Szemben a nemesi kávéház gyalogjáróján a pincér ma is kirakta a székeket, de senki sem volt, csak Limoli márki, lábai közt egy bottal, amely nyugodtan tekintett a fenyegető tömegre.

— Mit akarnak, Anselm? Micsoda ördög üzi őket? Nem tudod?

— A községi földeket akarják, márki ur. Azt mondják, hogy eddig az urak elvették azokat és hogy most rajtunk a sor, mert mindnyájan egyenlők vagyunk.

— Kérem, kérem! Ami engem illet, én nem mondok nemet! Mindnyájan egyenlőek vagyunk! Hozz kérlek egy pohár vizet, Anselm!

A mellékutcákból csak ugy özönlött a nép a térre és mind fenyegetőbb lett a zaj, amely villámként terjedt tova. Santo Motta Pecu-Pecu kocsmájából jött ki és hangosan orditotta:

— A községi földeket! . . . Ki akarja a községi földeket? . . . Először! . . . Másodszor . . . Harmadszor! . . . És nagyot nevetett.

— Helyet! Helyet!

Az emberek mindannyian Masera felé futottak. A tömeg felett megjelent a fiatal Rubiera báró lóháton ostorral kezében és lova ijedten prüszkölt. A vadász, aki állig felfegyverkezve egészen mellette állt, torkaszakadtából orditott:

— Báró ur! . . . A mai nap nem hozzávaló. Ma óvatosnak kell lenni!

Sant Agata irányából megjelenta városkapitány is, hogy lecsillapitsa a lázongó tömeget. A legfelső lépcsőfokon megállt, nádpálcájára támaszkodva, mögötte az őrmester, dereka körül a fehér szij, amely a napfényben ragyogott. Még a gyógyszerész is korábban küldte el lovasait, mint szokta, féltve ablakait. Időközönkint megjelent a Margarone-ház terraszán Margarone ur sárga arca. Dél felé, alig hogy a nagymisére megszólalt a harang, mindenki dolga után látott és az elhagyott téren csak Santo Motta maradt és kiabált:

— Láttátok, hogy végződött?

Ciolla is hazaszaladt ebédelni. A csendőrőrmester, miután senki sem volt többé a téren, megint megjelent az utcákon, a keze a kard markolatán és büszkén nézte a zárt boltajtókat. Végre bement Pecu-Pecu kocsmájába és letelepedett Santo mellé.

És Ciolla véleménye szerint a dolgok megint visszatértek a rendes kerékvágásba. A cukrász megint kiállitotta a fagylaltos asztalokat, a pincér megint kirakta a székeket a nemesi kávéház elé a gyalogjáróra. Csak az utolsó felhői maradtak vissza a viharnak: itt-ott csoportok álldogáltak Pecu-Pecu kocsmája és a városháza előtt; nyugtalanul bámészkodó emberek, kiváncsiak, akik a legcsekélyebb lármára összeverődtek. De egyébként minden visszanyerte szokásos vasárnapi képét. A plébános, aki egy órahosszat nyalta kanaláról a fagylaltot, a márki és a többi nemesek sorba üldögélve a kávéház előtt, a gyógyszerész rendes társasága közepette a patikája ajtaja előtt prédikálva; odább, tiszteletteljes távolságban egy csapat paraszt és minden pillanatban Mendola báró hintája, amelyen édesanyja kocsikázott, aki olyan süket, mint egy giliszta, az öszvérek szőrös fülei; a kocsis a bakon guggolva, ostorával a lábai közt, mellette a vadász, lyukas harisnyáival, és a báróné kalapjának sárga tollai, amelyek a fehér sipkák hullámzó tömegében ide-oda hajlongtak.

Hirtelen nagy kavarodás támadt: azt hitte az ember, hogy verekednek a kocsma előtt. A csendőrőrmester le akarta tartóztatni Motta Santot, mert reggel kiabált, és a kapitány a távolból ösztökélte, botját meglóbálva a levegőben:

— Megállj! Megállj! . . . A rendőrség!

De Santo egy rántással kiszabaditotta magát és Sant'Agata felé futásnak eredt.

A tömeg fütyölt és orditott a csendőrök mögött, akik üldözőbe vették.

— Ah, Ah! . . . szólt a patikus, aki felállt egy székre, hogy lássa — ha még a hatóságot sem respektálják!

A doktor intett neki, hogy hallgasson, szájára illesztve mutatóujját és elkezdtek félhalkan, felreállva vitatkozni. A tér felől lassan feléjük lépkedett a jegyző, hátához szoritva botját. A gyógyszerész már messziről intett neki, de a jegyző ugy tett, mintha nem venné észre, intett a kapitánynak, aki a kolostor felé ment és a kisajtón át szintén bement a templomba. A kapitány hunyorított a szemével, amikor a gyógyszertár mellett elment és morgott:

— Gondoljátok meg, hogy férjek és apák vagytok! . . .

— Halál és . . . — kezdett káromkodni a gyógyszerész.

Ebben a pillanatban megcsendült a kis harang és mindenki, aki a téren volt, letérdelt. Nemsokára azután látott Ciolla, a cukrászbolt ajtaja előtt ülve, valamit, ami miatt füleit hegyezte: a jegyző a kanonokkal együtt jött ki a templomból és vele együtt halkan beszélgetve Madalgene felé tartottak.

A jegyző vállait vonogatta és jobbra-balra tekintgetett. Ciolla hozzájuk akart csatlakozni, de azok a faképnél hagyták. A gyógyszerész a távolból le se vette volna a szemét és rázta a fejét.

— Gondolja meg, mit csinál! vigyázzon a bőrére, — mondá a kapitány, ujra elhaladva mellette.

(Folytatása következik.)

használtak az acél gyártására. Ezeket a termés-vastömegeket olyam magas hőfokra hevitették, amely már csaknem megközelitette az illető fém olvadási fokát. A fém ezalatt annyi széntartalmat vett a fűtőanyagból magához, amely elegendő keménynyé tette. Az ilyen acélból a régi egyiptomiak fegyvereket kovácsoltak.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Osztrák - Magyar Bank. A jegybank állása junius 7-én a következő volt: Bankjegyforgalom 1.491,625.000 korona (— 29,770.000 korona). Érckészlet 1.472,839.000 korona (+ 272.000 korona). Váltótárca 207,043.000 korona (— 10,202.000 korona). Lombard-üzlet 38,514.000 korona (— 141.000 korona) Adómentes bankjegytartalék 377,702.000 korona (+ 30,069.000 korona).

Nemzetközi távíró-értekezlet. A kilencedik nemzetközi táviró-értekezlet *London*ban május 26-án nyittatott meg ünnepiesen. Az értekezletre, amelynek célja a nemzetközi távirdaszolgálatra vonatkozó szabályzat átvizsgálása és javitása, 44 egyesületi állam és valamennyi érdekelt kábeltársaság küldte el képviselőit; habár az egyesületnek még nem tagja, az értekezleten az észak-amerikai Egyesült-Államok képviselője is résztvett.

Május 26-án délelőtt 11 óra 10 perckor nyitotta meg *Austen Chamberlain* főpostamester (postaminiszter) az értekezletet. Beszédében kellemesen érintette a magyarokat az a rész, amelyben a *Budapesten* 1896-ban tartott nemzetközi távirdaértekezletről emlékezett meg, kivánván, hogy a londoni értekezlet is oly kedves emlékü legyen a képviselőkre nézve, mint amilyen a *budapesti* volt. Régi szokáshoz hiven annak az országnak a képviselője válaszolt a megnyitó beszédre, amely országnak a területén az utolsó értekezletet tartották és igy a magyar távirda képviselője, dr. *Hennyey* Vilmos posta- és távirdaigazgató emelkedett fel szólásra. Beszédét, amelyben az értekezlet nevében mély hódolatát fejezte ki az angol trón iránt, élénk lelkesedéssel fogadták. Chamberlain miniszter ujabb felszólalásában hálával fogadta a magyar képviselő által ő felsége iránt az értekezlet nevében kifejezett hódolatot és kijelentette, hogy azt legfelsőbb helyen tolmácsolni fogja s az elnöki széket *Lamb* angol postavezérigazgató-helyettesnek adta át. *Lamb* elnöklete alatt folyt tovább az alakuló ülés. A *magyar távirda képviselője* megtette jelentését a nemzetközi távirda-egyesület életében a budapesti értekezlet óta történt változásokról. Ezután négy bizottságot alakitottak; nevezetesen a szabályzati, tarifa-, telefon- és a szerkesztési bizottságot. Elnökül a szabályzati bizottságba: Delarge belga, a tarifa-bizottságba Sydon német, a szerkesztési bizottságba Bordeongue francia képviselőt választották meg. A telefon-bizottság elnökéül eredetileg Szalay Péter, a magyar posta-távirda elnökigazgatója volt kijelölve, aki azonban akadályozva van az értekezleten résztvenni s igy az elnök dr. Neubauer az osztrák kereskedelemügyi osztályfőnök lett.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 38.50 korona pénzben, 39.50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingentált szeszáru 40.40 korona pénzben, 41 korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 1012 darab, magyar tehén 516 darab, szerbiai ökör 898 darab, szerbiai tehén 58 darab, növendékmarha 59 drb, bivaly 129 drb, bika 149 darab, összesen 2821 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlalnivaló ökör 24 darab, fejőstehén 131 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üszö — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig; vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 66.— K.-tól 70.— K-ig, kivételesen 72.— K., 100 kilónként élő sulyban, középminőség 58.— K-tól 64.— K-ig, silányabb minőség 52.— K-tól 56.— K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségű 56 K-tól 64.— K-ig, kivételesen —.— K-ig. Silányabb minőségü 46 K-tól 54 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségü 68.— K-tól 74.— K-ig, kivételesen 80 K-ig, középminőség 60 K-tól 66.— K-ig, silányabb minőség 54 K-tól 58 K.-ig. Szerb és bosznai ökör legjobb minőség 58 K-tól 70.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőség 46.— K-tól 56.— — K.-ig. Bika jobb minőségü 58 K-tól 72.— K-ig, kivételesen 74.— K-ig, silányabb minőségü 52.— K-tól 56.— K-ig. Bivaly 40 K-tól 52 K-ig, kivételesen —.— K-ig. Magyar tehén 46.— K-tól 6?.— K-ig kivételesen —.— K-ig. Tarka tehén 48.— K-tól 70.— K-ig, kivételesen 72.— K-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü —.— K.-tól —.— K.-ig kilogrammonkint, kivételesen —.— koronától —.— K-ig páronkint. középminőségü —.— K-tól —.— K-ig 100 kilónként — K-t — K-ig páronkint, silányabb minőség — K-tól — K-ig 100 kilónként, — K-tól — — K-ig páronkint. Hizlalni való ökör, fehér — kg.-kint —.— K-tól —.— K-ig. Fejőstehén, keresztezett, szines 220 K-tól 280 K-ig darabonkint, bonyhádi faj 250 K-tól 340 K-ig darabonkint, kivételesen — K-tól — K-ig. Igás bivaly —.— K-tól —.— K-ig páronkint.

200 darabbal kisebb felhajtás mellett idegen vevők részéről a kereslet igen jó volt, igy az árak élénk irányzat mellett jobb minőségeknél 1—2 koronával métermázsánkint emelkedtek, gyöngébb minőségek változatlan árakon könnyen voltak eladhatók. A fejőstehén-üzlet hanyaltott jármas ökrökben a forgalom csekély.

Borjuvásár. 1903. évi junius hó 10-ikén. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Beliöldi élő borju 981 drb, leölt borju 51 db, bécsi borju — db, — db., növendékmarha — darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzések. — Beliöldi élő borju I. rendü 80—96 f.-ig, kivételes 100 f., II. rendü élő borjukért 70—78 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. — — — f.-ig, II. r. — f.-től — — f.-ig, kivét. f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjukért 56—58 .-ig. Növendékmarha 52 f.-tól 66 f.-ig, I. r. — — — f.-ig, középminőségü — — — f.-ig, alárendelt — — — f.-ig, 1 k.-kint. Bárány élő —.— — — .— k., leölt bárány — — — K. kivételesen ár — k.-ig páronkint. — Az irányzat élénk, az árak szilárdak maradtak.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Junius 10-ikén. Fölhajtás: Zsirsertés, ugymint öreg I. rendü — — kilogrammon felül — — — — darab, II. rendü 280—350 kilogrammig — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege 978 darab, — darab süldő. Előző napi maradvány 85 darab, — darab süldő, összesen 1063 darab, — darab süldő. Eladatott 780 darab sertés, — darab süldő. Maradvány 283 darab — darab süldő. A vásár irányzata élénk. — Az árak szilárdak. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Oreg I. r. 350 kgr.-on felül 94—96 fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig 88—94 fillérig, selejtezett 86—90 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 96—100 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 90—98 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 82—90 fillérig, süldő — — — fillérig, malac — — — fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül — — — fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig — — fillérig, süldő — — — fillérig, malac 40 kilogrammig — — — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősulyban.

Bécsi szurómarhavásár. Junius 10-ikén. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 4388 darab borjut, 1122 darab élő juhot, 1205 darab levágott sertést, 180 darab levágott juhot, 519 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borju 80—112 fill., elsőrendü — — — — fillér, lev. borju 88—106 fillér, legeleje 118—124 fillér, elsőrendü 108—116 fillér, zsirsertés 104—112 fillér, fiatal sertés 80—98 fillér, kivételesen — f., levágott nehéz sertés 100—112 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt — — — fillér, zsirra hizlalt sertés — — — f., könnyü sertés 116—120 fillér, elsőrendü süldő 92—112 f., élő juh — — — f., levágott juh 80—100 fillér, bosnyák silányabb sertések — — — — fillér, kilogrammonként. Bárány 12—28— korona páronként.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, junius 10.

A mai buzaüzlet a tegnapi árakkal nyilt meg, később szilárdabb irányzat mellett, finomabb áru után élénkebb lett a kereslet és zárlat felé néhány tételnél 2½ fillérrel emelkedtek az árak. Forgalomba került 24,000 métermázsa buza.

Rozsban kereslet hiányában néhány fillérrel estek az árak.

Zabban változatlan maradt az irányzat.

Tengeri 5 fillér áremelkedéssel zárult.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 83 k. 8 K. 37½ f., 150 mm. 82 k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 80 5 k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 83 k. 8 K. 32½ f., 200 mm. 82 k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 82 k. 8 K. 30 f., 300 mm. 81·3 k. 8 K. 32½ f., 100 mm. 81 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 27½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 27½ f., 150 mm. 80 k. 8 K. 26 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 17 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 2000 mm. 79·7 k. 8 K. 41½ f., 3000 mm. 79·5 k., 8 K. 22½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 79 k. 8 K. — f.

Fejérmegyei: 500 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 12½ f.

Pestmegyevidéki: 150 mm. 81·5 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 20 f., 400 mm. 80·5 k. 8 K. 20 f., 250 mm. 80 5 k. 8 K. 20 f., 700 mm. 81 k 8 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 8 K 12½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 07½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 5 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 150 mm. 81 k. 8 K. 25 f., 500 mm. 80 5 k. 8 K. 25 f., 600 mm. 81 k. 8 K. 25 f., 1000 mm. 79 5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 2500 mm. 77·2 k. 8 K. 07½ f., 2100 mm. 77 k. 8 K. 07 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 300 mm. 75 k. 7 K. 60 f.

T.-Becsei: 200 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 1000 mm. 78·5 k. 7 K. 97 f.

Bánsági: 300 mm. 80 k. 7 K 77½ f.

Raktárból: 1850 mm. 77 k. 7 K. 85 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 72½ f. paritásra.

Zab: 100 mm. 5 K. 87 f., 200 mm. 5 K. 80 f., 100 mm. 5 K. 72 f., 100 mm. 5 K. 70 f. paritásra.

Tengeri: 1000 mm 6 K. 35 f. hajóból.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	7.80	7.90	79	8.05	8.15
"	"	77	7.95	8.—	80	8.10	8.25
"	"	78	8.—	8.05	81	8.20	8.30
"	"	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	76	7.65	7.80	79	7.90	8.—
"	"	77	7.75	7.85	80	7.95	8.10
"	"	78	7.85	7.95	81	8.—	8.20
"	"	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Pestvidéki	"	76	7.65	7.80	79	7.90	8.—
"	"	77	7.75	7.85	80	8.05	8.15
"	"	78	7.80	7.95	81	8.10	8.20
"	"	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Bánsági	"	76	7.60	7.75	79	7.90	8.10
"	"	77	7.75	7.85	80	—.—	—.—
"	"	78	7.85	7.95	81	—.—	—.—
"	"	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Bácskai	"	76	7.65	7.95	79	—.—	—.—
"	"	77	7.85	8.10	80	—.—	—.—
"	"	78	8.—	8.25	81	—.—	—.—
"	"	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	6.70	6.80
"	"	másodrendü	—	6.60	6.65
Arpa	"	takarmány	60—57	5.90	6.10
"	"	égetni való	62—64	5.70	5.80
"	"	sörfőzésre való	64—46	6.95	6.05
Zab	"	—	39—66	5.80	5.95
Tengeri	ó	bánsági	—	6.05	6.30
"	"	másmenü	—	—.—	—.—
Repce	uj	káposzta	—	10.70	11.10
"	"	bánsági	—	6.—	6.—
Köles	"	—	—	5.75	6.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza 1903. . 7.60—7.58—7.59—7.60
Októberi rozs 1903. . 6.44—6.42—6.43
Októberi zab 1903 . 5.43—5.46
Juliusi tengeri 1903. . 6.30—6.35—6.36
Augusztusi tengeri 1903. 6.36—6.41

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1903. . . . . 7.59— 7.60
Októberi rozs 1903. . . . . 6.43— 6.44
Októberi zab 1903. . . . . 5.42— 5.43
Juliusi tengeri 1903. . . . . 6.34— 6.35
Augusztusi tengeri 1903. . . . . 6.40— 6.41
Augusztusi repce 1903. . . . . —.—.—.—

Délután fél 5 órakor zárul:

Októberi buza 1903. . . . . 7.59— 7.60
Októberi rozs 1903. . . . . 6.43— 6.44
Októberi zab 1903. . . . . 5.42— 5.43
Juliusi tengeri 1903. . . . . 6.34— 6.35
Augusztusi tengeri 1903. . . . . 6.40— 6.41
Repce augusztusra 1903. . . . . —.—.—.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsdén csekély üzlet mellett nemzetközi értékekben kevés forgalom volt.

Előtőzsde. Osztrák Hitelrészvény 661.75.—661.25. Magyar Hitelrészvény 730.——730.25. Államvasuti részvény 678.75—679.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Magyar Hitelbank részvény 729.25—729.50. Jelzálogbank részvény 522 25—522.50. Osztrák Hitelrészvény 661.20—662.—. Kereskedelmi bank részvény 2703.——2713.— Salgótarjáni kőszénbánya részvény 531.——534 —. Ganz- féle Vasöntőde részvény 2230.——2250.—. Rimamurányi Vasmü részvény 465.—. Közuti vaspálya részvény 608.60—609.50. Városi Villamos-Vasut részvény 311.50—312.50. Államvasuti részvény 678.50—679.—. Cukor ipar részvény 1500.— korona.

4 órakor zárul: Osztrák Hitelrészvény 661.75. Magyar hitelrészvény 729.75. Leszámitolóbank részvény —.—. Rimamurányi vasmü részvény —.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 678.—. Közuti vasut részvény —.—. Városi villamos vasut részvény —.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény-üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 42.—52.— korona, vörös aprószemü 42.—50.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.——.— korona. középszemü 50.——54.— korona, nagyszemü 54.——58.—, korona. Disznózsir: budapesti 70.——70,50 korona, vidéki —.——.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 60.——60,50. korona, 3 darabos 63.——63,50 korona. füstölt —.——.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.——14.— korona. 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos 14,50—15.— korona, 85 darabos 16,25—16,50 korona, azonnaliszállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.——13,50 korona, 100 darabos 13.75—14.— korona, 85 darabos 15.50—16.— korona. Szilvaiz: slavóniai 18.——18,50 korona, szerbiai 16.——16,50 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai *előtőzsde* nagyon tartózkodó volt, minthogy azonban az árfolyamok ennek daczára tartották magukat, az alapirány szilárdnak tekinthető. A sorompóban fegyvergyári és dohányrészvényeket magasabb árakon vásároltak.

A déli tőzsde nyugodtabb magatartással, kevéssé változott árfolyamokkal nyilt meg. Később lanyha.

Berlinre az irányzat gyöngült. A vezető értékek állandóan csöndes forgalom mellett morzsolódtak le.

Zárlat berlini javulásra szilárdabb.

Bécs, junius 10. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 120.60. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 156.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasműrészvény 464.50. Magyar koronajáradék 99.30. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 98.60. Magyar hitelbank részvény 729.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 199.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank —.—. Magyar cukoripar 1490.

Bécs, junius 10. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 100.30. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.75. 1860-os sorsjegy 153.50. Osztrák hitelsorsjegy 437.—. Angol-osztrák bank —.— Bécsi bankegyesület 481.25. Osztrák-magyar bank 1623. Déli vasut 77.75. Dunagőzhajózási részvény 855.—. Dohányrészvény 351.—. Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.25. 4·2%-os ezüst járadék 100.40. Osztrák koronajáradék 100.65. 1864-iki sorsjegy 245.—. Osztrák hitelintézeti részvény 661.75. Unionbank 525.—. Osztrák Länderbank 410.—. Osztrák-magyar államvasut 677.25. Elbavölgyi vasut 428.—. Alpesi bányarészvény 375.50. 20 frank. arany 19.06. Londoni váltóár 239.55 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó 283.—. Az irányzat tartott.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, junius 10. *(Tőzsdei tudósitás.)* A tőzsde megnyitásánál nagyobb eladások vezető bányaértékekben kedvezőtlenül hatottak az irányzatra. Hozzájárultak ehhez még a nyugati piacok tegnapi bágyadtsága. Vállalkozókedv hiányában a forgalom nehézkes volt. Belföldi járadékok tartottak, külföldiek alacsonyabbak. Bankok szabálytalanok. Vasutak közül Canada-Pacific engedő. A második órában bankok ingadozások után javultak. Bányaértékek is szilárdabbak. Magánkamatláb 3 1/8%.

Berlin, junius 10. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.10. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 99.75. Osztrák-magyar államvasut 145.50. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 184.75. Általános villamossági Edison 179.75. Gelsenkircheni 175.—. Laura-kohó 215.75 4·2%-os ezüstjáradék —.—. 4%-os magyar arany járadék 101.75. Osztrák hitelrészvény 208.30. Déli vasut 13.25. Károly-Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.25. 4%-os uj orosz kölcsön 98.40. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék —.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 148.30. Harpeni 178.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, junius 10. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.90. 4%-os magyar aranyjáradék 101.55. Osztrák hitelrészvény 208.—. Osztrák-magyar államvasut 145.10. Északnyugati vasut —.—. Bustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 208.45. Bécsi bankegyesület 121.90. Villamos részvény 126.— 3%-os magyar aranykölcsön —.—. 4·2%-os ezüstjáradék 100.45. Osztrák koronajáradék 101.10. Magyar koronajáradék 99.80. Osztrák-magyar bank 117.30. Déli vasut részvény 17.25. Elbavölgyi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.20 Párisi váltóár 811.66. Unio bankrészvény —.—. Alpesi bányarészvény 190.—. Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, junius 10. *(A Budapesti Napló tudósitójának távirata.)* Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 208.20 Német bank —.—. Disconto 184.60. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheni —.—. Harpeni 174.60 Laura-kohó —.—. Olasz járadék 188.10. Az irányzat csendes.

Hamburg, junius 10. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 100.40. 1860. sorsjegy —.—. Déli vasut 17.—. 4%-os Osztrák aranyjáradék 102.70. Osztrák hitelrészvény 208.—. Osztrák-magyar államvasut 145.20. Olasz járadék —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 101.70. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Junius 10. A sertésüzlet irányzata: változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* **I. A)** Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban 110—112 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 120—121 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 120—121 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) —— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) —— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) —— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban —— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. —— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 118——120 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 116——118 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 112—114 fillérig.

Sertéslétszám 1903. junius 8. napján volt készlet 46.709 darab. — 1903. junius 9. napján felhajtatott 393 darab. — 1903. junius 9. napján elszállittatott 593 darab, 1903. junius hó 10. napjára maradt készletben 46.509 darab.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, junius 10.

Hazánkban az idő melegebb lett és az északi részek kivételével, ahol a kisebb-nagyobb záporesők megismétlődtek, tulnyomóan száraz volt. Zivatarok szórványosan fordultak elő.

Közép-Európát kiterjedt depresszió boritja, a magas nyomás pedig Közép-Oroszországba nyomult.

Európában az idő meleg és nyugati felében esős vagy zivataros, keleti felében pedig száraz.

Kilátás: Meleg és tulnyomóan esős idő várható helyenkint zivatarral.

Vizállás.

		Jun. 10. méter	Jun. 9. méter
Inn	Schärding	1.79	[illegible]
Duna	Passau	2.53	[illegible]
.	Linz	0.07	0.24
.	Bécs	0.20	0.45
.	Pozsony	2.21	2.37
.	Komárom	3.25	3.36
.	Budapest	2.77	2.77
.	Paks	2.32	2.23
.	Mohács	3.30	[illegible]
.	Gombos	3.82	3.76
.	Ujvidék	3.14	3.03
.	Pancsova	2.58	2.46
.	Orsova	2.95	2.88
Morva	Magyarfalva	0.73	0.80
Vág	Zsolna	0.60	0.70
.	Trencsén	[illegible]	0.57
.	Szered	0.84	0.86
Rába	Sz.-Gotthárd	0.38	0.31
.	Sárvár	[illegible]	0.09
.	Győr	2.62	2.61
Dráva	Pettau	1.34	1.40
.	Zákány	0.36	0.48
.	Barcs	1.15	1.32
.	Eszék	2.56	2.70
Mura	M.-Szerdah.	0.76	0.80
Száva	Zágráb	0.89	1.—
.	Sziszek	0.—	2.62
.	Mitrovica	2.88	[illegible]
Szamos	Deés	0.16	0.22
.	Szatmár	1.16	1.40
Kraszna	N.-Majtény	2.23	1.70
Latorca	Munkács	0.31	0.33
Laborca	Homonna	0.32	0.30
Ung	Ungvár	[illegible]	0.18

		Jun. 10. méter	Jun. 9. méter
Tisza	M.-Sziget	0.40	0.46
.	Tekeháza	0.58	0.61
.	V.-Namény	1.06	1.35
.	Tokaj	2.38	2.63
.	Tisza-Füred	2.74	2.86
.	Szolnok	2.86	2.75
.	Csongrád	3.37	3.05
.	Szeged	3.98	3.49
.	Török-Becse	2.70	2.42
.	Titel	3.36	3.18
Ondova	Bártfa	0.34	0.30
Topolya	Hoór	[illegible]	0.64
Bodrog	Zemplén	2.32	1.80
Sajó	Zsolca	[illegible]	1.78
Hernád	H.-Németi	0.44	0.42
Berettyó	Margita	0.42	0.34
.	B.-Ujfalu	0.98	1.25
Körös	Csucsa	0.45	0.42
.	N.-Várad	0.52	0.59
.	Belényes	0.98	1.—
.	Tenke	0.24	0.95
.	Gurahonc	0.68	0.96
.	Borosjenő	1.38	1.74
.	Békés	4.34	4.70
.	Gyoma	4.74	4.74
Maros	Gy.-Fehérvár	1.08	1.28
.	Branyicska	1.90	2.—
.	Soborsin	0.—	0.—
.	Arad	0.84	1.14
.	Makó	2.54	2.06
Temes	K.-Kostély	1.36	1.48
Béga	Kiszető	1.32	1.62
.	Temesvár	0.86	1.04
.	Becskerek	0.94	0.77

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalatainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyit **férfiaknál és nőknél** foglalkozási zavar nélkül mindennemű bármily régi keletü

Nemi betegségeket

ugymint **hugycsőfolyást,** hólyag- és vizelési bajokat, **bujakóros sebeket, syphilist,** önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotencia)

meglepő **biztos eredménynyel gyorsan** a legujabb módon.

Rendelő-intézet Bpest, VII. **Károly-körut 5.**

(Dob-utca sarkán.)

I. em., bejárat a lépcsőházból

Rendel: Naponta délelőtti 10—4 és este 6—8 óráig.

Külön várótermek. Mérsékelt tiszteletdij. Levelekre kimeritően válaszol. Kivánatra gyógyszerről is gondoskodik.

Legnagyobb és legszolidabb cipőraktár

DÓCZI M.

Budapest,

Kerepesi-ut 10.

küld kizárólag saját készitésü, feltünő elegáns, igen csinos és rendkivül tartós férfi-cipőt:

	frt
Legujabb amerikai box- vagy lakk Derby-bakancs	4.80
Szalonlakk füzős v. cugos 4.20, gombos	4.50
Francia sevró füzős v. cugos 4.80, gombos	5.—
Amerikai box füzős v. cugos 4.—, gombos	4.50
Borju- vagy zergebőr sima cugos 3.—, betétes 3.20, füzős	3.50
Szarvas-, keztyü- vagy kutyabőrből, fájós lábra	4.20
Sárga füzős v. cugos 3.30, amerikai bagariabőrből	4.—
Borjubőr angol bakancs 3.80, sárga bagariabőrből	4.50
Tiszti lakk v. tükörbőrcipő 4.20, katonabakancs	4.—

női cipőt:

Legujabb szürke szarvasbőr, füzős 4.—, gombos	4.50
Francia sevró füzős v. cugos 4.50, gombos	4.80
Amerikai box füzős v. cugos 3.80, gombos	4.—
Zerge v. borjubőr füzős v. cugos 3.—, gombos	3.40
Szalonlakk füzős v. cugos 3.60, gombos	3.80
Sárga füzős v. cugos 3.20, bagariából 3.50, gombos	3.70
Sárga v. fekete füzős v. gombos félcipő 2.40, szürke	2.80
Zerge v. lakk kivágott 1.50, keresztcsatos 2.—, szürke	2.20
Eberlastin félcipő 1.80, sugos, selyem cuggal	2.60

Óriási raktár mindennemű gyermekcipőkben. Kneip-Sandal-, házi-, torna- és sárcipőben stb. stb.

A most megjelent több száz ábrás legujabb árjegyzék, csomagolás és szállitólevél ingyen

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Nem megfelelőt kicserélek. 10 forinton felül bérmentve

Most jelent meg az ATHENAEUM irod. és nyomdai r.-t. kiadásában, BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 54 és úgy ott, valamint minden könyvkereskedésben megszerezhető:

Közigazgatási Törvénytár

DÁRDAY SÁNDOR ÁLTALÁNOSAN ELTERJEDT NÉLKÜLÖZHETLEN MUNKÁJÁNAK **III-ik pótkötete.**

Ára diszes és tartós vászonkötésben 12 korona.

UJ FOLYAM 1903.

Ezen most megjelent kötet az előbbi 10 kötet kiegészitéseül szolgál s tartalmazza mindazokat a fontosabb törvényeket és rendeleteket, melyek az előbbi kötetek megjelenése óta a közigazgatás terén kibocsájtattak.

AZ UJ PÓTKÖTET TARTALMÁBÓL FELSOROLJUK A KÖVETKEZŐKET:

ELSŐ RÉSZ.

Közjog. — Szervezet.

A közigazgatási eljárás egyszerüsitéséről. – Végrehajtási utasitás hozzá. – Vármegyei ügyviteli szabályzat. – Járási ügyvitel. – Ügyviteli szabályzat községi és körjegyzők részére. – Ügyviteli szabályzat közigazgatási bizottságok részére. – Gyámügyi ügyviteli szabályzat árvaszékek részére. – Gyámügyi ügyviteli szabályzat a községek és járások részére. – Utasitás a kézbesitési eljárás tárgyában. – A vármegyék pénztári és számvevőségeinek ellátásáról. – Utasitás a vármegyei gyámpénztáraknak a kir. állampénztárakban (adóhivatalokban) való kezeléséről, az árvapénzek gyümölcsöztetéséről és a gyámügyi ügyvitelről. – Utasitás a m. kir. pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevőségek, illetőleg számvevőségi kirendeltségek által ellátandó vármegyei központi számvevői szolgálat tárgyában

MÁSODIK RÉSZ.

Népoktatás.

Utasitás az állami elemi népiskolai gondnokságok szervezete és ügyrendje tárgyában. – Utasitás a községi iskolaszékek, valamint a községi elemi népiskolák tanitói, illetve igazgató-tanitói részére. – A gazdasági ismétlő-iskola szervezete és tanterve. – A gazdasági ismétlő fiu- és leányiskola tanitási terve.

HARMADIK RÉSZ.

Rendészet.

A kivándorlásról. (1903. évi törvényczikk.) – Az útlevélügyről. (1903. évi törv.-czikk.)

Közegészségügy.

A közsegélyre szoruló 7 éven felüli gyermekek gondozásáról. (1901. évi XXI. t czikk.)

Iparügy.

(Keresk. min. rend.) A fényképészetnek és vele rokon foglalkozásoknak müipari természete tárgyában. – A megrendelések gyüjtésére vonatkozó törvény némely rendelkezéseinek módositásáról. – Utasitás az iparfelügyelet és kazánvizsgálat tárgyában. – Az ipari munkának vasárnapi szünetelséséről.

NEGYEDIK RÉSZ.

Gazdasági törvények

A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony szabályozásáról. (1900: XXVII. t.-czikk.) – Az erdőmunkásokról. (1900: XXVIII. t.-czikk.) – A dohánytermelők és a dohánykertészek közötti jogviszonyok szabályozásáról. (1900: XXIX. t.-czikk.) – A gazdasági munkás- és cselédsegélypénztárról. (1900: XVI. t.-czikk.) – Utasitás a gazdasági munkás- és cselédsegélypénztárról szóló 1900: XVI. t.-cz., valamint az ezen törvény kiegészitéséről szóló 1902. XIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában

Mint ebből a bő tartalomból is kitünik, a kiegészitések, pótlások és ujitások folytán a »Közigazgatási törvénytár« ezen legujabb pótkötete nélkülözhetetlenné vált mindenkire, kinek az előbbi kötetek megvannak.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakóros osztályán való müködése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyit a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény FÉRFIUI GYENGESÉGNÉL (IMPOTENTIA) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.

Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körut 12. sz.

Félemelet: bejárat a lépcsőnél. Külön váróterem

Szinházak, szórakozó helyek.

MAGYAR SZINHAZ.

Csütörtök, 1903. junius hó 11-én.

A drótostót.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Forditották Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette Lehár Ferenc.

Személyek:

Günther	Boross	Pfefferkorn	Sziklai
Mici	Kornai	Zsuzska	Szentgyörgyi
Jankó	Rubos	Milos	Ráthonyi

Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.

Csütörtök, 1903. junius hó 11-én.

A fehér cár birodalma.

Kezdete 7½ órakor.

FŐVAROSI NYÁRI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1903. junius hó 11-én.

Délután 3 órakor fél helyárakkal:

A szökött katona.

Eredeti népszinmü dalokkal. Irta: Szigligeti Ede. Zenéjét szerzette Szerdahelyi József.

Este:

Klo-Klo.

Énekes bohózat 4 felvonásban.

Kezdete 7½ orakor.

VAROSLIGETI NYARI SZINHAZ.

Csütörtök, 1903. junius hó 11-én.

Délután ½4 órakor fél helyárakkal:

Gergely Gizella vendégfelléptével.

Az uj honpolgár.

Eredeti fővárosi életkép dalokkal 3 felvonásban. Irta: Kövessy Albert.

Este:

A madarász.

Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzé Zeller K.

Kezdete 7 órakor.

CIRCUS Cesar Sidoli a Városligetben.

Ma, csütörtökön, junius 11-én

2 nagy előadás 2

délután 4 és este 8 órakor, a délutáni előadás épp oly dustartalmu, mint az esti és gyermekeknek mérsékelt árak.

Mindkét előadásban

Mdm. Juliette az ő idomitott fókáival.

LA BELLE GINA a jelenkor legerősebb nője.

SIDOLI igazgató, idomitásaival.

Jegyek kaphatók Patzik (Kertész) dohánytőzsdéjében, Kristóf-tér, Bécsi-utca sarkán.

Holnap, pénteken: High-Life.

A fürdőidényre

ajánljuk dus választékunkat

női- és gyermek fehérnemüekben

a legolcsóbb árak mellett.

Nagy választék

fürdőöltönyökben

Kiváló tisztelettel

Schreier Viktor és Társa

IV., Váczi-utca 26. sz.

Az egyedül létező val. angol

Szépitőszer

a Balassa-féle valódi angol

UGORKATEJ,

mely azonnal eltávolit minden **szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát**, (mitesszer) stb. és az arcznak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. 1 üveg ára 2 k.

Ehhez ugorkaszappan 1 kor., poudre 2 kor.

Főszétküldési hely: **Balassa Kornel** gyógyszertára **Temesvár.**

Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: **Török József** gyógytárában, Király-u. 12 és Andrássy-u. 26.

Electric Ozon Syndicats Limited cég Londonban

a 8746. számu

„Készülék ozon előállitására“

cimü és

a 11914. számu

„Ujitások ozon előállitásában“

cimü magyar szabadalmak tulajdonosa szabadalmainak gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmait esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágositással

Kelemen és Társa

szabadalmi ügyvivő iroda

Budapesten, Royal szálloda B).

Kitünő találmány!

Célszerü és kényelmes

az uj találmányu, szabadalmazott

FÉRFI-ING,

melynek nyakbősége magától szükebbre vagy bővebbre szabályozódik. Kizárólag nálunk, a feltalálóknál kapható a következő minőségben: Tartós jó chiffonból

kemény, sima, vagy redős mellel	frt 2.25 — 2.75
puha, batiszt vagy piquet mellel	frt 2.50 — 2.75

Azonkivül mérték szerint minden tetsző kivitelben készithető. Megrendelésnél kérjük a gallér számát megirni. **Továbbá:** Különlegességek francia és angol uri divatcikkek, valamint bel- és külföldi kalapokban. Árjegyzékkel szivesen szolgálunk. Meg nem felelő árut kicserélünk vagy kivánatra a pénzt visszaadjuk.

A nyári idényre különösen ajánljuk szintartó francia batisztingeinket darabja 2 frt 50 kr.

Vértes és Sebestyén

cs. és kir. szab. fehérnemü-készitők

Budapest, IV., Muzeum-körut 15. sz.

SZABADALMAT

védjegyet, mustra- és modell-oltalmat megszerez, **Szabadalmakat** értékesit és financiroz bel- és külföldön a Szabadalmakat Értèkesitő Vállalat,

Pásztor (törvényesen bejegyzett cég)

BUDAPEST, Erzsébet-körut 17

Telefon 24—20. Fölvilágositás dijtalan

Elismert kitünő **fényképező készülékek**

Lechner uj zsebkamarája, reflexkamara, **kodak** Goerz és Steinheil-objektivokkal, fénymesszelátók, vetitőkészülékek iskoláknak s házihasználatra. Száritó-lapok, másoló-papirosok és minden kémiai szer **friss minőségben**. Mutatványszámokat Lechner fényképészeti közleményeiből, valamint árjegyzék ingyen.

R. LECHNER (Wilh. Müller)

cs. és kir. udv. fényképészeti műkereskedő. Fényképészeti készülékek gyára.— Másolintézet amatőrök részére. **Bécs, Graben 31.**

Szepességi len-ipar!

Wein Károly és Társai

vászon- és asztalnemü-gyárosok

Budapesti főraktára: IV., Koronaherceg-u. 8.

(Haris-bazár épület).

Ajánljuk hirneves szepességi vászon, asztalnemű, törülköző, törlő és minden e szakmába vágó gyártmányainkat. Minden darab gyárainkból származó árut ezen védjeggyel látjuk el.

VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD-JEGY ECHT ZIPSER

Készpénz-kölcsönök

sorsjegyekre, nyereményjegyekre és értékpapirokra az **érték 90%-ig, a legkisebb összegek is.** Elzálogositott sorsjegyeket és értékpapirokat kiváltunk, a többletet készpénzben kiadjuk. Ezen kölcsönöket a felek tetszésszerinti időközökben és részletfizetésekkel fizethetik le. — Sorsjegy biztositás árfolyamveszteség ellen a legolcsóbb dijtételek mellett. — Vidéki megbizások azonnal legelőnyösebben eszközöltetnek. **SORSJEGY-LETÉTI-BANK. Balog A., Budapest, FERENCIEK-TERE 2. félemelet** (Királybazár).

Első budapesti butorszállitási és beraktározási vállalat

Tauszky Miksa

Telefon 21—36. sz. **és Társa**

BUDAPEST,

VI. ker., Terèz-körut 6. szám.

Elvállal költöztetéseket szab. kárpitozott butorszállitó kocsikkal, ugy helyben, mint a vidék ès külföld bármely helyére

The Sulphides Reduction (New-Process) Limited cég Londonban

a 15499. számu

„Eljárás nehezen olvasztható kénércek megömlesztésére“

cimü magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágositással

Kelemen és Társa szabadalmi ügyvivő iroda **Budapesten, Royal-szálloda B)**

A m. kir. szabad. osztálysorsjáték

II. osztályának nyereményhuzása

f. èvi junius hó 17-èn és 18-án lesz.

Ezen osztálytól csak rövid idő alatt

14 millió 196.000 koronát

készpénzben sorsolnak ki.

A II. oszt. sorsjegyek megujitási árai:

(melyek az I. osztályban már játszottak.)

1/1 eredeti sorsjegy	korona	20.—
1/2 „ „	„	10.—
1/4 „ „	„	5.—
1/8 „ „	„	2.50

A II. osztályu vételsorsjegyek árai:

(Uj vevőknek.)

1/1 eredeti sorsjegy	korona	32.—
1/2 „ „	„	16.—
1/4 „ „	„	8.—
1/8 „ „	„	4.—

Török A. és Tsa

bankhàza, Budapest.

Központ: VI. TERÉZ-KÖRUT 46/b.

Fiókok: Váci-körut 4., Muzeum-körut 11., Erzsébet-körut 54.

ahol az utolsó sorsjátékban a **600.000** koronás nagyjutalmat nyerték

= **Legnagyobb osztálysorsjegyüzlet hazánkban.** =

Burberry-

Raglan 42.— K., Ulster 36.— K., vadász-öltöny 36.—K., női gallér 52.—K.. vizmentes, tollkönnyü. Egyedüli elárusitás Rothberger Jakab cs. és kir. udv. szállitónál, Budapest, Váci-utca 6.

Uj Csipke-Áruház

Kerepesi-ut 32. a Rókus-kórházzal szemben.

Van szerencsénk a nagyérdemü hölgyközönség szives tudomására adni, hogy **ifj. Weisz Jakab** (Haris-bazár) üzletéből a mai napon kiléptünk és

Kerepesi-ut 32. szám alatt

SZÉKELY és REDNER

cég alatt egy a mai kornak teljesen megfelelő **selyem-, csipke- és szallag-áruházat** nyitottunk, melynek megtekintésére a n. é. hölgyközönséget tisztelettel meghivjuk.

Ajánljuk legdusabban felszerelt raktárainkat **csipke-, szallag- és selyem-divatárukban a legjutányosabb árakon.**

Nagy választék koszoruszallagokban.

Szivattyukat

házi, gazdasági és mindennemű ipari célokra megbizható minőségben jutányos áron szállitanak és kivánatra föl is állitanak.

Ajánlatok ingyen és bérmentve küldetnek.

Győző Béla és Társa

szivattyu-specialisták

V. ker., Lipót-körut 18. szám.

Zenélő ingaórák

az óragyártás legujabb termékei. Ezen francia miniatür-ingaórák 69 cm. hosszuak, a szekrény egészen olyan, mina rajz, természetes diófa, finoman fényezve, művészies faragványnyal, óránkint a legszebb indulókat és táncdarabokat játszsza. Ára szekrénynyel és csomagolással **csak 8 frt.** Ugyanezen óra zenemü nélkül, de ütőszerkezettel, fél- és egész órákat ütve, szekrénynyel és csomagolással **csak 6 frt.** Toronyharang ütéssel **6·50** forint. — Ezen ingaórák nemcsak garantált percnyi pontossággal járnak, 3 évi irásbeli jótállással, hanem valóban fényes kiállitásánál fogva gyönyörü, elegáns butordarab is. Ébresztőóra csengetyüvel és éjjel világitó mutatólappal **1·70 frt.** Ébresztőóra zenével, csengetés helyett zenél, **6 frt.** Nickel remontoir óra **3 frt.** Valódi ezüst remontoir óra, kétfedelü **frt 5.50.** Csak utánvét ellenében küldünk. Nem megfelelő áru visszavétetik, a pénz visszaküldetik, tehát nincs semmi rizikó. **Nagy képes árjegyzék órákról, láncokról, gyürükről stb. ingyen és bérmentve.**

Josef Spiering, Wien, I., Postgasse Nr. 2/x.

Az ATHENAEUM r.-t. kiadásában megjelent:

HÁZASSÁGI PEREK ÉS ELJÁRÁS HÁZASSÁGI PEREKBEN.

Irta: KNORR LAJOS

ügyvéd, ny. táblai biró, stb.

E könyv egybefoglalja a házassági perekre vonatkozó összes jogszabályokat ugy, hogy annak nemcsak a szakember, hanem a perlekedő házasfelek is hasznát vehetik.

Ára angol vászonkötésben 2 korona.

Kapható az ATHENAEUM r.-társulatnál (Bpest, VII. ker., Kerepesi-út 54.) és minden hazai könyvkereskedésben.

HOLLANDI

életbiztositó részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Lebensverzekering in Lijfrente)

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-ut 1,

(A nemzeti szinhaz bérházában.)

Igazgató: **TOLNAY LAJOS.** Vezértitk. **STIGNITZ IMRE.**

1902. év végeig 254 millió korona biztositás köttetett

A társaság mindennemü biztositást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, u. m.: tőkebiztositást, tulélés és halálesetre szóló, valamint özvegyi nyugdijbiztositást, azonnal kezdődő és elhalasztott életjáradékokat, kiházasitási biztositásokat gyermekek részére stb. Bővebb felvilágositással szolgál a magyarországi vezérképviselőség Budapesten, valamint a vidéki képviselők.

Referenciákat a Magyar Általános hitelbank ad.

Kivonat a dijtáblázatokból

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő								A tőke 20 év után vagy időelőtt elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő					
Dijtétel 100 korona után													
Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.	
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.22	43	4.56
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24	44	4.61
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27	45	4.67
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.76
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.84
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.99
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17	40	4.39	49	5.02
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18	41	4.45	50	5.10
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20	42	4.50		

Férfiak ingyen kapnak

egy legujabb találmányu gyógyszert, melylyel az egyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezreket mentett meg, kik fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E célból elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszert felvilágositó könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszerrel a baj odahaza gyógyitható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyithatja magát. Ezen gyógyszer közvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségelnek, és csodálatosan gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut"-nak alanti cimen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyitja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki irhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diszkreció mellett egy gyógyszerküldemény küldetik felvilágositó könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanitja. A levelek következőleg cimzendők: State Medical Institute, 9, Electrom Building, Fort Wayne, Ind., Amerika és minden levél bérmentesitendő.

Olvassa el mindenki

aki valamely **nemi** betegségben szenved **Dr. Garai Antal**, országos hirü szakorvos könyvét, a **Népszerü utmutatót**, mely közel 200 oldalon tárgyalja a tudomány legujabb vivmányai felkarolásával az összes férfi- és nőibetegségek alapos leirását és legujabb gyógykezelési módját a következő tartalommal: A nemzőrészek leirása. Az önfertőzés és éjjeli magömlés, az elgyengült férfierő és a női magtalanság, hugycsőfolyás, hugycsőszüklületek. A bujakór (syphilis) és következményes bántalmai. A lágy fekély. A fehérfolyás stb. A könyv elolvasása folytán már sok ezer ember nyerte vissza megcsonkitott egészségét. A szerző a könyvet, melynek volt ára 2 frt 50, ajándékképen bárkinek

teljesen ingyen

zárt boritékba megküldi, csak postaköltség fejében kell egy 20 filléres bélyeget beküldeni. Cim

Dr. Garai Antal

Budapest, Andrássy-ut 21,

hol a szerző a felsorolt betegségek ellen naponta reudel 10—4-ig és este 7—8-ig.

Legalkalmasabb vizsgai jutalomkönyvek

az iparostanonc- és ismétlő-iskolák számára.

Iparosok olvasótára diszkötésben.

II. évfolyam diszkötésben		7 kor.
III. „	„	7 „
IV. „	„	7 „
V. „	„	7 „
VI. „	„	7 „
VII. „	„	7 „
VIII. „	„	7 „

Külön kiadások diszes kötésben:

Hasznos olvasmányok az „Iparosok olvasótárá"-ból. Irták többen.

III. sorozat (az I—II. elfogyott). Kötve	3 kor.	20 fill.
IV. „ Kötve	3 „	20 „
V. „ „	3 „	20 „
VI. „ „	3 „	20 „
VII. „ „	3 „	20 „

Az iparban szereplő ásványok. Irta: Dr. Szterényi Hugó ... 2 kor. 40 fill.

Az iparos kincseskönyve. Irta: dr. Hankó Vilmos ... 2 kor. 40 fill.

Közgazdasági képek Nyugat-Európából. Irta: Kelemen Béla és Magyarország városai ipari szempontból. Irta: György Aladár. Egy kötetbe kötve ... 2 kor. 40 fill.

A középkor vasművessége. A reneszánsz korszaka. A 17., 18. és 19. század vasművessége. Irta: Edvi Illés Aladár. Egy kötetbe kötve 4 kor.

Az elektromotorok és azok alkalmazása a kisiparban. Irta: Weyde J. Ferenc. Két rész egy kötetben. Kötve ... 4 kor.

Bulgária és Szerbia. Irta: Strausz Adolf. Ára 3 kor. 20 fill.

Müvészet, tudomány és ipar multjából. Irták: Fejér—Hankó—Tarczai Ára ... 2 kor. 80 fill.

Német kézmüvesség. Irták: Ottó—Bánfi. Ára 3 kor. 20 fill.

Hazánk iparviszonyai. Irta: Körömy Árpád. Ára 2 kor. 40 fill.

Nikádó országa. Irta: Kelemen G. és Románia. Irta: Strausz A. Egy kötetbe kötve 2 kor. 80 fill.

Apróságok a természettudományok köréből. Irta: Szterényi H. ... 2 kor. 80 fill.

Olvasmányok az iparchemia köréből. Irta: Hankó Vilmos ... 2 kor. 40 fill.

Iparosok Olvasótára. Szerkesztik: Mártonfi M. és Szterényi József iparoktatási főigazgatók. Előfizetési ára egy évfolyamnak (10 füzet) 6 kor. Egy-egy évfolyam diszesen kötve 7 kor. (9 évfolyam jelent meg.) Igen alkalmas iparos-tanoncok részére vizsgai jutalomkönyvül.

Megrendelhető a

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésében

Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz.

A Maschinenfabriken vorm. Gebr. Guttsmann és Breslauer Metallgiesserei A.-G. cég Boroszlóban a 13431. sz. „Szárnykerekes vizmérő" c. magyar szabadalom tulajdonosai szabadalmuknak értékesitése céljából magy. gyárosokkal összeköttetést keresnek, esetleg szabadalmukat eladják v. gyártási engedélyt adnak. Felvilágositás nyerhető: **KALMÁR J. mérnök,** hites szabadalmi ügyvivő irodájában, **Budapesten, VII. Kerepesi-ut 44.**

A Maschinenbau Actien-Gesellschaft Golzern-Grimma cég Golzernben a 19219. számu „Berendezés a folyadékszintnek spirálhütőkben való szabályozására" c. magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesitése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágositás nyerhető: **Kalmár J. mérnök,** hites szabadalmi ügyvivő irodájában **Budapesten, VII., Kerepesi-ut 44. szám**

A Maschinenbau Actien-Gesellschaft Golzern-Grimma, golzerni cég a 19201. számu „Spirálhütő duszasztó tolókákkal" cimü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesitése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágositás nyerhető: **KALMÁR J. mérnök,** hites szabadalmi ügyvivő irodájában, **Budapesten, VII. Kerepesi-ut 44.**

Az American Lithographic Co., new-yorki cég 18987. számu „Eljárás és gép nyomtatóhengerek előállitására" cimü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesitése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágositás nyerhető: **KALMÁR J. mérnök,** hites szabadalmi ügyvivő irodájában **Budapesten, VII. Kerepesi-ut 44.**

Az „American Lithographic Co., new-yorki cég 18912. számu „Eljárás és gép többszinü és más nyomtatvány készitésére" c. magyar pótszabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesitése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágositás nyerhető: **KALMÁR J. mérnök,** hites szabadalmi ügyvivő irodájában **Budapesten, VII. Kerepesi-ut 44.**

Az American Lithographic Co. new-yorki cég 19205. sz. „Javitott eljárás és gépek többszinü és más nyomatok előállitására" cimü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesitése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágositás nyerhető: **Kalmár J. mérnök,** hites szabadalmi ügyvivő irodájában **Budapesten, VII. Kerepesi-ut 44.**

A 15495. számu

„Eljárás egy vagy többszinü nyomásnak bőrön való előállitására"

cimü, 1899. március 17-ről kelt magy. szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatokat **„W. P. 3767"** jel. alatt továbbit **Mosse Rudolf Bécs I.,** Seilerstätte 2.

Az Accumulatoren- und Elektricitäts-Werke Actiengesellschaft in Wien cég a 12775. sz. „Elektrodalemez akkumulatorokhoz" cimü magy. szabadalom **és 21291. sz. „Elektroda másodlagos telepekhez"** cimü magy. pótszabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesitése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágositás nyerhető: **Kalmár J. mérnök** hites szabadalmi ügyvivő irodájában **Budapesten, VII. Kerepesi-ut 44. szám.**

Magyarország legnagyobb **cipőáruháza**

elárusit és szétküld jótállás mellett a legujabb, legjobb minőségü cipőket.

Szabadalmazott gummi sarokvédő párja **50** kr., 10 forintos megrendelésnél ingyen. **Agi-kenőcsöt** minden pár cipőhöz ingyen.

1 évi jótállás.

Férficipő:

Borjubőr cugos v. fűzős, erős kivitel	3.—
Borjubőr betétes, cugos v. fűzős	3.20
Lakk szalon v. sevró, cugos v. fűzős	4.—
Derby-fagon, box, sevró v. lakk	4.50
Dongola v. szarvasbőr, könnyü, fájós lábra	4.—
Katonabakancs 3.50, tisztí cipő, sima	4.—
Pincécipő, fekete v. sárga, elöl cug, szeges	1.30
000 pár barna lakkbetétes gyermekcipő, 5—12 évig	1.50

Női-cipő:

Fényes zerge betétes, cugos v. fűzős	3.—
Erős zerge v. csikóbőrből	2.80
Boxbőr, sevró v. dongola, cugos v. fűzős	3.50
Lasting, regatta 2.—, cugos szivszabás	2.60
Fényes zerge gombos cipő	3.40
Szarvasbőr, szürke v. lakkspangli	1.80
Komótcipő 1.25, vitorlavászon házicipő	1.—
Lakk kivágott v. sárga kivágott	1.50

Árjegyzéket több száz divatos ábrával ingyen és bérmentve. Mértéknek megfelel a harisnyában levő láb, papirlapra állva, minek körvonalait lerajzoljuk.

Nem tetsző árut kicserélek vagy a pénzt visszaadom.

Agulár Dávid

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 6. sz.

Olcsó butor.

25% engedménynyel adom el összes raktáron levő szilárd gyártmányu asztalos és kárpitos butor-készletemet.

Nagy választék háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba, valamint minden a lakbedendezéshez szükséges tárgyakban, a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig.

Dósa Kálmán

asztalos és kárpitos

Budapest, Kerepesi-ut 28. sz., félemelet.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váczi-körút 63. szám

által a legjutányosabb árak mellett ajánlanak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztitó-rostálók, konkolyozók, kaszló- és aratógépek, szénagyüjtők, boronák,

„COLUMBIA-DRILL" legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,

szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Kérje ingyen

világhirü találmányomat a **Guzi kenőcsöt,** melyet **mindenkinek, ki cimét velem közli, nagy képes árjegyzékemmel ingyen és bérmentve küldöm.** Minden nálam vásárolt cipőért **1 évi irásbeli jótállást vállalok, hogy a bőr repedése ki van zárva,** ha Guzi kenőcsöcsel bekeni. Időelőtti elszakadása esetén teljesen **ingyen megjavitom.**

Minden nálam vásárolt cipőhöz 1 tégely Guzi kenőcsöt és 1 pár elegáns cipősámfát adok ingyen.

Legponiosabb mérték, ha harisnyában egy papirlapra állva, a lábtalp körvonalát lerajzolják. **Nem megfelelőt kicserélek saját költségemen vagy a pénzt minden levonás nélkül visszaadom.**

Férfi sima vix cugos, erős kivitelben	3.20	Női valódi zerge fűzős v. cugos cipő	3.20
Elegáns gavallér vix fűzős cipő, angol varrott talppal	3.50	Divatos barna zerge, fűzős, elegáns	3.20
Divatos barna bagaria fűzős cipő	4.20	Feltünő elegáns box fűzős cipő, elegáns kivitelben	3.80
Salonlakk feltünő elegáns fűzős cipő, kezyübőr szárral	4.50	Salonlakk fűzős cipő, eleg. kivitelben	3.70
Feltünő eleg. box fűz. cipő, derby szab.	4.20	Keresztesalitos elegáns salonlakk v. kezyübőr utcai cipő	2.20

Gyermekcipő **3** évig **1** frt **20** krajcár. **3** évtől **7** évig **1** frt **60** kr. **7** évtől **10** évig **2** frt.

Agulár Ignác

BUDAPEST,

Főüzlet: Kerepesi-ut 30. sz.,

a Rókus-kórház templomával szemben.

Fióküzlet: Király-utca 6. szám.

Az ANKER

élet- és járadékbiztositó-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. **Alapittatott 1858.**

Összes vagyon	**153 millió** korona
Biztositási állomány	**516 millió** korona
Eddigi kifizetések	**248 millió** korona

A nyereményrészesüléssel biztositottak 1902-ben a **vegyes és halálesetí biztositásoknál A** osztalékterv szerint, az évi biztositási dij **25%-át** kapták készpénzben kifizetve, A **vegyes és takarékpénztári biztositásoknál B** osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) az összes — biztositási tartamon keresztül befizetett — dijak **3%-a,** illetőleg az évi dijnak

3 év,	4 év,	5 év,	6 év,	7 év,	8 év után
9%,	12%,	15%,	18%,	21%	24%

fizettetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasitási és vegyes biztositások.

Jutányos dijak. — Kedvező feltételek, — A képzelhető legnagyobb biztonság.

Prospektussal és felvilágositással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, valamint a társaság ügynökei.

Vizsgai ajándékul.

Szünidei olvasmányul a legolcsóbb, legjobb és legolcsóbb a

Filléres Könyvtár

Magyar fiuk, magyar leányok számára.

Szerkeszti: **PÓSA LAJOS.**

Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, szindarabok és utleirások gyüjteménye.

25 kr. Egy-egy kötet ára szines boritéku bekötésben **50 fill.**

A most megjelent számok a következők:

151. **Sebők Zs.** Kossuth Lajos — —.50
152. **Egri György.** Mátyás király — —.50
153. **Brunovszky.** Találós mesék — —.50
154. **Egri.** Történetek az egri várból — —.50
155—156. **Gárdonyi G.** Nevető könyv — 1.—
157. — A zöld erszény — —.50
158—159. — Emlékezetes napok magyartörténelemből 1.—
160. **Thirring Gusztávné.** Apró történetek — —.50
161. **Andrássy L.** Aranyvirág — —.50
162. — Ceruza király iródeákja — —.50
163. **Tábori R.** Dezsőke pályát cserél — —.50
164—165. **Sebők Zs.** Városi cica falun — 1.—
166—167. **Krudy Gy.** A komáromi fiu — 1.—
168—170. **Sas E.** A hol a gólya fészkel — 1.50
171—173. **Tábori R.** Sztropka Janó — 1.50
174. **Lengyel L.** Egy kis diák levelei — —.50
175. — A kis Zsolnay László és más történetek — —.50

Az előző években megjelent 150. szám jegyzékét ingyen küldjük mindenkinek, aki kéri.

Minden kötet külön is kapható.

Megrendelésnél **minden címért 54 fillér** (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Húsz kötetért 10 korona küldendő be.

A Filléres Könyvtár jegyzékét kívánatra mindenkinek megküldjük.

Singer és Wolfner

könyvkiadóhivatala

Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Thierry A. valódi centifolia-kenőcse

a legerősebb szivókenőcs, gyökeres tisztitás által fájdalomcsillapitó, gyógyitó hatása van, puhitás által az idegen testeket eltávolitja. Turistáknak, kerékpárosoknak és lovasoknak nélkülözhetetlen. Postán bérmentve 2 tégely **3 kor. 50 fill.**

Thierry A. őrangyal gyógyszertára Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Óvakodjunk az utánzatoktól és ügyeljünk az itt látható és minden tégelyen beégetett védjegyre.

Központi raktár: **Budapest Török J. gyógyszertárában, Dr. Egger Leó és J. gyógyszertárában Váci-körut 17. sz. Zágrábban Mittelbach S. gyógyszertárában és Bécsben Brady C. gyógyszertárában.**

Ajánlatos ezen szer utazásoknál mindig kéznél van.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Én Csillag Anna

185 cm. óriás hosszu Loreley-hajamat, az általam feltalált kenőcs ***14 havi használata*** után értem el. Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj ápolására, a növés előmozditására, a fejbőr erősitésére, uraknál erős és teljes szakállt növeszt és már rövid idei használat után is ugy a hajnak, mint szakállnak természetes fényt és teltséget kölcsönöz és megóvja ezeket a korai megőszüléstől egész a késő aggkorig.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 frt.

Postai szétküldés naponként az összegnek előre való beküldése után vagy utánvéttel az egész világba a gyárból, hova ***minden*** rendelés intézendő.

Csillag Anna
Wien, I., Graben 14.

Még sohasem lettek hasonló kitünő minőségü **kerékpárok és varrógépek** oly hihetetlen olcsón eladva, mint **RUNDBAKIN M.-nél** Bécs IX., Berggasse 3. Ott vannak elsőrendü uj kerékpárok kezesség mellett, á 155—200 kor.-ig, jósága és könnyü forgása utólérhetetlen. Használt és hibátlan kerékpárok á 30, 90 és 95 kor. Futótakarók 8—9 k., tömlők 5—6 k. Acetylen lámpák 5—6 kor. Teleskop-szivatyuk 2.40 kor. lábszivatyuk 3 kor. Singer-féle varrógépek lábmüködéssel és szekrénynyel 49 k., Central-Bobbin 85 k. Általános árjegyzék ingyen. Nagy külön diszes árjegyzék minden létező kerékpár hozzátartozóval 60 fill. bélyeg ellenében.

BUTOROK

szilárd kivitelben **olcsón**; teljes berendezések vagy darabonként. **Árjegyzék,** amely sok célszerü tárgyat tartalmaz **ingyen.** Szállitás vidékre is.

Pollák N. Ignác
Budapest, Teréz-körut 23.

A világhirü eredeti angol **Helical-Premier kerékpárokat, mélyen leszállitva** 125 frtért, valódi **„CHAMPION"**

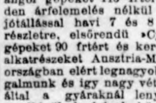

angol gépeket 115 frtért minden árfelemelés nélkül kétévi jótállással havi 7 és 8 frtos részletre, elsőrendü »Cyclon« gépeket 90 frtért és kerékpáralkatrészeket Ausztria-Magyarországban elért legnagyobb forgalmunk és igy nagy vételeink által a gyáraknál lenyomott rendkivül olcsó árak következtében

30% árleszállitással

szállitunk vidékre és bárhová
1 drb I.-rendü külső gummi jótállással — frt 4.50 és 3.50
1 drb I.-rendü belső gummi jótállással — frt 2.75 és 2.—
1 drb jó minőségü Acetylen lámpa — frt 3.— és 2.—
1 pár kitünő pedál frt 2.75 és 2.25
1 drb jó minőségü kerékpár lánc frt 2.35 és 1.90
1 drb angol nyereg frt 3.— és 2.—
1 klgr. Calcium Carbid —.5

Még megjegyezni kivánjuk, miszerint vezető az országban legnagyobb czégünk kizárólag elsőrendü friss és eredeti gyári bélyeggel ellátott árut tart raktáron, melyek össze nem tévesztendők gyáraknál vagy nagykereskedőknél visszamaradott és állott esetleg kiselejtezett utánzatokkal.

Láng Jakab és fia

az ország legnagyobb és legmegbizhatóbb kerékpár raktára
Budapesten, József-körut 41.
Fiók-üzlet Rottenbiller-u. 1.
Meg nem felelő áruért a pénzt minden további nélkül vissza küldjük vagy kicseréljük. Nagy árjegyzék majd 400 képpel ingyen és bérmentve.

Nincs többé por.

Közvetlen és legjobb vásárlási forrása **Zentner**

porolajának

a padlónak por elleni impregnálásra, az egyedüli feltalálóná és készitőnél:

HEINRICH ZENTNER
WIEN, VII., Neubaugasse 11.

Festék- és fénymázraktár. Prospektus ingyen. Próbaküldemény netto 4 kg. tartalommal 2 frt 40 kr. Nagyobb bevásárlásnál olcsóbb.

Fogak 2 frttól, a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani, **szájpadlás nélkül is.** **Foghuzás fájdalom nélkül.** — Igen tartós fogtömés. **Fogkoronák gyökerekre illesztetnek. — Fogorvos Dr. Neufeld, Kossuth Lajos-u. 14.** Vasár- és ünnepnapokon délután 4-ig.

Elegáns fénykép

elegáns kivitelben, igen jutányos áron. **Makart képek drbját 1 frtért.** Vidéki kis képek után **nagyitások** lelkiismeretes pontos kivitelben készitetnek.

Waitzner
fényképészeti müintézete
Budapest, Erzsébet-körut 20

Hálószobák
ebédlőkredencek,

divánok, előszobafal, konyha kredencek és többféle butorok eladók, készpénzért és részletfizetésre. Használt butorok vétetnek

Hunyadi-tér 3. szám
udvarban

ÁRJEGYZÉK
Ágoston István
Magyar Harzi kanári tenyészdéje, Debreczen, Péterfia-u. 26. sz.

A legkitünőbb előénekes kanárik dbja 30 és 32 kor. Nappal és éjjel igen kellemes éneklő-kanárik változatos hangfutamokkal különösen fülemile verésekkel tünnek ki: I-ső osztályu 24 kor., II-od oszt. 20 kor., III-ad oszt. 16 kor., IV-ed oszt. 14 kor. 6 darab him megrendelésnél 10 százalék árengedmény. Nőstények darabonként 8 kor., 12 darab 30 kor. Bátorkodom az általam tisztán kezelt vegyes kanári eleséget 5 kilónként 4 koronáért ajánlani, továbbá jó minőségü aszalt hangya-tojást 3 korona 60 fillérért kilóját. A madaraknak nem szinök, hanem hangjok fülemilének páratlan tisztasága és kellemes énekképességök szerint vannak ezen érintett IV osztályba sorozva, különben madaraim valamennyien gyönyörüen énekelnek, tartósabb énekesek a külföldieknél, miután édes hazánk klimájához vannak szokva. Megrendelés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett történik. A madarak csomagolása oly kitünő, hogy a legnagyobb hidegben is öt napig utazhat a nélkül, hogy egészségök veszélyeztetnék. Csomagolásért darabonként 80 fillér, minden további példány után 40 fillér és a postaköltség számittatik. Elsőrendü nőstények darabja 4 korona.

Butor
csak jó minőségü

Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szék, iróasztali könyvszekrény, uri fotelek. ottomán, szalonberendezés, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón, **eladás nagyban és kicsinyben.** Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI., Teréz-körut 40. szám Steinberger Manó** butoriparosnál.

Veszek
zálogházi cédulát
régi arany ezüst árút brillánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett

FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepesi-ut 2. szám.

Társul keresteik

egy vállalkozó szellemü, tőkepénzes kereskedő

ásványviz

terjesztéséhez, mely teljesen pótolja a „rohitsit". Szives ajánlatok „H. J." jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Vizmentes **esőköpenyek**

eredeti angol **gyapju duplaszövetből gummi betéttel,** valamint **gummiköpenyek** minden nemben **uraknak, nőknek és gyermekeknek.** Minták, árak és mértékvevés postafordultával

Paget & Co.
Bécs, I. Riemergasse 13.

Részletfizetésre

arany, ezüst, ékszerek zsebórák és ingaórák olcsón kaphatók

Grünberger Ármin Béla
IV. Váci-utca 30. I. em 23.

Legalkalmasabb

vizsgai jutalomkönyvek

az elemi népiskolák alsó osztályai számára.

Mindentudó képeskönyv. Pingalta Faragó bácsi. Széles 8° alakban nyiló szemléltető képeskönyv, 726 szines ábrával. diszes szinnyomatu kötésben 8 kor.
— Két részben is kapható. Egy-egy rész bekötve — 4 kor.
Sokfejüek. Meggendorfer tréfás képeskönyve, változtatható képekkel. Szines boritéku kötésben — 3 kor.
Csudanéni. Meggendorfer tréfás képeskönyve változtatható képekkel. Szines boritéku kötésben — 3 kor.
Tréfás állatkert. Meggendorfer tréfás képeskönyve átváltozó képekkel. Szinnyomatu boritékba kötve — 3 kor.
Képes ABC Pósa L. verseivel és 32 szines képpel. II. bőv. kiadás. Keménykötés 1 K. 60 f. — Elszakithatatlan kiadás 3 kor.
Jó gyermekek mulatsága. Hét különféle képeskönyv az állatvilágból. Egyenként 6—6 szines képpel és verssel 20 fill. A 7 füzet egy csinos kötetben, kötve — 1 kor. 20 fill.
Legujabb Flóri könyve. Irta: Eötvös K. L. Számos képpel — 1 kor. Finomabb kiadás, egész vászonkötésben — 2 kor.
Kis emberek pajtásai. Radó Antal verseivel. Számos szines képpel. Szinnyomatu képes kötésben 2 kor. 40 fill.
Mindenféle állatképek jóravaló apró népnek. Leutemann H.-tól. Versekkel ellátta Antal bácsi (Radó Antal). Szinnyomatu képes kötésben 2 K. 40 f.
Menazséria. Képeskönyv, számos verssel. Magas 4° alakban — 2 kor. 40 fill.
Házi állatok. Elszakithatatlan képeskönyv. Versekkel és elbeszélésekkel, kemény lapokon — 2 kor. 80 f.
Állatvilág. Örökké tartó képeskönyv, versekkel és elbeszélésekkel, kemény lapokon 2 kor. 80 f.
Ugri Matyi. A vészmadár. — A fuvó-puska. — A fürdő. Busch humorisztikus verses történetkéivel és 49 képpel. Szinnyom. boritékba kötve — 3 kor. 60 f.
Marci és Miska. Két lurkó furfangjai. Hét énekben, 96 torzrajzzal. Szinnyomatu boritékba kötve — 3 kor. 60 f.
Cini-Cini. A kicsinyeknek muzsikálja: Pósa bácsi. Gyermekversek. Tull eredeti rajzaival. Remek kiállitásu diszkötésben — 4 kor. 80 f.
Tündérliget. Mikszáth Kálmán verseivel. Remek szép szines képekkel. Szinnyomatu kötésben — 4 kor. 80 f.
Arany napsugár. Pósa Lajos verseivel. Gyönyörü kiállitásu, ivrét alaku képeskönyv. Szinnyomatu képekkel. Szines cimképes kötésben 7 kor. 20 f.
Tündérmesék Lajos bácsitól. 20 mese. Szinnyomatu egész oldalas képekkel. Szines kötésben — 4 kor. 50 f.
Képes mesék Lajos bácsitól, 20 mese. Szinnyomatu egész oldalas képekkel. Szines bekötésben — 4 kor. 50 f.
Tündérország Lajos bácsitól. 40 mese. Szinnyomatu egész oldalas képpel. Diszes, szines egész vászonkötésben 9 kor.

Megrendelhető a
Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. szab. könyvkereskedésben.
Bpest, VI., Andrássy-ut 21.

Kérjen csak SELLE és KARY-féle FREDIN-t

Legjobb tisztitószere minden finom lábbelinek Sárga és fekete. Kiválóan ajánlatos box-calf, oscaria, sevro és lakkcipőnek. Wien, XII/1.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.
14653/1903. szám. I.

Árverési hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége ezennel közhirré teszi, hogy a m. kir. államvasutak tulajdonát képező jelenleg is álló-hajóként használt, jókarban levő, XIX. sz. álló hajója minden leltártárgy nélkül, Mitrovicza-Szávapart állomáson az alábbi feltételek mellett f. 1903. év junius hó 22-én délután 3 órakor nyilvános árverés utján el fog adatni.

1. Az árverés alkalmával az árverezni szándékozók kötelesek a hajó kikiáltási árának, azaz 500 koronának tiz százalékát, tehát ötven koronát bánatpénz fejében az árverező biztos kezeihez letenni, a bánatpénzek a vételtől elesőknek azonnal, a legtöbbet igérőnek pedig a vételár teljes kifizetése és a megvett állóhajónak a Mitrovicza-Szávaparti hajóállomás kikötőhelyéről történt eltávolitása után fog visszaadatni, — ha azonban a vevő a hajót 48 órán belül el nem távolitaná, a hajó a bánatpénzéből fedezendő költségen a vevő veszélyére fog eltávolittatni. 2. A fentemlitett bánatpénzzel beérkező irásbeli ajánlatokat az üzletvezetőség 1903. évi junius hó 20. déli 12 óráig elfogad ugyan, ha azonban a nyilvános árverésen az irásbelileg megajánlott árnál magasabb éretnék el, ez utóbbi ajánlat figyelembe nem fog vétetni, mely esetben a bánatpénz a letétjegy beküldése ellenében, szegedi gyüjtőpénztárunk által fog visszatérittetni.

Szeged, 1903. évi junius hó 4-én.

Az üzletvezetőség.

Titkos betegségek

gyógyitására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyit; hugycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is electro Massage vagy Psyhropnor által. Önfertőzést és annak utóbajait: ideg- és hátgerincbajt és minden **női bajokat.**

— Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig. —

Budapesten, Kigyó-utca 5.
Clotild-palota (I. emelet).
Átjáró ház. — Lift használat.
Levelekre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.
Levél utján is biztos gyógysiker.

— E napokban hagyta el a sajtót: —

„Bizalmas Barát"

cimü könyvecske, mely mindennemü férfi- és női nemibajokban kellő utmutatással szolgál. Kapható a szerzőnél: **(Dr. Kajdacsy József). Ára csak 1 kor.** Vidéki megrendelések 20 fillérrel drágábbak.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAPlan PAPlan PAPlan

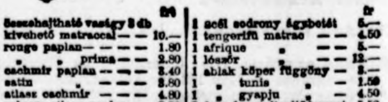

	frt		frt
1 összehajtható vaságy 3 db kivehető matraccal — —	10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 rongé paplan — — — —	1.80	1 tengerifü matrac — —	4.50
1 „ prima — —	2.80	1 afrique „ — —	5.—
1 cachmir paplan — — —	3.40	1 lószőr „ — —	12.—
1 satin „ — — —	3.80	1 ablak köper függöny —	3.—
1 atlasz cachmir — — —	4.80	1 „ tunis „ —	1.50
1 selyem atlasz paplan —	8.50	1 „ gyapju „ —	4.50
1 fodros selyem atl. papl.	18.50	2 ágy, 1 asztalterítő bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 „ „ ágy „	1.30	1 nagy szobaszőnyeg — —	2.50
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50	1 „ „ L. —	5.80
1 gyapju „ „	5.50	1 ágyelőke I. — — — —	0.85
1 jó lópokróc — — — —	1.60	1 tapestry ágyelőke — —	1.50
1 téli pokróc — — — —	4.60	1 mtr. jó futószőnyeg — —	—.40
1 szép fali szőnyeg — —	7.50	1 „ „ mintázott — — —	—.75

GICHNER JANOS

paplan-, matrác- és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.